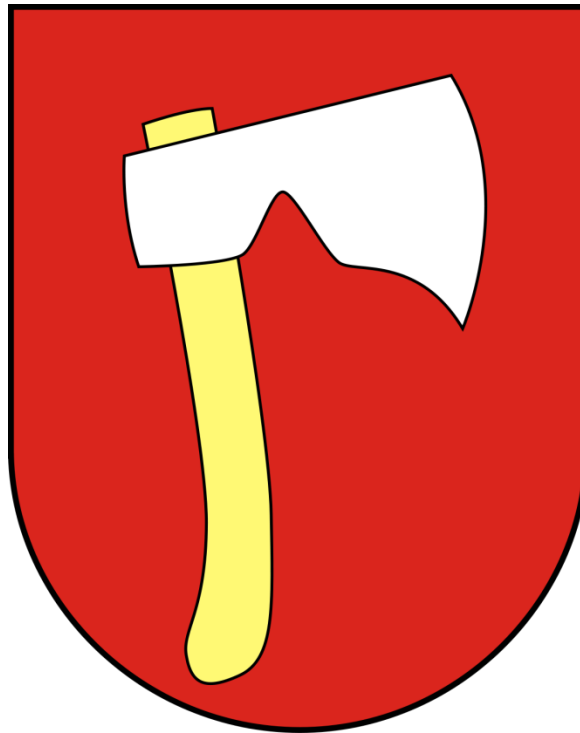

Załącznik do uchwały Nr XLV/270/2018
Rady Miejskiej w Krajence z dnia 24 lipca 2018 r.
w sprawie przyjęcia
„Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenska
na lata 2018-2027”

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenska na lata 2018-2027

Zamawiający:

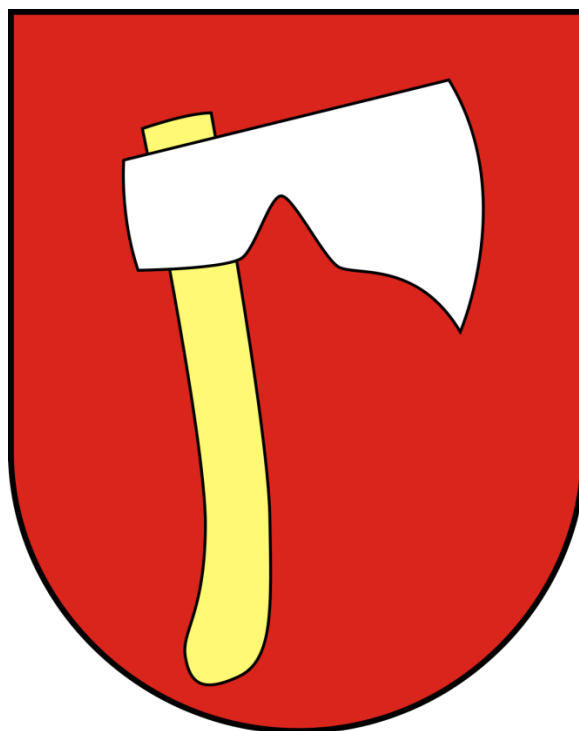
Gmina i Miasto Krajenka
Urząd Gminy i Miasta Krajenka
ul. Szkolna 17
77-430 Krajenka

Wykonawca:

Green Key Joanna Masiota-Tomaszewska
ul. Nowy Świat 10a/15
60 - 583 Poznań
www.greenkey.pl

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027

Właściciel firmy:

mgr Joanna Masiota – Tomaszewska

Autorzy opracowania:

mgr Andrzej Karkowski
mgr Kamil Nabagło

w ścisłej współpracy z pracownikami
Urzędu Gminy i Miasta Krajenka

Czerwiec, 2018 r.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP.....	7
1.1.	PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	7
1.2.	POTRZEBA, CEL I METODYKA OPRACOWANIA	8
II.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI GMINY I GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIA.....	9
2.1.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI	9
2.2.	UŻYTKOWANIE TERENU	10
2.3.	EWIDENCJA GRUNTÓW I BUDYNKÓW, W TYM ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	11
III.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY	12
3.1.	TRENDY DEMOGRAFICZNE	12
3.2.	STRUKTURA EKONOMICZNA LUDNOŚCI.....	13
3.3.	BEZROBOCIE I RYNEK PRACY	15
3.4.	DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	20
3.5.	ROLNICTWO	23
IV.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	23
4.1.	ZASÓB KOMUNALNY	23
4.2.	OŚWIATA.....	24
4.3.	OPIEKA SPOŁECZNA	26
4.4.	KULTURA.....	27
4.5.	SPORT I REKREACJA	28
4.6.	SŁUŻBA ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWO.....	30
V.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY.....	31
5.1.	GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA.....	31
5.2.	ŁĄCZNOŚĆ I ELEKTROENERGETYKA	31
5.3.	GAZOWNICTWO	32
5.4.	SYSTEM KOMUNIKACYJNY	32
5.5.	GOSPODARKA ODPADAMI	33
5.6.	ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	33
5.7.	TERENY INWESTYCYJNE	33
VI.	UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	34
6.1.	BUDOWA GEOLOGICZNA I RZEŻBA TERENU	34
6.2.	GLEBY	34
6.3.	WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE	35
6.4.	POWIETRZE I KLIMAT	36
6.5.	FAUNA I FLORA	37
6.6.	PRZYRODA CHRONIONA I JEJ ZASOBY.....	38
6.7.	WALORY TURYSTYCZNE	39
VII.	ANALIZA PROBLEMÓW GMINY I POTENCJAŁÓW ROZWOJU	41
7.1.	METODOLOGIA – ANALIZA SWOT.....	41
7.2.	SILNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY I MIASTA KRAJENKA	42
VIII.	UDZIAŁ INTERESARIUSZY W OPRACOWANIU STRATEGII ROZWOJU	47
8.1.	KONSULTACJE SPOŁECZNE	47

8.2.	WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO	47
8.3.	WYNIKI SPOTKANIA OTWARTEGO POŁĄCZONEGO Z DEBATĄ	53
8.4.	WYNIKI SKŁADANIA FORMULARZY PROJEKTOWYCH NA CELE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU	56
8.5.	WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU.....	57
8.6.	STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU	57
IX.	WYZNACZONE CELE ROZWOJU GMINY.....	59
9.1.	ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA.....	59
9.2.	WIZJA I MISJA GMINY	62
9.3.	CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA W OBSZARZE DZIAŁANIA: SPOŁECZEŃSTWO.....	66
9.4.	CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA W OBSZARZE DZIAŁANIA: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	68
9.5.	CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA W OBSZARZE DZIAŁANIA: PRZYJAZNE ŚRODOWISKO	69
9.6.	ZADANIA SZCZEGÓŁOWE PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI	71
X.	ZAŁOŻENIA FINANSOWE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	75
10.1.	ANALIZA BUDŻETU GMINY I MIASTA KRAJENKA.....	75
10.2.	KOSZTY REALIZACJI I SYSTEM FINANSOWANIA STRATEGII - PLAN FINANSOWY REALIZACJI STRATEGII	76
10.3.	KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE PROGRAMY PROMUJĄCE ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY, INTEGRACJĘ I WSPÓŁPRACĘ MIĘDZYNARODOWĄ	77
XI.	ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ ROZWOJU	81
11.1.	INSTRUMENTY PRAWNE	82
11.2.	INSTRUMENTY FINANSOWE	82
11.3.	INSTRUMENTY SPOŁECZNE	82
11.4.	INSTRUMENTY STRUKTURALNE	83
XII.	MONITOROWANIE STRATEGII	83
12.1.	ZASADY MONITORINGU.....	83
12.2.	WSKAŹNIKI MONITOROWANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW STRATEGICZNYCH.....	84
	SPIS TABEL	86
	SPIS RYCIN	87
	ZAŁĄCZNIK NR 1 DO STRATEGII ROZWOJU GMINY I MIASTA KRAJENKA NA LATA 2018-2027 – WYNIKI ANKIETYZACJI.....	88

I. WSTĘP

1.1. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027. Konieczność opracowania dokumentu wynika z upływu okresu obowiązywania dotychczasowej Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2008-2017 przyjętej Uchwałą Nr XVIII/134/08 Rady Miejskiej w Krajence z dnia 30 czerwca 2008 r. zmienionej Uchwałą Nr XX/144/08 Rady Miejskiej w Krajence z dnia 12 września 2008 r.

Zaszła konieczność opracowania nowej strategii rozwoju. Dokument opracowano w odniesieniu do obowiązujących norm prawnych, możliwości finansowania przedsięwzięć i aktualnego stanu społeczno-gospodarczego i infrastrukturalnego Gminy i Miasta Krajenka.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2017, poz. 1376 ze zm.), gminy prowadzą politykę rozwoju, czyli zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno – gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych np. dotyczących problemów społecznych, rozwoju gospodarczego, gospodarowania odpadami, ochrony zdrowia, turystyki czy ochrony środowiska.

Opracowanie strategii pozwala na przeanalizowanie zmian, jakie zaszły na skutek rozwoju Gminy i Miasta Krajenka w ostatnich latach oraz uzupełnienie działań, których realizacja przyczyni się do dalszego rozwoju jednostki.

Niniejsze opracowanie prezentuje szeroko rozumianą problematykę polityki rozwoju Gminy i Miasta Krajenka (gmina miejsko - wiejska), jednostki położonej w powiecie złotowskim, województwie wielkopolskim.

Obejmuje ono zagadnienia związane z:

- charakterystyką obszaru gminy,
- analizą sytuacji demograficznej i gospodarczej,
- analizą obecnego stanu środowiska przyrodniczego,
- analizą infrastruktury społecznej i technicznej,
- analizą SWOT,
- określeniem misji i wizji gminy,
- wytyczeniem celów w zakresie polityki rozwoju,
- określeniem możliwych sposobów finansowania, założonych celów i zadań,
- określeniem sposobów monitoringu pozwalającego na ocenę realizacji założonej strategii rozwoju.

1.2. POTRZEBA, CEL I METODYKA OPRACOWANIA

Polityka rozwoju mająca wpływ na każdą dziedzinę życia człowieka wymaga opracowywania syntetycznych dokumentów, które zbierają informacje o stanie jednostki samorządowej oraz wyznaczają konkretne kierunki działań, które prowadzą w konsekwencji do zrównoważonego rozwoju obszaru.

Ważne jest również, aby prowadzić ciągłą aktualizację zamierzonych celów, dostosowywać je do aktualnej sytuacji i mierzyć ich stopień wykonania. Przeprowadzanie analiz czasowych pozwala określić obszary, które faktycznie się rozwijają, uwzględniając kierunek zrównoważonego rozwoju, a nad którymi trzeba nadal pracować.

Określenie obecnej sytuacji Gminy i Miasta Krajenka pozwala przeanalizować zmiany jakie zaszły na opisywanym terenie, co umożliwi podjąć decyzję o zaktualizowaniu celów rozwojowych, kontynuacji lub wytyczeniu nowych, w celu zintegrowania spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej oraz środowiska przyrodniczego. Celem jest osiągnięcie równowagi i podążanie w kierunku zrównoważonego rozwoju.

Jako rok bazowy do analizy zmian przyjęto rok 2017.

Bazą do opracowania niniejszej strategii rozwoju są dane m.in.: Urzędu Gminy i Miasta Krajenka, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krajence, Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, Głównego Urzędu Statystycznego. Przy opracowaniu dokumentu korzystano z danych zawartych w opracowaniach poziomu gminnego, powiatowego, wojewódzkiego i krajowego, opracowań tematycznych i danych udostępnionych przez niewymienione jednostki i instytucje.

W przypadku opisu procesów zmian zachodzących w Gminie i Mieście Krajenka, powiecie złotowskim, województwie wielkopolskim i kraju porównywano dane wieloletnie, co pozwala na określenie tendencji i prognoz.

Prace nad strategią rozwoju zrealizowano tak, aby zachować zgodność z opracowanymi dokumentami strategicznymi, na poziomie lokalnym, regionalnym, wojewódzkim i krajowym.

Strategia rozwoju przedstawia i opracowuje kluczowe dla rozwoju jednostki wyzwania oraz zarysowuje cele rozwojowe w odniesieniu do różnego rodzaju obszarów, uwzględniając funkcje przez nie pełnione, występujące potencjały oraz bariery.

Celem opracowania strategii jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa polityki rozwoju Gminy i Miasta Krajenka. Zawarte w niej rozwiązania przyczynią się do właściwego zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument jest wypełnieniem obowiązku w zakresie opracowania i aktualizacji strategicznych dokumentów gminnych. Pozwala to kontrolować stan jednostki oraz planować działania rozwojowe.

Wynikiem procesu planowania jest dokument zawierający wizję systemu zarządzania jednostką, określający opcje i warunki rozwiązań. Jest on także ważnym środkiem informacji, narzędziem kontroli i materiałem wykorzystywanym do rozwoju systemu w przyszłości.

Ważnym elementem opracowania strategii jest także poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka, przedsiębiorców, instytucji i organizacji. Dlatego istotnym etapem opracowania niniejszej strategii były konsultacje społeczne, których zakres i przebieg scharakteryzowano w dalszej części dokumentu.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI GMINY I GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ

2.1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z LOKALIZACJI

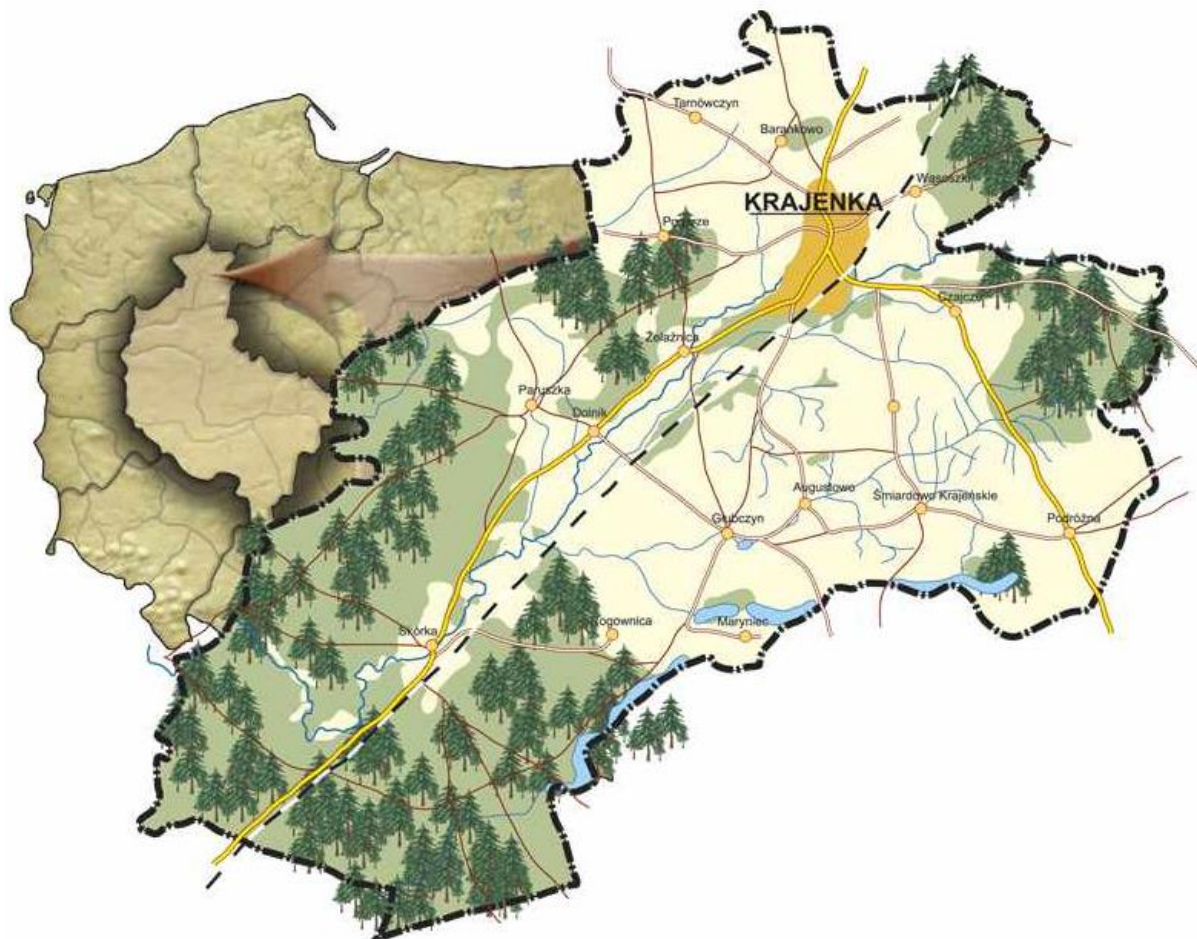
Gmina i Miasto Krajenka położone są w północnej części województwa wielkopolskiego w powiecie złotowskim. Odległość do większych miast wynosi: 20 km do Piły, 80 km do Bydgoszczy, 120 km do Poznania.

Opisywany teren zajmuje powierzchnię 191 km² (19 118 ha). W skład opisywanego obszaru wchodzi 18 miejscowości tworzących 16 sołectw (Augustowo, Barankowo, Czajcze-Leśnik, Dolnik, Głubczyn, Krajenka-Wybudowanie, Łońsko, Maryniec, Paruszką, Podróżna, Pogórze, Skórka, Śmiardowo Krajeńskie, Tarnówczyn, Wąsoszki, Żeleźnica).

Gmina i Miasto Krajenka jako jednostka administracyjna graniczy z gminami:

- od północnego zachodu z gminą Tarnówka w powiecie złotowskim,
- od północnego wschodu z gminą Złotów w powiecie złotowskim,
- od południa z gminami: Wysoka i Kaczory oraz Piłą w powiecie pilskim,
- od zachodu z gminą Szydłowo w powiecie pilskim.

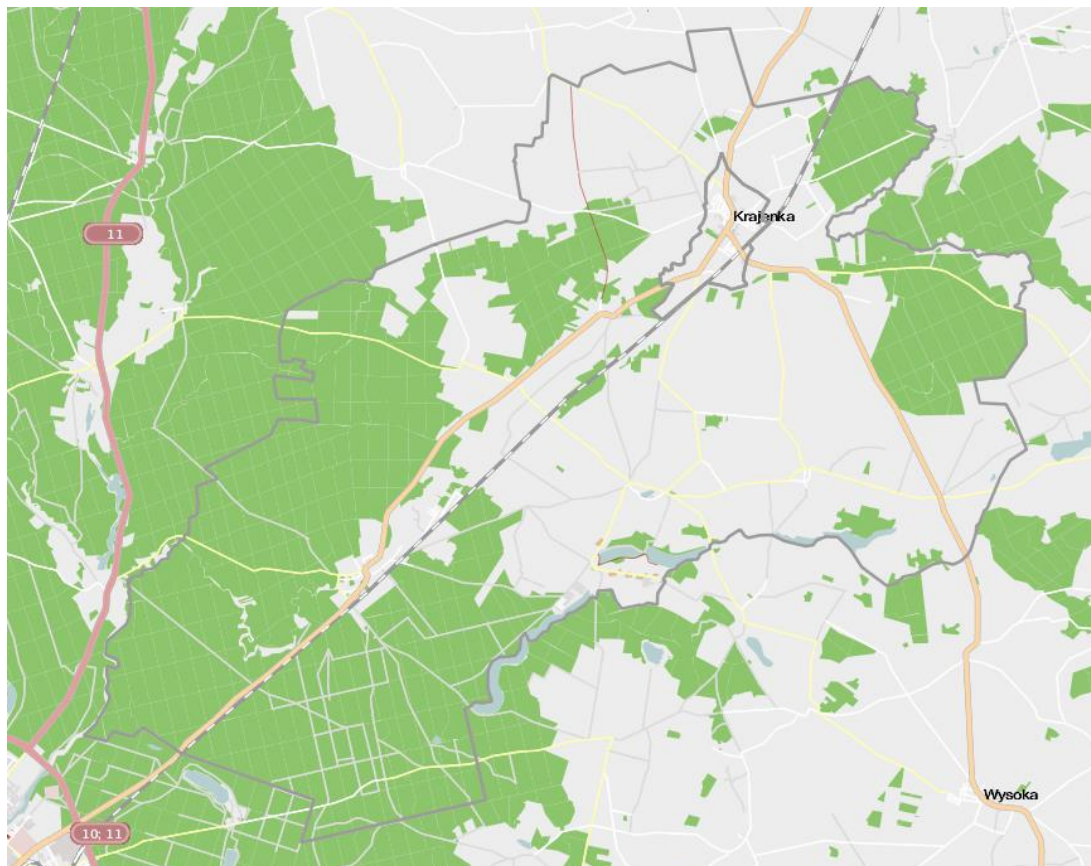
Położenie względem województwa wielkopolskiego przedstawiono na rycinie.

Ryc. 1. Położenie Gminy i Miasta Krajenka na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: www.krajenka.pl

Gmina i Miasto Krajenka jest gminą miejsko - wiejską. Siedzibą Urzędu Gminy i Miasta jest Miasto Krajenka. Miasto pełni rolę lokalnego ośrodka oświatowego, usługowego, handlowego. Jednak w celu realizacji wielu usług czy załatwienia spraw, występuje konieczności dotarcia do siedziby powiatu, tj. Złotowa. Rolę ośrodka regionalnego pełni Piła.

**Ryc. 2. Obszar Gminy i Miasta Krajenka
na tle sieci komunikacyjnej, wód powierzchniowych i lasów**

Źródło: www.krajenka.e-geoportal.pl

2.2. UŻYTKOWANIE TERENU

Dominującym sposobem zagospodarowania terenu jest działalność leśna i rolnicza.

Pod względem zagospodarowania przestrzennego jest to obszar dwudzielny. W centralnej i wschodniej części analizowanej jednostki dominują powierzchnie użytkowania rolniczego przy mniejszym udziale małych kompleksów i enklaw leśnych. W zachodniej części przeważają obszary leśne, miejscami przecięte powierzchniami użytkowania rolniczego.

Blisko 80 % powierzchni zurbanizowanej opisywanej jednostki administracyjnej występuje w Mieście Krajenka (w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Krajenka).

Ponad 70 % powierzchni zurbanizowanej przypada na tereny komunikacyjne, głównie drogowe. Największy udział w nich mają pasy drogowe dróg wojewódzkich nr 188 i 190. Przestrzeń zurbanizowaną tworzą dodatkowo zabudowane grunty rolne.

Bardzo mały jest udział terenów przemysłowych, które w większości skupiają się w granicach Miasta Krajenka.

2.3. EWIDENCJA GRUNTÓW I BUDYNKÓW, W TYM ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Obowiązkiem Władz Gminy i Miasta Krajenka jest właściwe rozplanowanie przestrzeni jednostki zgodnie z obecnie panującymi uwarunkowaniami przyrodniczymi, gospodarczymi i społecznymi.

W związku z tym corocznie w budżecie Gminy i Miasta Krajenka przeznacza się środki pieniężne i podejmuje działania organizacyjne w celu opracowania nowych koncepcji rozwoju analizowanej jednostki w sposób zrównoważony (uwzględniając ochronę środowiska) i jednocześnie odpowiadając na aktualne zapotrzebowanie rozwoju dla tego obszaru.

Podstawę planowania przestrzennego, wymiaru podatków, oznaczenia nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej i gospodarki nieruchomościami stanowi ewidencja gruntów i budynków (kataster nieruchomości).

Zasady rozwoju przestrzennego gminy jako całości, określa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obecnie dla Gminy i Miasta Krajenka obowiązuje Uchwała Nr XXXVI/214/09 Rady Miejskiej w Krajenke z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Krajenka. Załącznikami do Uchwały są tekst studium, 6 załączników graficznych, w tym rysunek Gminy i Miasta Krajenka w skali 1:10 000, a także rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu studium.

Studium to dokument, który umożliwia rozpatrywanie poszczególnych inwestycji w odniesieniu do całego obszaru gminy i daje wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jest to dokument o charakterze strategicznym jednak nie posiada mocy aktu prawnego. Studium to dokument koordynujący: działania rządowe (ponadregionalne), działania samorządowe (na szczeblu regionalnym) i działania lokalne (na granicy z innymi jednostkami samorządowymi) i jednocześnie określający przestrzennie realizację przyjętej przez gminę strategii.

Dokumentami opartymi na studium, posiadającymi moc aktu prawnego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest jedynym aktem, który w sposób prawny określa sposób zagospodarowania terenu, stanowi o ograniczeniach, obowiązkach i możliwościach zagospodarowania terenów.

Zgodnie ze stanem na 23.04.2018 r. w granicach Gminy i Miasta Krajenka obowiązuje 29 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obejmują łącznie obszar o powierzchni 175 ha, co stanowi około 0,9 % całkowitej powierzchni opisywanej jednostki administracyjnej. Jest to niski poziom pokrycia planami miejscowymi. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w System informacji przestrzennej Gminy i Miasta Krajenka dostępnym pod adresem www.krajenka.e-geoportal.pl. Należy podkreślić, że portal jest jedynie materiałem poglądowym i mogą w nim wystąpić przesunięcia w przeznaczeniu terenów dla poszczególnych działek. W związku z tym dane zawarte w portalu nie mogą być podstawą do jakichkolwiek roszczeń w stosunku do Gminy i Miasta. Informacje na temat przeznaczenia terenu można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy i Miasta na podstawie wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku, gdy miejscowy plan nie zostanie uchwalony jako jego zamiennik funkcjonuje decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Decyzja, jako narzędzie awaryjne w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dotyczyć powinna wyłącznie przypadków,

gdy wnioskowana zabudowa lokalizowana jest w ciągu zabudowy istniejącej, jako jej uzupełnienie i kontynuację na wolnych działkach, po sporządzeniu analizy wykonywanej na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

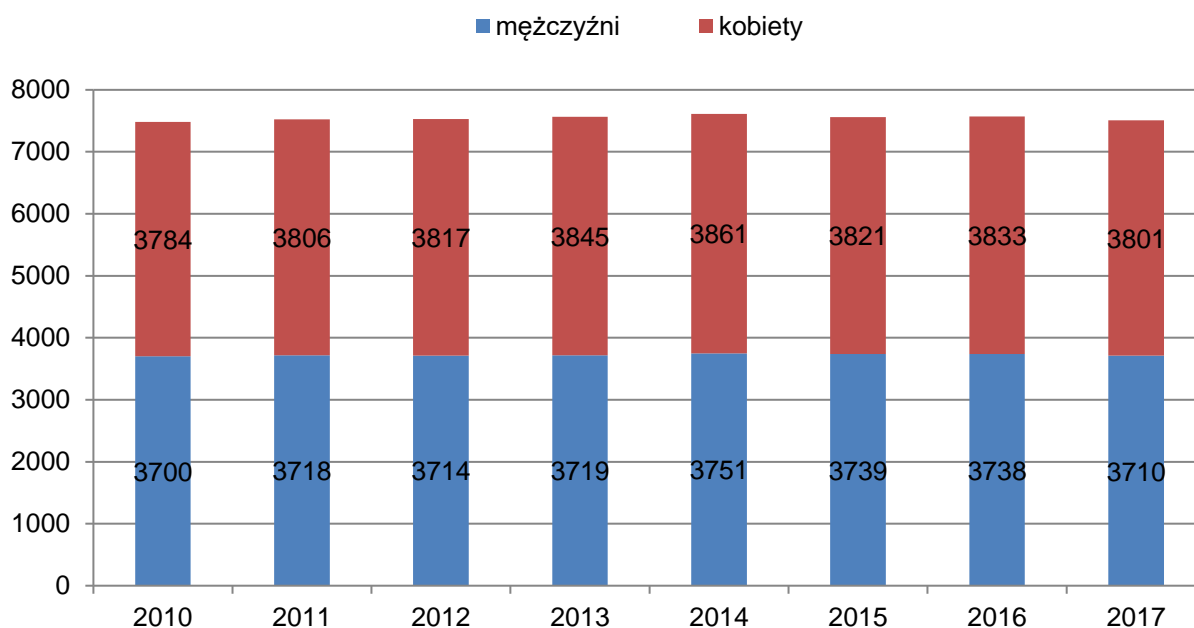
Analiza ta nie obowiązuje przy lokalizacji inwestycji celu publicznego.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY

3.1. TRENDY DEMOGRAFICZNE

Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2017 r.) liczba ludności Gminy i Miasta Krajenka wg miejsca zamieszkania wynosi 7 511 osób z czego 3 710 mężczyzn i 3 801 kobiet.

Ogólna liczba mieszkańców ulega zmianie. W roku 2010 zgodnie z danymi GUS mieszkańców było 7484, liczba ta wzrastała do 2014 r. kiedy osiągnęła 7 612 osób. Od tego czasu obserwuje się tendencję malejącą. Zauważalna jest migracja do większych miast. Osoby które wyjeżdżają na studia bądź czasowo do pracy, często osiedlają się na stałe w dużych ośrodkach miejskich. Natomiast w skali opisywanej jednostki obserwuje się przemieszczanie mieszkańców z Krajenki na obszar wiejski.

Ryc. 3. Zmiany liczby ludności Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2017 z uwzględnieniem płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2017 r.

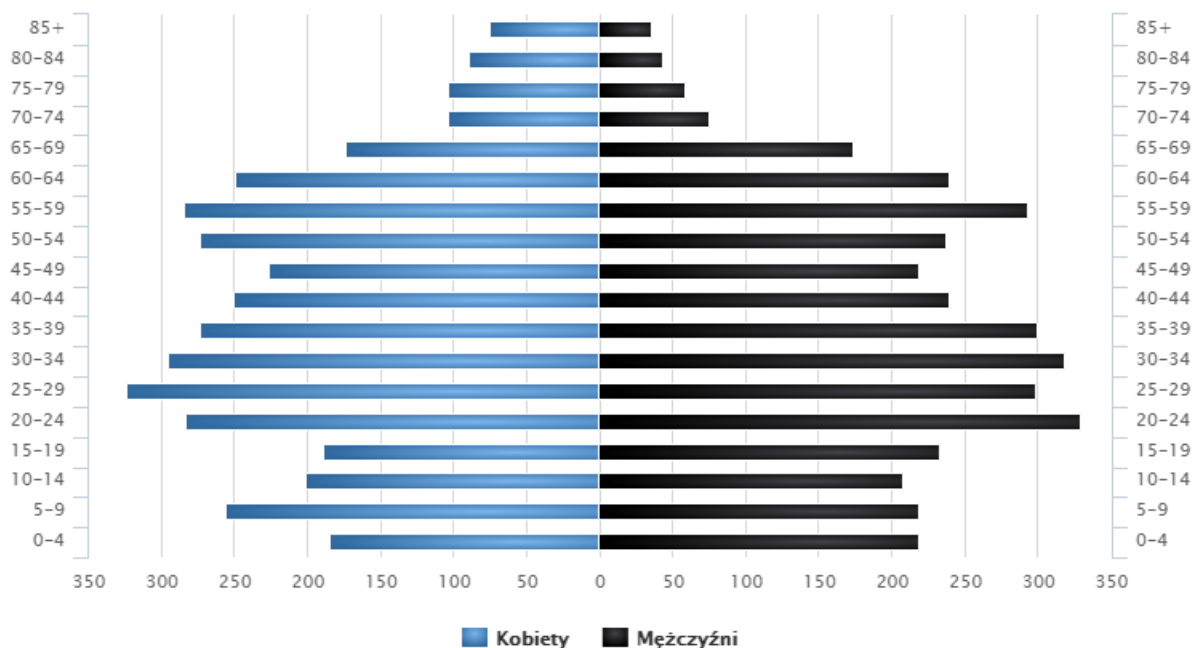
Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2017 r.) wskaźnik zaludnienia w granicach administracyjnych Gminy i Miasta Krajenka wynosi 39 osób/km² i jest niższy od średniej dla powiatu złotowskiego (42 osoby/km²), a także znacznie niższy niż wartość przeciętna dla województwa wielkopolskiego (117 osób/km²). Średnia dla całej Polski wynosi

123 osoby/km². Należy przy tym wskazać na bardzo duże różnice w zaludnieniu Krajenki (978 osób/km²) oraz obszaru wiejskiego (20 osób/km²).

Porównanie wymienionych danych wyraźnie wskazuje na charakter Gminy i Miasta Krajenka oraz potrzebę spojrzenia z tej perspektywy na występujące tu problemy demograficzne.

Przebieg procesów demograficznych na terenie opisywanego obszaru przedstawia również piramida wieku. Wśród mężczyzn dominująca jest grupa wiekowa 20-24 lat i 30-34 lata, a wśród kobiet 25-29 lat.

Znaczny udział w obu przypadkach mają grupy wiekowe 55-59 lat.

Ryc. 4. Piramida wieku ludności Gminy i Miasta Krajenka w roku 2016

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych z GUS

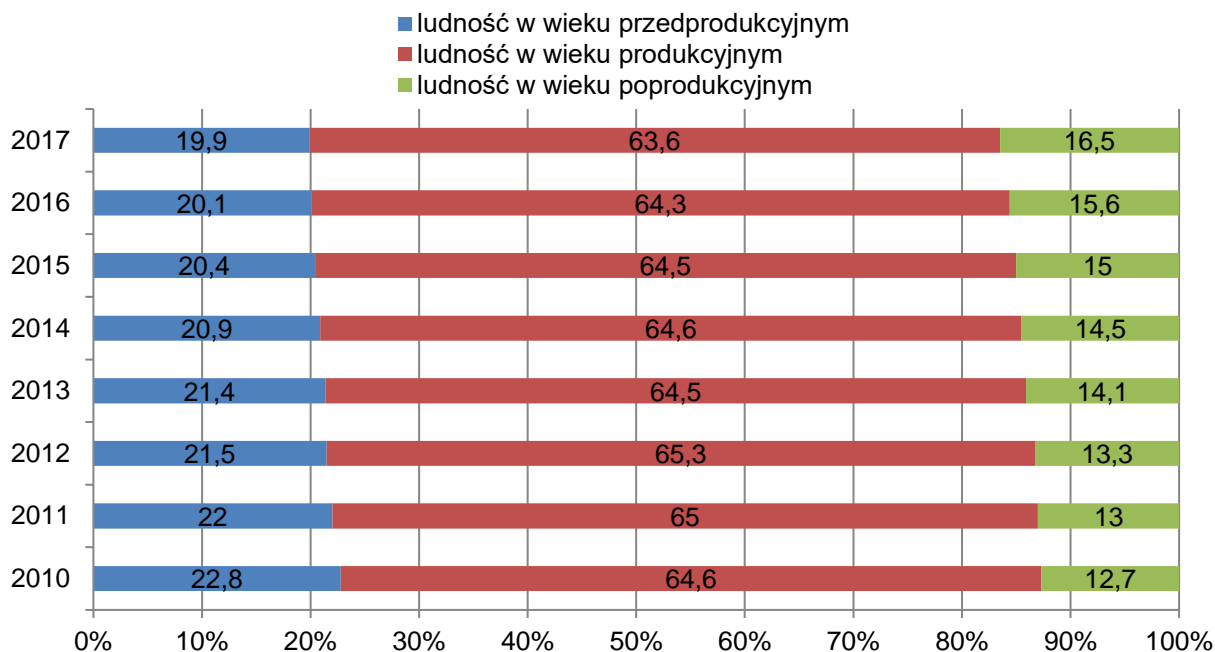
3.2. STRUKTURA EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi GUS zauważa się, że w wyniku zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wieku w kolejnych latach nastąpi pogłębienie starzenia się ludności wyrażone współczynnikiem starości demograficznej rozumianym jako udział grupy ludności wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji.

W niniejszym rozdziale poddano analizie stosunek poszczególnych grup ekonomicznych ludności, zgodnie z założeniem, że ludność w wieku przedprodukcyjnym obejmuje osoby w wieku 0 do 17 lat; ludność w wieku produkcyjnym – osoby od 18 lat do wieku emerytalnego (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), a ludność w wieku poprodukcyjnym – osoby w wieku emerytalnym.

Zgodnie z danymi GUS wg stanu na 31.12.2017 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat włącznie) wynosi 1 498 osób. Najwięcej, bo 4 775 osób jest w wieku produkcyjnym. Najmniejsza jest liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej), tj. 1 238 osób.

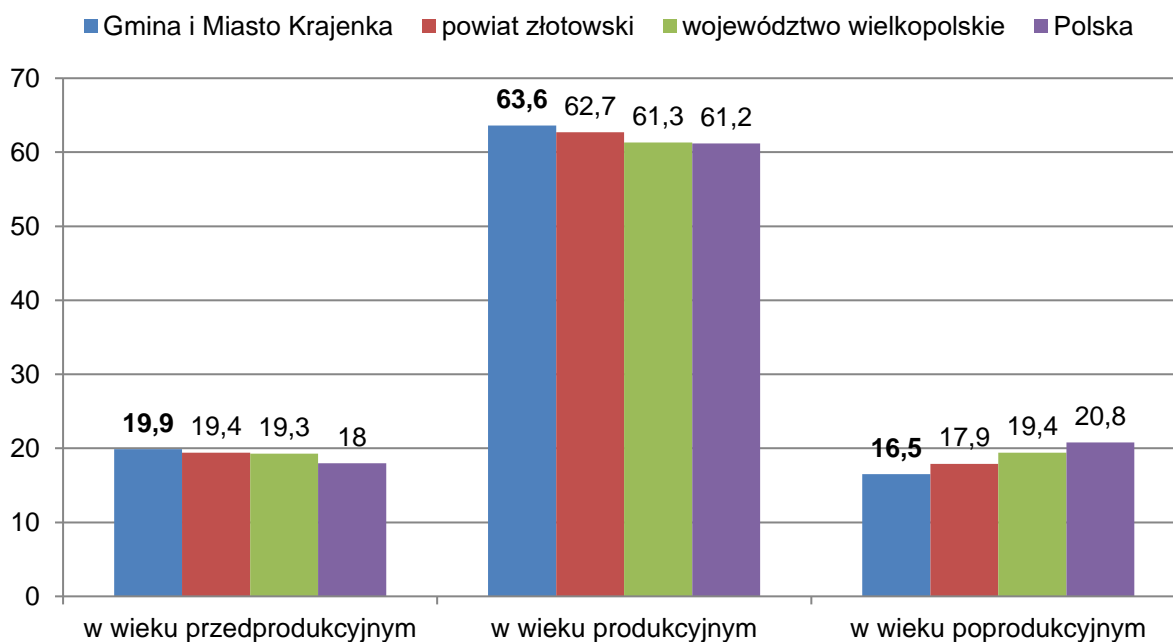
Udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych, na przestrzeni lat 2010-2017 w oparciu o dane GUS przedstawiono w formie ryciny.

Ryc. 5. Udział liczby ludności Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2017 wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane dotyczące Gminy i Miasta Krajenka porównano z informacjami dotyczącymi jednostek terytorialnych wyższego rzędu, tj. powiatu złotowskiego, województwa wielkopolskiego i kraju. W Gminie i Mieście Krajenka największy jest udział osób w wieku produkcyjnym i wynosi on 63,6 %. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 19,9 %, a osób w wieku poprodukcyjnym 16,5 %. Informacje dotyczą roku 2017. Dane dla pozostałych jednostek przedstawiono w formie ryciny.

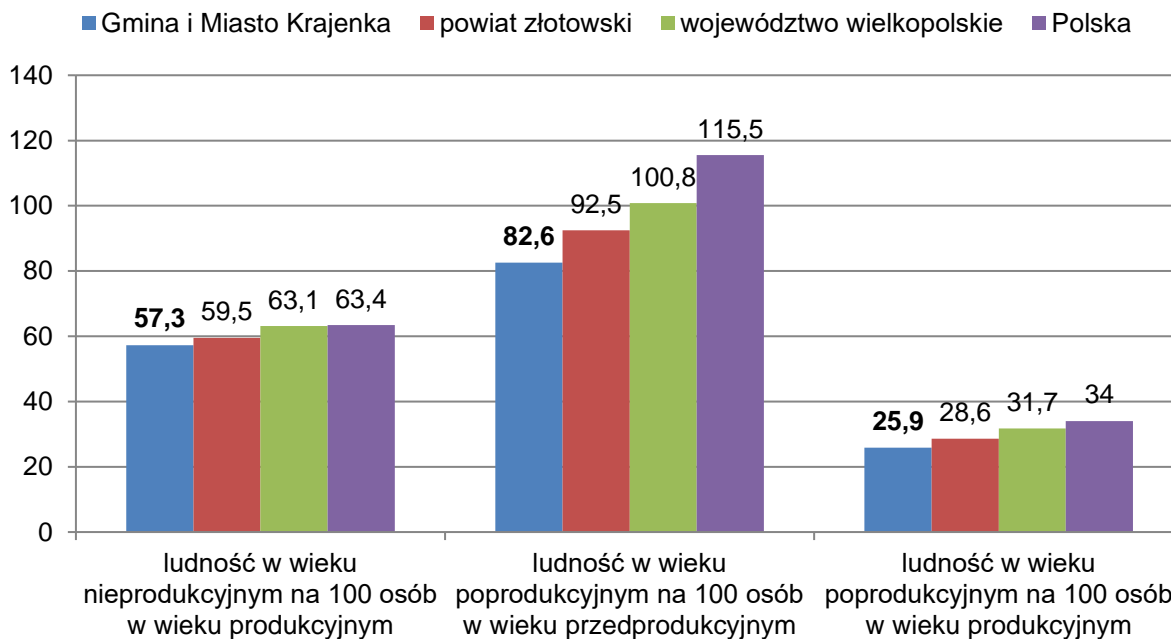

Ryc. 6. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2017 r.

Z zestawienia wynika, że w porównaniu do jednostek terytorialnych wyższego rzędu, Gmina i Miasto Krajenka cechuje się bardziej korzystną strukturą ekonomiczną ludności. Świadczy o tym stosunkowo wysoki udział osób młodych, a niewielki udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Dane o strukturze ekonomicznej ludności, według danych z 2017 roku pochodzących z GUS-u pozwalają na wyliczenie wskaźników obciążenia demograficznego i porównanie ich do danych dla powiatu złotowskiego, województwa wielkopolskiego i Polski:

Ryc. 7. Wskaźniki obciążenia demograficznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2017 r.

Analiza przytoczonych danych wyraźnie pokazuje, że na terenie Gminy i Miasta Krajenka, w porównaniu do powiatu złotowskiego, województwa wielkopolskiego i Polski, w mniejszym stopniu zaznaczają się negatywne procesy demograficzne ogólnie opisane jako starzenie się ludności. Przytoczone informacje świadczą o występowaniu wśród mieszkańców dużej ilości osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy stosunkowo małej ilości osób starszych. Niemniej jednak w kolejnych latach udział osób starszych w ogóle ludności będzie się zwiększał, gdyż takie są ogólne tendencje.

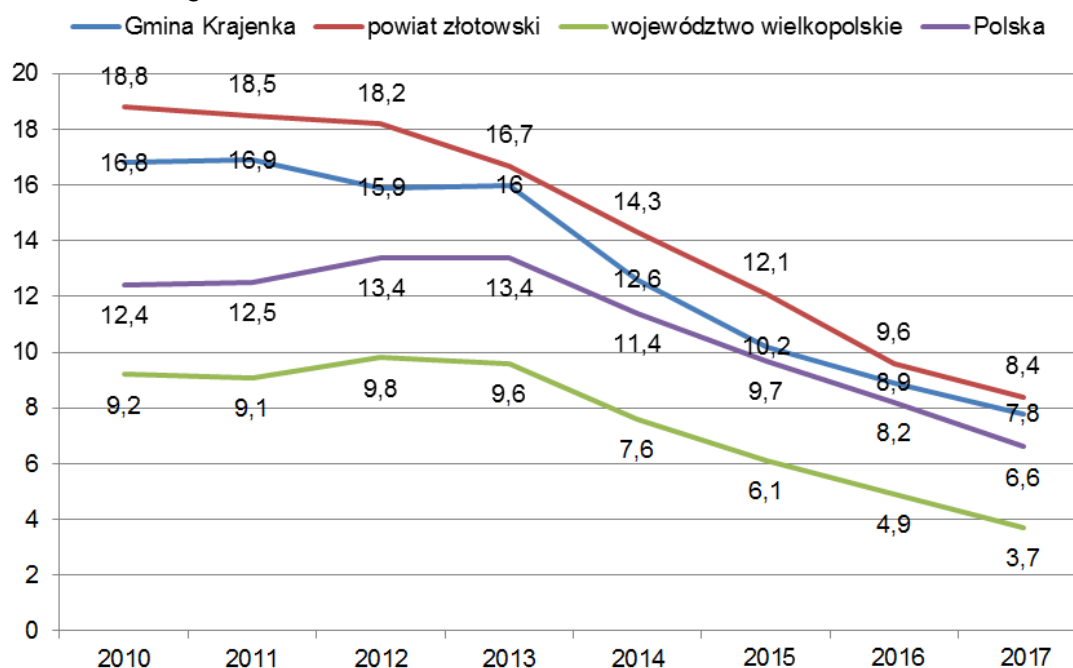
3.3. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Tak zdefiniowaną stopę bezrobocia rejestrowanego zaprezentowano w niniejszym dokumencie na podstawie danych GUS.

Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie.

Zgodnie z danymi GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce na koniec 2017 r. wynosiła 6,6 % i wyższa niż wskaźnik dla województwa wielkopolskiego, kształtujący się na poziomie 3,7 %. Jeszcze wyższa stopa bezrobocia rejestrowanego dotyczy powiatu złotowskiego, gdzie wynosi 8,4 %. Dla Gminy i Miasta Krajenka szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego kształtuje się na poziomie 7,8 %.

Analiza danych z lat 2010-2017 pozwala stwierdzić, że stopa bezrobocia na terenie analizowanej jednostki jest znacznie wyższa niż odsetek osób bezrobotnych na terenie województwa wielkopolskiego i Polski, natomiast nieznacznie niższa od średniej dotyczącej powiatu złotowskiego.

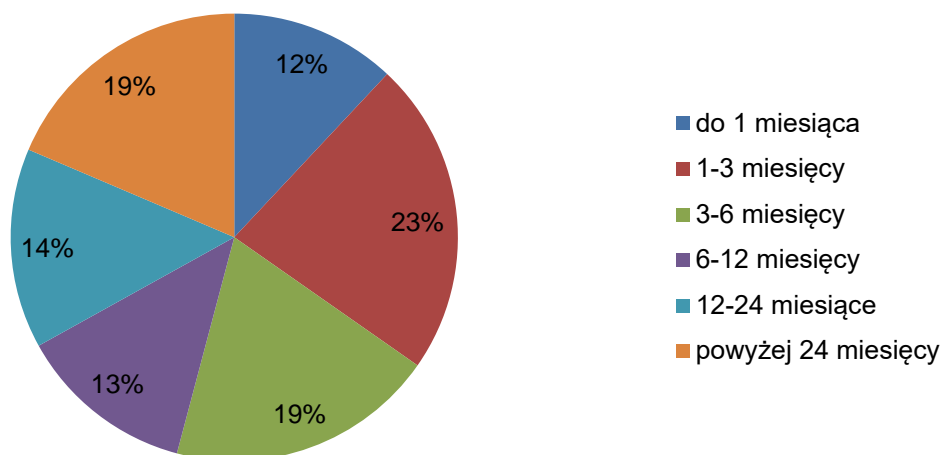
Ryc. 8. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2010-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl

Osoby bezrobotne to głównie byli pracownicy rolni: poprzednio zatrudnieni w zlikwidowanych Państwowych Gospodarstwach Rolnych, które do roku 1990 były głównymi i największymi zakładami pracy w Gminie i Mieście Krajenka.

W celu dokładnego przedstawienia sytuacji osób bezrobotnych pozyskano aktualne dane zgodnie ze stanem na koniec roku 2017. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, na terenie Gminy i Miasta Krajenka zarejestrowanych było 242 bezrobotnych. Zanotowano spadek liczby bezrobotnych w stosunku do poprzedniego roku o 42 osoby tj. 15 %. Różnica pomiędzy szacunkową stopą bezrobocia rejestrowanego, a udziałem bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym związana jest m.in. z faktem, że część osób nie mających zatrudnienia, nie rejestruje się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Złotowie.

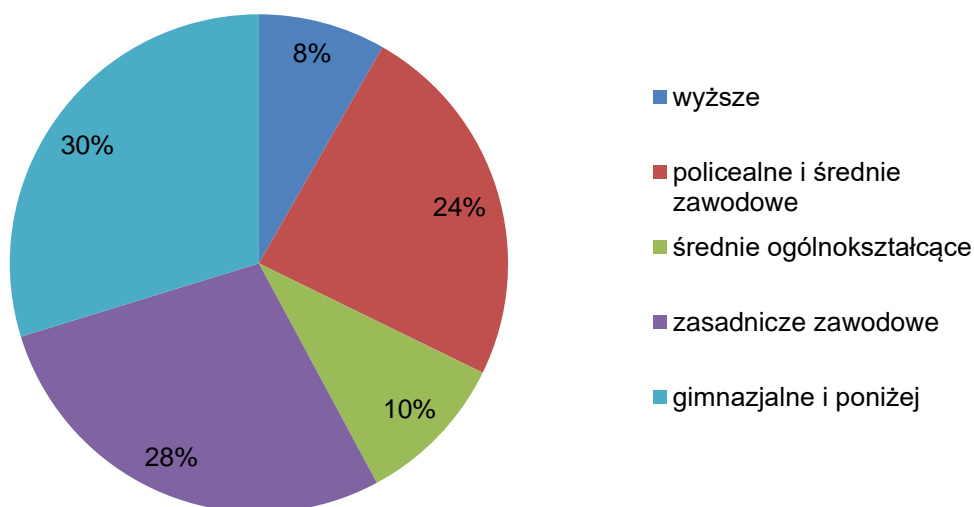
Z punktu widzenia problemu bezrobocia istotny jest również czas w jakim bezrobotni poszukują zatrudnienia. Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej 24 miesiące dla całej Gminy i Miasta Krajenka wynosi 45 osób. Udział (%) osób bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej 24 miesiące względem ogólnej liczby bezrobotnych wynosi 19 %. Największa liczba osób bezrobotnych pozostaje bez pracy w okresie 1-3 miesięcy (tj. 23 %). Na rycinie pokazano udział procentowy osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy.

Ryc. 9. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium czasu pozostawania bez pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, stan na 31.12.2017 r.

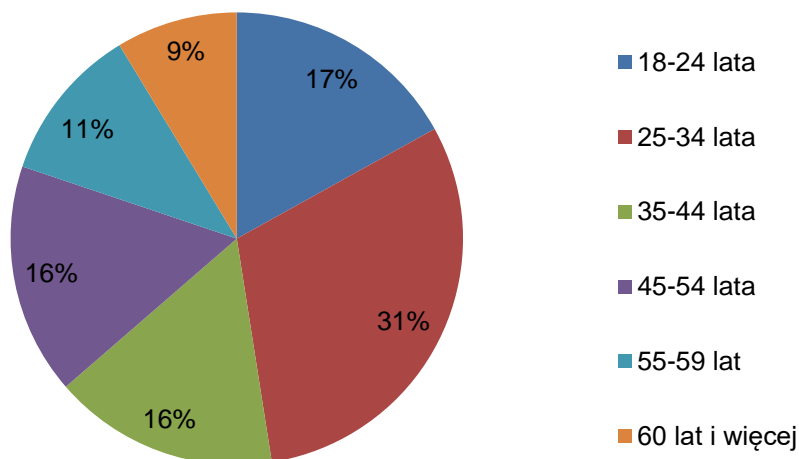
Wśród osób bezrobotnych dominują legitymujący się wykształceniem nie wyższym niż zasadnicze zawodowe (140 osób) co daje 58 % ogółu bezrobotnych. Na rycinie pokazano udział procentowy osób bezrobotnych wg wykształcenia.

Ryc. 10. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium wykształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, stan na 31.12.2017 r.

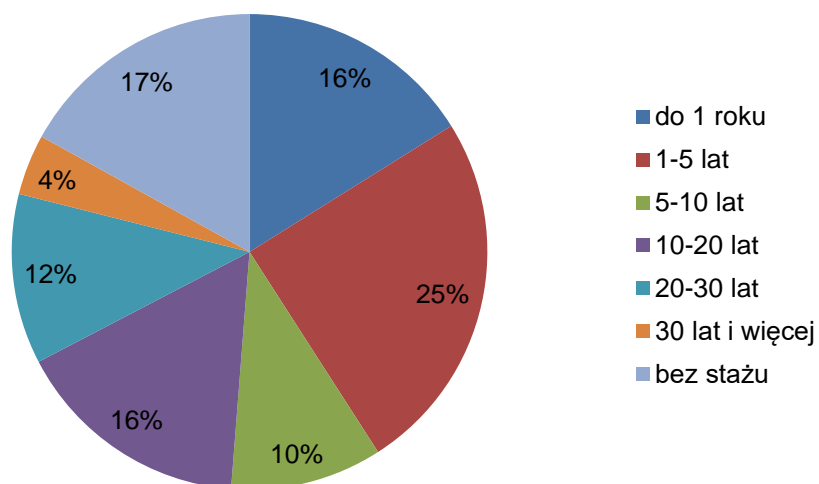
Najwięcej osób bezrobotnych jest w wieku 25-34 lata (74 osoby). Dużo jest również osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata (41 osób) oraz 45-54 lata (40 osób). Kolejna rycina przedstawia udział procentowy osób bezrobotnych wg wieku.

Ryc. 11. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, stan na 31.12.2017 r.

Ostatnią z badanych cech dotyczących osób pozostających bez pracy jest staż pracy osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Ze statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie wynika, że wśród osób bezrobotnych dominują osoby posiadające do 5 lat stażu pracy (99 osób, tj. 41 %). Dużo jest też osób, które w ogóle nie posiadają stażu pracy. Takich osób jest 41, czyli 17 % ogółu pozostających bez pracy.

Ryc. 12. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium stażu pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, stan na 31.12.2017 r.

Celem Władz samorządowych powinna być walka z bezrobociem, wspieranie powstawania nowych miejsc pracy, stosowanie ulg podatkowych i zwolnień z podatku od nieruchomości. Ponadto prowadzone są szkolenia i warsztaty mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych.

W celu podniesienia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych wskazane jest ciągle prowadzenie różnorodnych szkoleń i warsztatów z różnych dziedzin i dla różnych kategorii wiekowych.

Liczne formy przeciwdziałania bezrobociu są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie. Wśród takich form są:

- 1) **Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej** - przyznawane są osobie bezrobotnej, która chce otworzyć własną działalność gospodarczą na okres co najmniej 1 roku. Wysokość środków to 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez GUS raz na kwartał. Środki są bezzwrotne pod warunkiem utrzymania działalności gospodarczej przez okres 12 miesięcy. Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie poprzez przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej przyczynia się do powstawania nowych miejsc pracy.
- 2) **Refundacja kosztów wyposażenia / doposażenia stanowiska pracy** - przyznawana jest przedsiębiorcy chcącemu utworzyć stanowisko pracy na okres co najmniej 24 miesięcy. Wysokość świadczenia to 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez GUS raz na kwartał. O refundację można się ubiegać po 6 miesiącach prowadzenia działalności. Refundacji podlegają koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w tym środki niezbędne do zapewnienia zgodności stanowisk pracy z przepisami bhp i ergonomii.
- 3) **Szkolenia** - na szkolenie może być skierowana osoba bezrobotna lub osoba poszukująca pracy, jeżeli posiada gwarancję zatrudnienia.
- 4) **Instrumenty rynku pracy (staże, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, koszty dojazdu):**
 - a) **staże** - pracodawca może przyjąć na staż bezrobotnych w liczbie nieprzekraczającej liczby pracowników zatrudnionych u niego. Bezrobotnemu w okresie odbywania stażu przysługuje stypendium.
 - b) **roboty publiczne** są jedną z form aktywizacji bezrobotnych organizowane głównie przez gminy.
 - c) **prace społecznie użyteczne.**
 - d) **zwrot kosztów dojazdu.**

W podsumowaniu należy stwierdzić, że zgodnie z informacjami PUP w Złotowie zawartymi w opracowaniu „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” w 2017 roku, sytuacja na rynku pracy w powiecie złotowskim jest trudna i złożona:

- bezrobocie w większym stopniu dotyka kobiet niż mężczyzn,
- wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią: osoby bez zawodu, sprzedawcy, robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym i technicy ekonomii,
- zawody deficytowe to m.in.: monterzy linii elektrycznych, operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok, technicy sieci internetowych, kierownicy do spraw budownictwa, kartografowie i geodeci, tynkarze i pokrewni,
- zawody nadwyżkowe to m.in.: robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), pomoce kuchenne, ogrodnicy.

Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Bez wątpienia konieczne będzie umiejętne dostosowywanie się osób bezrobotnych do zmian na rynku pracy, podnoszenie kwalifikacji i zwiększanie elastyczności względem zapotrzebowania pracodawców.

3.4. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Według danych GUS (stan na 31.12.2016 r.) liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem na terenie Gminy i Miasta Krajenka wynosi 527. Dominują podmioty sektora prywatnego, natomiast podmiotów sektora publicznego ogółem jest tylko 23.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD

Sekcja	Liczba podmiotów
Ogółem	527
W sekcji A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	36
W sekcji B – górnictwo i wydobywanie	1
W sekcji C - przetwórstwo przemysłowe	61
W sekcji D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
W sekcji E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3
W sekcji F - budownictwo	59
W sekcji G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	109
W sekcji H – transport, gospodarka magazynowa	52
W sekcji I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10
W sekcji J – informacja i komunikacja	5
W sekcji K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16
W sekcji L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	31
W sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22
W sekcji N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12
W sekcji O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
W sekcji P – edukacja	25
W sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna	35
W sekcji R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8
W sekcji S – pozostała działalność usługowa W sekcji T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	35

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych (klasyfikacja PKD 2007), stan na 31.12.2016 r.

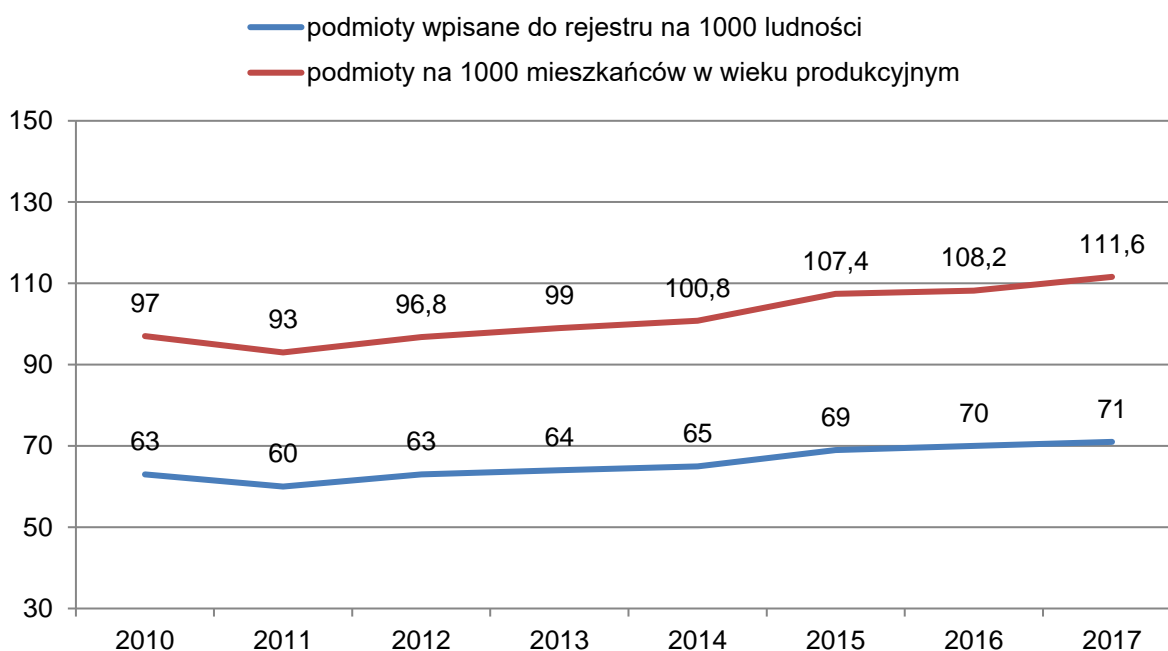
Najbardziej rozwiniętymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonymi na terenie analizowanej jednostki są działalności z sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, a w dalszej kolejności, działalności związane z przetwórstwem przemysłowym, budownictwem, transportem, gospodarką magazynową.

W celu przedstawienia danych dotyczących klimatu działalności gospodarczej na terenie Gminy i Miasta Krajenka powołano się na dane GUS z lat 2010-2017. Według danych za rok 2017 ilość podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności wynosi 710. W odniesieniu do roku 2010 zanotowano wzrost liczby podmiotów w odniesieniu do liczby ludności.

W formie wykresu przedstawiono proces przemian dotyczący pojawiania się na rynku nowych podmiotów gospodarki biorąc pod uwagę dane o liczbie działających podmiotów w przeliczeniu na 1 000 ludności, uwzględniając osoby w wieku produkcyjnym.

Analiza danych pozwala stwierdzić, że w sferze gospodarczej Gminy i Miasta Krajenka zauważalna od kilku lat jest stopniowa poprawa. Liczba nowo powstałych firm jest większa niż liczba podmiotów, jakie zakończyły działalność.

Ogólna liczba podmiotów na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wzrasta i dla roku 2017 wskaźnik ten wyniósł 111,6 podmiotów.

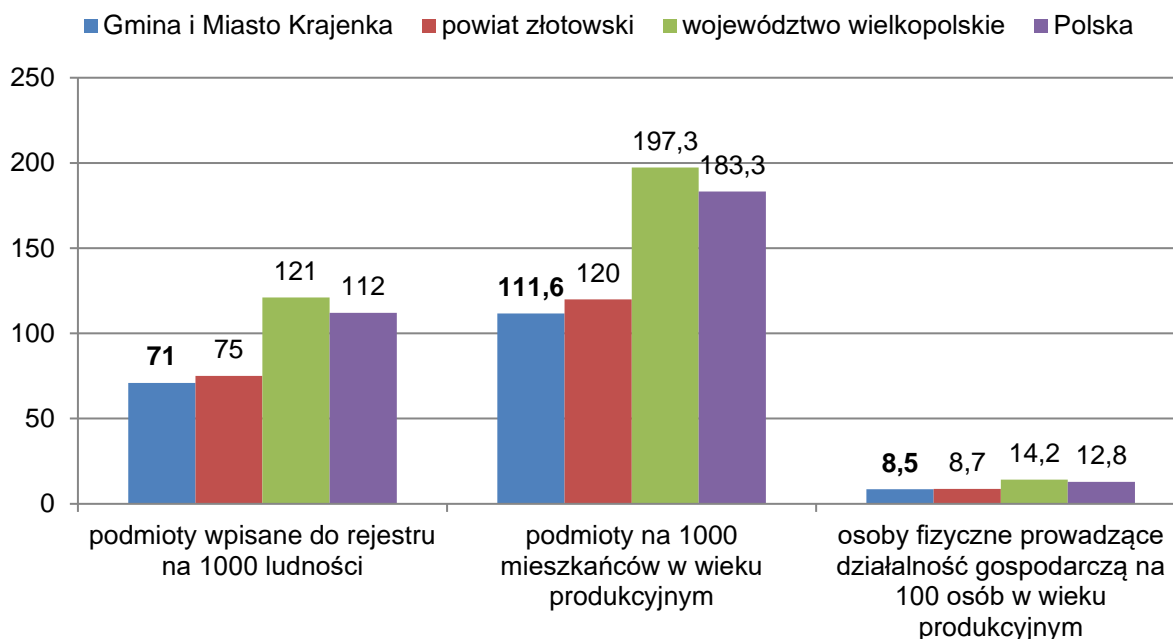

Ryc. 13. Podmioty gospodarki narodowej Gminy i Miasta Krajenka – analiza wskaźnikowa za lata 2010-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza wskaźników dotyczących podmiotów gospodarki narodowej na terenie Gminy i Miasta Krajenka została przeprowadzona także w oparciu o porównanie do wskaźników określonych dla powiatu złotowskiego, województwa wielkopolskiego i całego kraju.

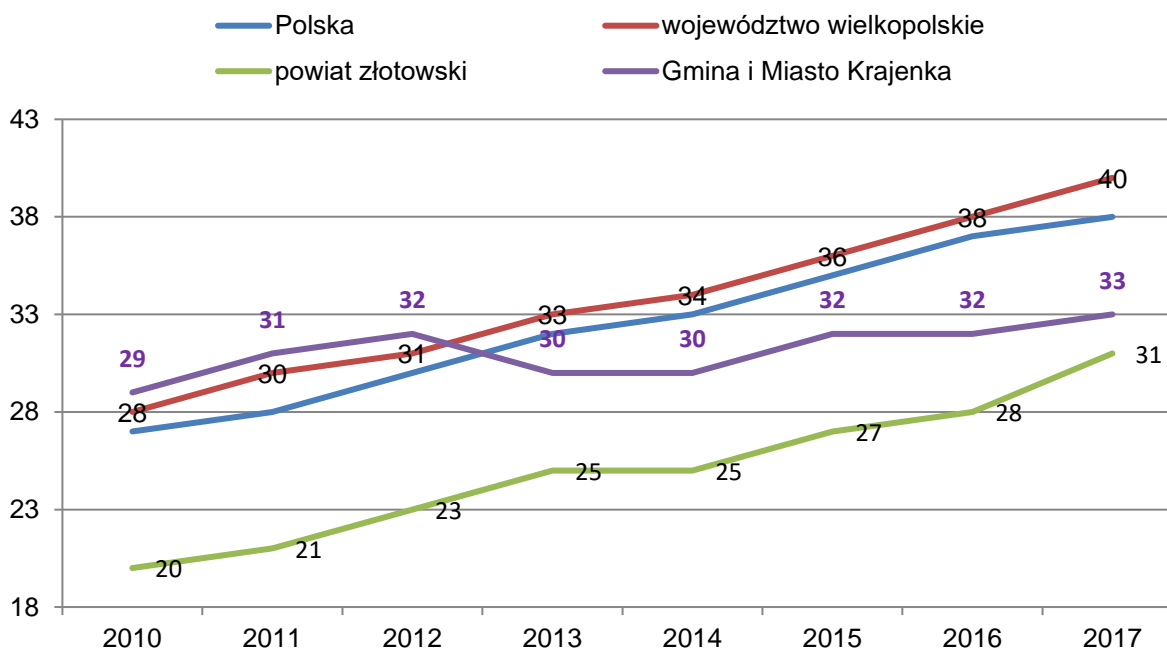
Przedstawione dane zobrazowano na rycinie.

Ryc. 14. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej – porównanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2017 r.

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru w odniesieniu do 1 000 ludności, liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym, a także liczba podmiotów na 1 000 mieszkańców w Gminie i Mieście Krajenka są mniejsze niż średnia wartość dla Polski, województwa wielkopolskiego i powiatu złotowskiego. Należy jednak mieć na uwadze rolniczy charakter opisywanego obszaru, dlatego wartości te naturalnie mogą być niższe.

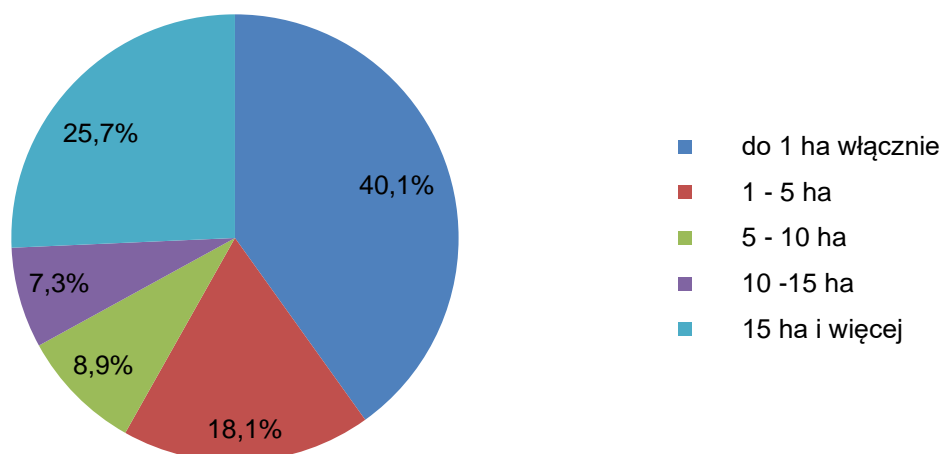
Ryc. 15. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.5. ROLNICTWO

Najważniejszą obok użytkowania leśnego formą użytkowania gruntów Gminy i Miasta Krajenka jest użytkowanie rolnicze, gdyż użytki rolne ogółem zajmują około 46 % powierzchni analizowanej jednostki.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego (GUS, 2010) na terenie Gminy i Miasta Krajenka funkcjonuje 576 gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa o powierzchni, tj. do 1 ha włącznie, które w liczbie 231 stanowią 40,1 % ogółu gospodarstw. Dużo jest też gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha, których jest 148, a udział w ogólnej liczbie gospodarstw wynosi 25,7 %.

Ryc. 16. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010

W powierzchni zasiewów dominują zboża. Dużo gospodarstw uprawia ziemniaki. Znaczny jest również udział powierzchniowy rzepaku i upraw przemysłowych.

IV. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W niniejszym rozdziale dokonano oceny zasobów Gminy i Miasta Krajenka uwzględniając oświatę, pomoc społeczną czy poziom bezpieczeństwa.

4.1. ZASÓB KOMUNALNY

Gmina i Miasto Krajenka posiada zasób komunalny, dzięki któremu może realizować zadania przewidziane dla samorządu gminnego. Zadania te realizowane są przede wszystkim w siedzibach obiektów użyteczności publicznej, do których należą:

- Urząd Gminy i Miasta Krajenka,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krajence,
- Komunalny Zakład Użyteczności Publicznej w Krajence,
- Krajeński Ośrodek Kultury,

- Ochotnicza Straż Pożarna w Krajenca,
- Publiczne Przedszkole w Krajenca,
- Szkoła Podstawowa w Krajenca ul. Polańskiego 3,
- Szkoła Podstawowa w Krajenca ul. Bydgoska 3,
- Szkoła Podstawowa w Skórcu,
- Publiczne Przedszkole w Skórcu,
- Szkoła Podstawowa w Głubczynie,
- Szkoła Filialna w Podróżnej Szkoły Podstawowej w Głubczynie,
- Szkoła Filialna w Śmiardowie Krajeńskim Szkoły Podstawowej w Głubczynie,
- Publiczne Przedszkole w Podróżnej,
- Publiczne Przedszkole w Głubczynie,
- Centrum Usług Wspólnych Gminy i Miasta Krajenka,
- Budynek Dworca PKP w Krajenca,
- OSP Augustowo,
- OSP Podróżna.

Gmina i Miasto Krajenka posiada 29 lokali mieszkalnych oraz mieszkania socjalne:

- 12 lokali w budynku przy ul. Ogrodowej 3 w Krajenca,
- 2 lokale w budynku przy ul. Toruńskiej 6a w Krajenca,
- 4 lokale w miejscowości Pogórze 11.

Na opisywanym obszarze znajdują się budynki zdegradowane w sensie technicznym. Zaliczyć do nich należy:

- budynki położone w Krajenca przy ul. Wł. Jagiełły 9, planowane do przebudowy na mieszkania komunalne.
- budynki - pustostany przy ul. Toruńskiej 6a w Krajenca, które ze względu na zły stan techniczny i nieopłacalność remontów planowane są do wyburzenia,
- budynek położony w Krajenca przy ul. Wł. Jagiełły 2/2 (lokal komunalny) w złym stanie technicznym.

4.2. OŚWIATA

Na terenie Gminy i Miasta Krajenka zlokalizowane są placówki kształcenia podstawowego, dla których organem prowadzącym jest Burmistrz Gminy i Miasta Krajenka:

- a. **przedszkola** w: Krajenca, Skórcu, Głubczynie oraz Podróżnej,
- b. **oddziały przedszkolne**: w Dolniku i Śmiardowie Krajeńskim,
- c. **szkoły podstawowe** w: Krajenca przy ul. Polańskiego 3 i Bydgoskiej 3, Głubczynie, Skórcu oraz szkoły filialne w Śmiardowie Krajeńskim i Podróżnej,
- d. **Szkoła Podstawowa z klasami gimnazjalnymi**: (do 2019 r.) w Krajenca przy ul. Polańskiego 3.

Należy stwierdzić, że ze względu na tendencje demograficzne obecnie nie jest zasadne tworzenie nowych placówek.

W wyniku zmian w systemie edukacji i sieci szkół zaistniała konieczność ustalenia nowej organizacji zlokalizowanych na terenie gminy placówek oświatowych.

Uchwałą Rady Miejskiej nr XXVII/173/2017 z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i klas gimnazjalnych oraz przedszkoli do nowego

ustroju szkolnego ustalono nowy plan sieci szkół podstawowych oraz ich obwodów. Uczniowie Gimnazjum z klas II i III od 1 września 2017 uczęszczają na zajęcia do Szkoły Podstawowej w Krajenke, w skład której wchodziły klasy gimnazjalne, natomiast od 2019 r. młodzież w wieku 13 - 15 lat będzie uczęszczać do szkół podstawowych odpowiadających ich obwodowi.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 10,1 % ludności Gminy i Miasta Krajenka posiada wykształcenie wyższe, 1,7 % wykształcenie policealne, 7,0 % średnie ogólnokształcące, a 20,2 % średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,0 % mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka, gimnazjalnym 7,0 %, natomiast 26,0 % podstawowym ukończonym. Około 2,0 % mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa wielkopolskiego mieszkańcy Gminy i Miasta Krajenka mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie i Mieście Krajenka największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (28,3 %) oraz średnie zawodowe (20,5 %). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,7 %) oraz podstawowe ukończone (23,6 %).

Wśród najważniejszych potrzeb i kierunków rozwoju szkół z terenu Gminy i Miasta Krajenka należałoby wskazać:

- rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji kluczowych (językowych, matematycznych, informatycznych, kreatywnych, itd.),
- zacieśnianie współpracy szkoły na szczeblu krajowym i międzynarodowym poprzez m.in. organizację wspólnych projektów międzyszkolnych. Celem jest wzrost otwartości dzieci i młodzieży, poszerzenie horyzontów myślowych, umożliwienie uczniom pogłębienia wiedzy, zdobycia nowych doświadczeń, a także rozwijania umiejętności np. z zakresu kształcenia zawodowego, jak i kompetencji językowych,
- wdrożenie mechanizmów odkrywania, kształtowania i wspierania talentów (np. wsparcie uzdolnionej młodzieży poprzez system stypendiów),
- doposażenie księgozbioru bibliotek szkolnych, zakup programów komputerowych np. do biblioteki, sekretariatu,
- możliwość dofinansowania zajęć zespołów i grup zainteresowań,
- remont i modernizacja sal komputerowych wraz z wymianą sprzętu komputerowego,
- zakup sprzętu sportowego,
- dofinansowanie zajęć dodatkowych dla młodzieży w ramach kół zainteresowań,
- zakup do klas projektorów, tablic interaktywnych, pomocy dydaktycznych,
- odnowienie pracowni szkolnych.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka wskazuje się na potrzebę zwiększenia aktywności dzieci i młodzieży poprzez poprawę jakości kształcenia, umożliwienie korzystania z zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych, związanych z doskonaleniem szczególnych zdolności i umiejętności.

W powiązaniu z analizą występowania bezrobocia na terenie analizowanej jednostki i powodów jego występowania należy już na etapie kształcenia podstawowego i gimnazjalnego większą potrzebę przywiązać do prowadzenia edukacji w sposób umożliwiający zdobycie wiedzy praktycznej przydatnej w dalszym życiu zawodowym.

4.3. OPIEKA SPOŁECZNA

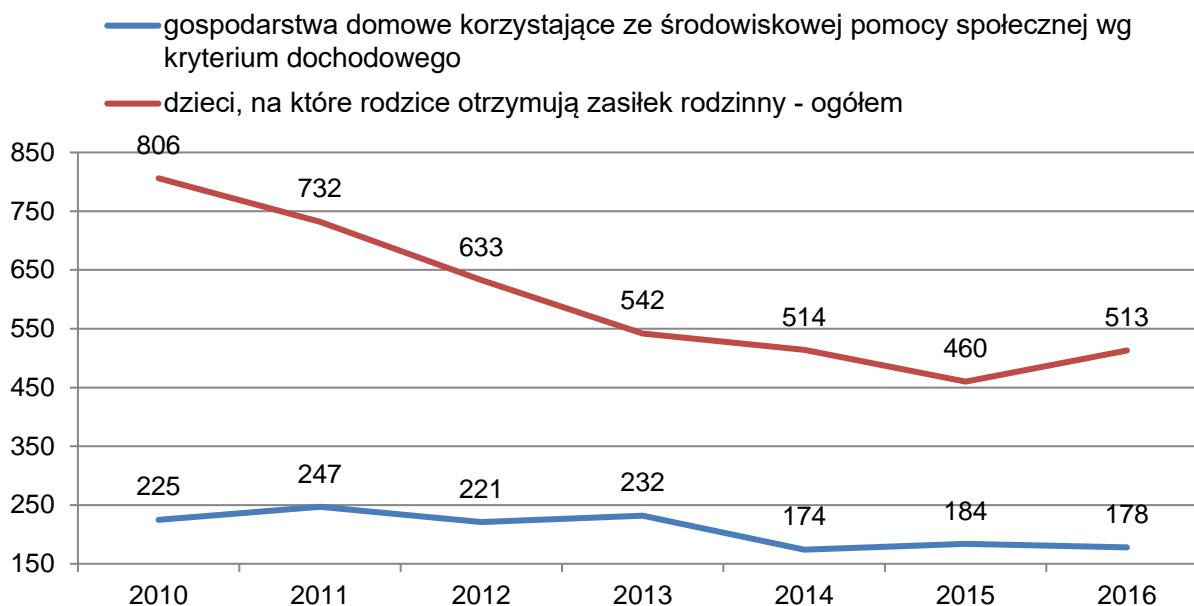
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krajence realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem placówki jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Udzielana jest również pomoc w formie pracy socjalnej, która należy do zadań własnych gminy i nie jest uzależniona od posiadanego przez osobę lub rodzinę dochodu. Praca socjalna jest skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej. Działalność ta ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności.

Kolejne lata będą kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Działania są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

MGOPS prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ), placówkę pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych czynną pięć dni w tygodniu. WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Uczestnikami warsztatu są osoby niepełnosprawne zakwalifikowane przez tutejszy Ośrodek na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Terapia zajęciowa prowadzona jest dla uczestników w sześciu pracowniach: komputerowej i aktywizacji zawodowej, ceramicznej, stolarskiej, plastyczno – rękodzielniczej, ogrodniczej. Prowadzone są również dodatkowe zajęcia tj. rehabilitacji ruchowej, teatralno – muzyczne, fotograficzno – poligraficzne, sportowe oraz rewalidacyjne.

W celu przybliżenia sytuacji w zakresie korzystania z pomocy społecznej przedstawiono dane dotyczące gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. W obu przypadkach obserwuje się poprawę sytuacji, co przejawia się w zmniejszaniu liczby korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Dane za lata 2010-2016 przedstawiono na rycinie.

Ryc. 17. Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2016 liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego wyniosła 178 i była znacznie niższa niż w roku 2010, kiedy wyniosła 225.

Zgodnie ze stanem na 31.12.2016 r. na opisywanym terenie mieszkało 513 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Odpowiednio w 2010 r. liczba ta wynosiła 806.

Przytoczone dane wskazują, że duża część ludności nie jest samowystarczalna ekonomicznie, co powoduje konieczność korzystania z form różnych pomocy społecznej, jednak sytuacja ulega stopniowej poprawie.

Działania lokalnej społeczności w przedmiotowym zakresie powinny zmierzać do aktywizacji zawodowej ludności i poprawy warunków na rynku pracy, co z kolei przełoży się na poprawę sytuacji materialnej mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka.

4.4. KULTURA

Główną instytucją promowania kultury jest Krajeński Ośrodek Kultury zlokalizowany w Krajenie przy ul. Rynek 1. Celem działania Ośrodka jest upowszechnianie, udostępnianie i animacja kultury oraz wielokierunkowa, otwarta działalność w zakresie edukacji kulturalnej.

Zgodnie z własnym statutem KOK prowadzi na terenie Gminy i Miasta Krajenka działalność poprzez:

- prezentacje wartościowych zjawisk i form w różnych dziedzinach sztuki poprzez festiwale, przeglądy, wystawy, wieczory autorskie i poetyckie, konkursy, koncerty, spektakle, aukcje itp.,
- działania warsztatowo - edukacyjne,
- działania promujące twórców, mecenasów i popularyzatorów kultury,
- współpracę i wymianę z innymi ośrodkami kultury w kraju i za granicą,
- działalność informacyjną, edukacyjną i popularyzatorską,
- działalność wydawniczą,

- organizację i obsługę gminnych imprez o różnorodnym charakterze,
- działalność promocyjną gminy.

W skład Ośrodka wchodzi Publiczna Biblioteka w Krajenie z Filią Biblioteczną w Augustowie, które służą zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczności lokalnej oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

Biblioteka i Filia organizują imprezy popularyzujące książkę i czytelnictwo poprzez lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze i plastyczne, spotkania autorskie, kiermasze książek czy wystawy.

Biblioteki działają również przy szkołach:

- Biblioteka Szkolna Szkoły Podstawowej w Krajenie, ul. Polańskiego 3 i ul. Bydgoska 3,
- Biblioteka Szkolna Szkoły Podstawowej w Głubczynie, Filia w Podróżnej, Filia w Śmiardowie Krajeńskim,
- Biblioteka Szkolna Szkoły Podstawowej w Skórcie.

W ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego (organizowanego przez KOK) prowadzone są warsztaty muzyczne, plastyczne, taneczne, wokalne oraz zespoły, jak również prowadzone są zajęcia dodatkowe przez firmy zewnętrzne.

Do prowadzenia działalności kulturalnej wykorzystywany jest również krajeński amfiteatr, który w 2016 r. został wyremontowany. Roboty prowadził Komunalny Zakład Użyteczności Publicznej w Krajenie. Pierwszy etap obejmował demontaż całej sceny wraz z drewnianymi trygrami, barierki metalowych oraz uzupełnienie ubytków w elewacji obiektu. W następnej kolejności została wykonana nowa scena, malowanie elementów metalowych oraz elewacja ścian.

Na terenie amfiteatru odbył się m.in. w 2016 r. Zjazd Absolwentów z okazji Jubileuszu 70-lecia Szkół Młynarskich i Spożywczych w Krajenie.

W sołectwach działają organizacje społeczne takie jak Koło Gospodyń Wiejskich (Krajenka, Głubczyn, Augustowo, Podróżna, Śmiardowo Krajeńskie) czy kluby sportowe (w Krajenie, Skórcie, Głubczynie, Podróżnej i Śmiardowie Krajeńskim).

Istotnym ogniwem krzewienia kultury są sale Ochotniczej Straży Pożarnej: sala w Krajenie oraz sala w Augustowie.

Na terenie działają trzy świetlice wiejskie:

- Świetlica Wiejska w Podróżnej (remont w 2012r.),
- Świetlica Wiejska w Paruszcze (remont 2017r.),
- Świetlica Wiejska w Żeleźnicy (2016 r.).

4.5. SPORT I REKREACJA

Gmina i Miasto Krajenka oferuje mieszkańcom i odwiedzającym szereg miejsc rekreacji i wypoczynku. Należą do nich:

a. boiska:

- Stadion Miejski w Krajenie,

- wielofunkcyjne boisko Orlik 2012 w Krajenca ul. Bydgoska,
- wielofunkcyjne boisko Sokolik przy Szkole Podstawowej w Skórcie,
- boisko sportowe w Skórcie,
- boisko lekkoatletyczne przy Szkole Podstawowej w Krajenca ul. Polańskiego 3,
- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Krajenca ul. Bydgoska 3 (2017 r.),
- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Głubczynie (2017 r.),
- boisko sportowe w Augustowie,
- boisko sportowe w Śmiardowie Krajeńskim,
- boisko sportowe w Podróznej,
- boisko sportowe w Głubczynie.

b. siłownie zewnętrzne:

- w Śmiardowie Krajeńskim,
- w Skórcie,
- w Żeleźnicy,
- w Augustowie,
- w Dolniku,
- w Krajenca na placu zabaw Krajlandia,
- w Głubczynie przy Szkole Podstawowej.

c. place zabaw:

- Krajenka 2 place (Krajlandia i przy ul. Okrężnej),
- Dolnik,
- Skórka 2 place,
- Głubczyn,
- Głubczyn-Rogownica,
- Żeleźnica,
- Augustowo,
- Czajcze – Leśnik,
- Paruszka 2 place,
- Podrózna,
- Pogórze,
- Śmiardowo Krajeńskie.

d. wiaty rekreacyjne:

- Podrózna 2 wiaty,
- Augustowo,
- Czajcze – Leśnik,
- Skórka,
- Dolnik,
- Maryniec,
- Głubczyn,
- Paruszka 2 wiaty,
- Pogórze,
- Śmiardowo Krajeńskie,
- Żeleźnica.

e. Ośrodek rekreacji i wypoczynku nad Jeziorem Wapińskim

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji

Planowana jest ścieżka rowerowa od parku przy ul. Złotowskiej do Dworca PKP w Krajenca. Przewidziana długość to około 2,5 km. Gmina posiada dokumentację i pozwolenia.

Do realizacji przewidziana jest promenada przy rzece Głómii - budowa ciągu komunikacyjnego wzdłuż rzeki Głómia w miejscowości Krajenka. Gmina posiada dokumentację i pozwolenia. Przedsięwzięcie podzielone jest na dwa etapy, w których długość poszczególnych odcinków wynosi:

- droga - 139,57 m,
- ścieżka pieszo-rowerowa - 97,12 m.

W parku św. Anny w Krajenca oraz w parku przy dworcu PKP w Krajenca przewidziane jest utwardzenie alejek, zagospodarowanie wód deszczowych oraz wyposażenie w gry terenowe.

Planowane jest miejsce rekreacyjno - kulturalne przy KOK w Krajenca „Letnia Galeria”. Dzięki tej inwestycji będzie można rozszerzyć ofertę kulturalną i turystyczną opisywanego obszaru oraz zapewnić obsługę imprez plenerowych.

W planach jest także jest ścieżka przyrodnicza w Głubczynie, przy jeziorze w centrum wsi. Ścieżka ma mieć około 250 m, ścieżka będzie utwardzona, umieszczonych będzie 6 tablic przyrodniczych.

4.6. SŁUŻBA ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWO

Jednym z istotnych zadań w zakresie poziomu życia ludności jest zapewnienie odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i życia.

Szpitałem położonym najbliżej Gminy i Miasta Krajenka jest Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego w Złotowie. Tam świadczona jest specjalistyczna pomoc medyczna. Natomiast podstawowa opieka medyczna realizowana jest przez lekarzy rodzinnych.

Jednym z podstawowych filarów zapewnienia bezpieczeństwa na terenie Gminy i Miasta Krajenka jest Komenda Powiatowa Policji w Złotowie. Zadaniem Policji jest utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na opisywanym terenie działalność prowadzi Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Złotowie, która dysponując niezbędnym specjalistycznym sprzętem jest pewnym elementem systemu mającym na celu bezpieczeństwo mieszkańców powiatu. Wsparcie w lokalnych działaniach sprawują również ochotnicze straże pożarne (w Krajenca, Augustowie i Podróżnej).

Kontrolę w zakresie bezpieczeństwa na terenie Gminy i Miasta Krajenka prowadzi również Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu. Na terenie Gminy i Miasta Krajenka nie ma zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR) lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR), przez co ryzyko wystąpienia poważnej awarii jest znikome.

V. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY

W niniejszym rozdziale zostaną omówione zagadnienia dotyczące sieci infrastrukturalnych na terenie Gminy i Miasta Krajenka, a mianowicie, sieć wodociągowa – kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, drogownictwo, a także system gospodarki odpadami.

5.1. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA

Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy i Miasta Krajenka realizuje Zakład Użyteczności Publicznej w Krajence.

Stopień zwodociągowania Gminy i Miasta Krajenka według danych GUS na koniec roku 2016 wyniósł 84,4 % przy czym z sieci wodociągowej w mieście korzysta 98,4 %, a na obszarze wiejskim 70,8 % ogółu ludności.

W roku 2016 na terenie Gminy i Miasta Krajenka funkcjonowało siedem wodociągów.

Stopień skanalizowania Gminy i Miasta Krajenka według danych GUS na koniec roku 2016 wyniósł 84,2 % przy czym z sieci kanalizacyjnej w mieście korzysta 95,9 %, a na obszarze wiejskim 72,8 % ogółu ludności.

Ścieki komunalne z terenu Gminy i Miasta Krajenka odprowadzane są do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Krajence.

W 2014 roku została ona zmodernizowana i rozbudowana. Rozbudowa i modernizacja obiektu dotyczyła zwiększenia przepustowości do 1200 m³ /dobę.

Pozostali mieszkańcy korzystają z indywidualnych systemów zagospodarowania nieczystości ciekłych, których zgodnie z danymi GUS wg stanu na 31.12.2016 r. jest:

- 60 przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 403 zbiorniki bezodpływowe.

5.2. ŁĄCZNOŚĆ I ELEKTROENERGETYKA

Na terenie Gminy i Miasta Krajenka stacje bazowe łączności bezprzewodowej zlokalizowane są w następujących lokalizacjach:

- a) stacje bazowe telefonii komórkowej:
 - PTC ERA Nr 44036, ul. Ks. Domańskiego 25, dz. 78, Krajenka,
 - Polkomtel S.A. Nr 33898, ul. Ks. Domańskiego 25, dz. 78, Krajenka,
 - PTK Centertel Nr 4793/3532, ul. Ks. Domańskiego 25, dz. 77/1, Krajenka,
 - TC Era Nr 44036, ul. Ks. Domańskiego 25, dz. 78, Krajenka,
 - PTK Centertel Skórka F1-4229-PWPI1, maszt na działce 175, Skórka;
- b) amatorska stacja nadawczo – odbiorcza ul. Winiary 2, Krajenka.

Obszar Gminy i Miasta Krajenka znajduje się na terenie działania operatora elektroenergetycznego Enea Operator Sp. z o.o.

Zgodnie z danymi operatora, teren Gminy i Miasta Krajenka zasilany jest z trzech stacji WN/SN tj.: Jastrowie, Złotów i Piła Północ. Wszystkie zlokalizowane są poza granicami administracyjnymi omawianej jednostki.

Długość linii średniego napięcia to około 99 km, a linii niskiego napięcia 162 km. Teren obsługuje 81 stacji transformatorowych SN/nn.

Na terenie Gminy znajduje się fragment linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia relacji Piła Krzewina – Żydowo.

5.3. GAZOWNICTWO

Zaopatrywaniem odbiorców w gaz ziemny na obszarze powiatu złotowskiego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Stopień gazyfikacji Gminy i Miasta Krajenka według danych GUS na koniec roku 2016 wyniósł 35,0 % przy czym z sieci gazowej w mieście korzysta 62,0 %, a na obszarze wiejskim 8,8 % ogółu ludności.

5.4. SYSTEM KOMUNIKACYJNY

Przez teren Gminy i Miasta Krajenka przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 188 - która jest po modernizacji, nr 190 – która będzie przebudowywana.

Według Generalnego Pomiaru Ruchu w 2015 r. natężenie ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez Gminę i Miasto Krajenka było następujące:

- droga nr 190 Krajenka – Pobórka: 1 465 pojazdów samochodowych/dobę,
- droga nr 188 Złotów – Piła: 5967 pojazdów samochodowych/dobę.

Zgodnie z danymi Powiatowego Zarządu Dróg w Złotowie można ocenić, że przy ogólnej długości dróg powiatowych 53,4 km, tylko 15,2 km jest w dobrym stanie. Około 26,7 km jest w stanie średnim, a pozostałe drogi są w stanie złym lub mają nawierzchnię gruntową.

W latach 2015-2016 Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu nie prowadził badań monitoringu hałasu komunikacyjnego na terenie Gminy i Miasta Krajenka. Należy jednak stwierdzić, że hałas powstający na drogach wojewódzkich jest istotnym elementem pogarszającym jakość życia mieszkańców.

Przez opisywany teren przebiega jednotorowa linia kolejowa relacji Piła-Chojnice - Tczew. Jest to linia o znaczeniu regionalnym, z przystankami na terenie Gminy w Skórcie, Dolniku i Krajenca.

Połączenia kolejowe są realizowane przez PKP Przewozy Regionalne na trasach:

- Złotów – Krajenka – Piła – 6 kursów dziennie,
- Piła – Krajenka – Złotów – 6 kursów dziennie.

Miasto Krajenka posiada również połączenie Piła – Gdynia realizowane przez PKP Intercity.

5.5. GOSPODARKA ODPADAMI

Zadanie z zakresu gospodarowania odpadami na terenie Gminy i Miasta Krajenka zostało przejęte przez Związek Międzygminny „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi” w Pile.

Zgodnie z danymi Związku w roku 2015 z terenu Gminy i Miasta Krajenka zebrano łącznie 1 638,5 Mg odpadów komunalnych, a w 2016 r. było to 1 780,4 Mg odpadów komunalnych. Rośnie udział odpadów selektywnie zebranych w ogólnej masie odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy i Miasta Krajenka nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. W przeszłości funkcjonowało składowisko odpadów komunalnych w Krajeńcu zlokalizowane w rozwidleniu dróg Krajenka – Piła i Krajenka – Głubczyn, które należy zakwalifikować do typu składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

W 2011 r. zakończono prace przy projekcie: „Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Krajeńcu”. Po zainstalowaniu instalacji odgazowującej i położeniu warstwy odwadniającej i ziemistej, na całym terenie dawnego składowiska wysiano trawę oraz zasadzono drzewa. Projekt był współfinansowany z NFOŚiGW.

Według bazy azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju zamieszczonej na stronie internetowej www.bazaazbestowa.gov.pl zinwentaryzowana ilość wyrobów azbestowych na terenie Gminy i Miasta Krajenka (wg stanu na dzień 08.01.2018 r.) wynosi 1 681,0 Mg, z czego usunięto i unieszkodliwiono 222,0 Mg, co stanowi 13,2 %.

5.6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na obszarze Gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Dominuje system lokalnych i indywidualnych źródeł.

Budynki ogrzewane są w ramach centralnego systemu ogrzewania głównie węglem, ekogroszkiem oraz niekiedy olejem opałowym, energią elektryczną, pompami ciepła oraz gazem z własnego zbiornika.

Rośnie również zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii, np. ogrzewaniem solarnym czy pompami ciepła.

Należy zauważyć, że mieszkańcy Gminy i Miasta Krajenka są zobowiązani do używania surowców odpowiedniej jakości. Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 18 grudnia 2017 r. podjął uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

5.7. TERENY INWESTYCYJNE

Teren możliwy do przeznaczenia pod inwestycje usytuowany jest w Krajeńcu pomiędzy drogą wojewódzką, a rzeką Głomia. Jest to obrzeże miasta - około 900 m od centrum.

Teren znajduje się bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 188 (Piła - Złotów) oraz około 900 m od drogi wojewódzkiej nr 190. W sąsiedztwie w odległości około 200 m zlokalizowana jest istniejąca zabudowa usługowa, produkcyjna, magazynowa.

Teren inwestycyjny wyposażony jest w infrastrukturę: sieć elektryczną, sieć gazową, sieć wodociągowo – kanalizacją oraz sanitarną.

Całkowita powierzchnia terenu to 13,05 ha. Są to działki niezabudowane o numerach ewidencyjnych: 115/3, 115/2, 131/1, 132/1 w obrębie geodezyjnym nr 0086 - Krajenka. Obecne użytkowanie terenu jest rolnicze, na podstawie umowy dzierżawy.

VI. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO¹

6.1. BUDOWA GEOLOGICZNA I RZEŻBA TERENU

Rzeźba terenu Gminy i Miasta Krajenka kształtowana była w wyniku różnych procesów morfogenetycznych. Główne elementy rzeźby gminy powstały w okresie ostatniego zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego). Z okresu fazy poznańsko-dobrzyńskiej (subfazy krajeńskiej) pochodzi obszar wysoczyzny i wyższy poziom sandrowy Głomii, a z okresu fazy pomorskiej niższy poziom sandrowy Gwdy. Większość elementów rzeźby jest pochodzenia wodno-lodowcowego i lodowcowego oraz rzeczno. W okresie peryglacialnym i holocenie poszczególne elementy rzeźby modelowane były przez procesy eoliczne, denudacyjne, erozyjne i akumulacyjne.

Stopień antropogenicznych przekształceń rzeźby na opisywanym terenie jest niewielki. Istotne zmiany rzeźby występują w obrębie Miasta Krajenka, gdzie istnieją liczne nasypy pod budynkami i terenami komunikacyjnymi, a w niektórych przypadkach niwelacje pierwotnie bardziej stromych powierzchni, najczęściej w sąsiedztwie rzeki Głomi.

Niewielkie zmiany powierzchni związane są obecnie z byłym obszarem eksploatacji kruszywa naturalnego we wsi Żeleźnica. Zmiany rzeźby obserwowane są też w obrębie zrehabilitowanego składowiska odpadów na terenach położonych na południowy zachód od Krajenki, gdzie istnieje w miejscu byłego wysypiska nasyp ziemny.

Antropogeniczne zmiany rzeźby istnieją także wzdłuż linii kolejowej Piła-Chojnice. Występują tu niewysokie nasypy, a w kilku miejscach wcięcia.

Innym przykładem zmiany rzeźby terenu są wykopy pod stawy, realizowane w dolinie Głomii i w sąsiedztwie niektórych jezior.

Na terenie Gminy Krajenka występują potencjalne złoża torfów i gytii. Ich stan rozpoznania jest bardzo niekompletny i mało aktualny. Jednak ze względu na warunki naturalne występowania złóż oraz wysokie walory przyrodnicze i ekologiczne, ich gospodarcze wykorzystanie jest mało prawdopodobne.

Analiza danych Państwowego Instytutu Geologicznego wskazuje, że osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi na obszarze Gminy i Miasta Krajenka nie występują.

6.2. GLEBY

Znaczącą rolę w Gminie i Mieście Krajenka ma użytkowanie rolnicze gruntów.

Na podstawie danych zawartych w rozprawie doktorskiej Piotra Lupy pt. „Kwantyfikacja wybranych świadczeń ekosystemów na poziomie lokalnym. Przykład gminy Krajenka” sporządzonej z wykorzystaniem publikacji „Agrochemiczne badania gleb

¹ opracowano na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2021 z perspektywą na kolejne 4 lata

Wielkopolski w latach 2000-2004” należy wskazać, że w analizowany obszar posiada następujący udział klas bonitacyjnych i kompleksów przydatności rolniczej gleb:

- a) klasy bonitacyjne gleb gruntów ornych (% powierzchni gruntów ornych):
 - I gleby orne najlepsze – nie występują,
 - II gleby orne bardzo dobre – nie występują,
 - IIIa gleby orne dobre – 1 %,
 - IIIb gleby orne średnio dobre – 8 %,
 - IVa gleby orne średniej jakości, lepsze – 31 %,
 - IVb gleby orne średniej jakości, gorsze – 23 %,
 - V gleby orne słabe – 27 %,
 - VI gleby orne najslabsze – 9 %,
 - VIRZ gleby pod zalesienia – 1 %,
- b) klasy przydatności rolniczej gleb ornych (% powierzchni użytków rolnych):
 - 1) pszenney bardzo dobry – 0 %,
 - 2) pszenney dobry – 3 %,
 - 3) pszenney wadliwy – 0 %,
 - 4) żytni bardzo dobry – 29 %,
 - 5) żytni dobry – 15 %
 - 6) żytni słaby 21 %,
 - 7) żytni bardzo słaby – 5 %,
 - 8) zbożowo-pastewny mocny – 6 %,
 - 9) zbożowo-pastewny słaby – 6 %.
- c) kompleksy przydatności rolniczej trwałych użytków zielonych (% powierzchni użytków rolnych):
 - 2z) użytki zielone średnie - 13 %,
 - 3z) użytki zielone słabe i bardzo słabe – 1 %.

Gleby na terenie Gminy i Miasta Krajenka nie były monitorowane w ostatnich latach w ramach państwowego monitoringu środowiska. Można założyć, że stan gleb jest podobny jak w analogicznych ze względu na charakter zabudowy i sposób zagospodarowania jednostkach administracyjnych.

6.3. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

Gmina Krajenka charakteryzuje się bardzo rozbudowanym systemem hydrograficznym składającym się z rzek, mniejszych cieków, jezior oraz systemu rowów i kanałów. Sieć cieków i rowów zagęszcza się na obszarach wysoczyznowych.

Oś hydrograficzną Gminy i Miasta Krajenka wyznacza rzeka Głomia. Przecina ona opisywany obszar z północnego wschodu na południowy zachód. Rzeka na obszarze Gminy i Miasta Krajenka przyjmuje głównie dopływy lewostronne. Najważniejsze z nich to Kocunia i Strużnica.

Sieć hydrograficzna Gminy i Miasta Krajenka obejmuje również jeziora. Wszystkie z nich mają charakter naturalny. Wśród największych jezior wymienić należy: Wapieńskie, Głubczyn Wielki, Głubczyn Mały, Podróżna.

Zgodnie z podziałem kraju na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), obszar Gminy i Miasta Krajenka położony jest w całości na terenie JCWPd nr 26.

Gmina i Miasto Krajenka położone są na obszarze 2 głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

- nr 127 – Subzbiornik Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 186 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć 100 m.,
- nr 125 – Wałcz – Piła (Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła) o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 169 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć 65 m.

Na terenie Gminy i Miasta Krajenka obszary zagrożone podtopieniami występują fragmentarycznie w południowo zachodnim krańcu opisywanej jednostki wzdłuż rzeki Gwdy. Należy jednak podkreślić, że w przypadku obfitych opadów deszczu i wzmożonych przepływów wód mogą występować lokalne podtopienia na większych obszarach.

6.4. POWIETRZE I KLIMAT

Gmina i Miasto Krajenka znajduje się poza zasięgiem szkodliwego wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego ze źródeł ponadlokalnych. Z uwagi na brak dużych obiektów przemysłowych na terenie Gminy i Miasta Krajenka nie występują wpływy emisji zanieczyszczeń przemysłowych.

Największym problemem w skali województwa wielkopolskiego pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, zarówno PM₁₀, jak i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenem. Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (szczególnie w zagłębieniach terenu). Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz nieorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

Poziom zanieczyszczenia powietrza wynika bezpośrednio z emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz warunków meteorologicznych. Ocenia się, że największy, potwierdzony badaniami, negatywny wpływ na jakość powietrza ma emisja z obiektów zaliczanych do sektora komunalno-bytowego: lokalnych kotłowni i palenisk domowych, wyposażonych w niskie emitery, zlokalizowanych często w centralnych, gęsto zabudowanych obszarach miejscowości, a także emisja związana z ruchem samochodowym.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 24 lipca 2017 r. podjął uchwałę nr XXXIII/853/17 w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P”, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 1 sierpnia 2017 r.

Ponadto dla Województwa Wielkopolskiego przyjęto „uchwały antysmogowe”, które zakładają wprowadzenie od 1 maja 2018 r. zakazu stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego miazgu lub węgla brunatnego. Uchwały określają rodzaje podmiotów oraz instalacje, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy. Podmiotami tymi są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, eksploatujące instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych.

Wszystkie nowo instalowane po 1 maja 2018 r. kotły na paliwa stałe powinny spełniać wymagania w zakresie sezonowej sprawności i emisji zanieczyszczeń określone w rozporządzeniu Komisji UE 2015/1189. Kotły, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 maja 2018 r. niespełniające wymagań emisyjnych, należy wymienić do 1 stycznia 2024 r. W przypadku kotłów, które spełniają podstawowe wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń na poziomie klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012, termin

wymiany został ustalony do 1 stycznia 2028 r. Kotły klasy 5, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał mogą być eksploatowane dożywotnio.

Warunki klimatyczne panujące na terenie Gminy i Miasta Krajenka są porównywalne z całym obszarem powiatu złotowskiego.

Według klasyfikacji klimatów wg Köppena analizowany obszar położony jest w obrębie klimatu wilgotnego kontynentalnego z łagodnym latem. Cechy charakterystyczne dla tego klimatu przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura najzimniejszego miesiąca wynosi -3°C lub mniej,
- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca jest wyższa niż 10°C ,
- nie ma miesiąca ze średnią temperaturą powyżej 22°C ,
- opady są równo rozłożone w całym roku.

Zgodnie z danymi pogodowymi zebranymi pomiędzy 1982 r. i 2012 r. prezentowanymi na stronie www.climate-data.org średnia roczna temperatura powietrza w Krajenke wynosi $7,4^{\circ}\text{C}$. Najcieplejszym miesiącem roku jest lipiec (średnia miesięczna temperatura wynosi $18,0^{\circ}\text{C}$), natomiast najzimniejszym styczeń (średnia miesięczna temperatura wynosi $-4,5^{\circ}\text{C}$). Roczna amplituda temperatury wynosi $22,5^{\circ}\text{C}$.

Średnia roczna suma opadów wynosi 591 mm (najsuchszym miesiącem jest luty – 28 mm, natomiast największe opady występują w lipcu – 79 mm). Różnica w wysokości opadów pomiędzy najsuchszym i najmokrzejszym miesiącem wynosi 51 mm.

6.5. FAUNA I FLORA

Obszar Gminy i Miasta Krajenka jest objęty działalnością Nadleśnictwa Złotów oraz Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wchodzącego w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile.

Istniejące w granicach opisywanego obszaru kompleksy leśne są częścią Borów Krajeńskich. Wśród siedlisk leśnych zdecydowanie dominuje bór świeży, bór mieszany świeży i bór suchy. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna. Wśród pozostałych gatunków na uwagę zasługują dąb, brzoza, świerk i olcha. Średni wiek drzew to około 50 lat

Zieleń urządzona w granicach Gminy i Miasta Krajenka reprezentowana jest przez parki podworskie, zieleń na cmentarzach, park miejski, a także nasadzenia szpalerowe, ogrody działkowe i inne tereny rekreacyjne.

Najważniejsze pod względem walorów przyrodniczych i krajobrazowych są parki stanowiące część większych założeń dworsko-pałacowych. Zachowały się one w dwóch miejscowościach - Krajenke i Maryńcu.

Przez obszar Gminy i Miasta Krajenka przebiega korytarz ekologiczny Środkowa Dolina Noteci.

Na obszarze Gminy i Miasta Krajenka bioróżnorodność gatunkowa zwierząt związana jest z siedliskami leśnymi oraz w mniejszym stopniu z siedliskami nadrzecznych łąk (łęgów).

Obszarem skupiającym największą liczbę zwierząt są lasy położone w dolinie Gwdy i Głomii. Największe skupiska ptaków, szczególnie tych rzadkich i chronionych obserwuje się w kompleksie leśnym w rejonie miejscowości Leśnik.

W kompleksach leśnych, oprócz drobnych ssaków (wiewiórki, jeże) i nieco większych, jak borsuki, lisy i jenoty, występuje bardzo licznie zwierzyna łowna – jeleni europejski (*Cervus eraphus*), daniel (*Dama dama*), sarna (*Capreolus capreolus*) dzik (*Sus scrofa*).

Wśród ptaków nie objętych ochroną gatunkową występuje kaczka krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), słonka (*Scolopax rusticola*). Należy wspomnieć jeszcze o dużych mrowiskach mrówek z gatunku Rudnicy (*Formica rufa*).

W Gminie Krajenka znajduje się obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji wyznaczony na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Jest nim obszar nr 4 Puszcza nad Gwdą.

Wszystkie podejmowane działania powinny dążyć do minimalizacji procesów wpływających negatywnie na stan flory i fauny. Ważne jest planowanie przestrzenne, rozwój obszarów biologicznie czynnych, łączące racje gospodarcze, potrzeby i możliwości z kwestiami ekologicznymi i możliwościami środowiska.

Projektowane inwestycje i działania powinny być połączone z planowaniem sieci ekologicznych, tak by spełniały potrzebę utrzymania „łączności” siedlisk.

6.6. PRZYRODA CHRONIONA I JEJ ZASOBY

Na terenie Gminy i Miasta Krajenka najważniejszą, pod względem rangi, formą ochrony przyrody jest sieć NATURA 2000, a w jej ramach na omawianym terenie włączone do ochrony obszary to

- **Puszcza nad Gwdą (PLB300012)** - obszar specjalnej ochrony ptaków,
- **Ostoja Pilska (PLH300045)** - specjalny obszar ochrony.

Południowo-zachodnią część analizowanej jednostki zajmuje obszar chronionego krajobrazu jakim jest Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie). Wielkie bogactwo walorów krajobrazowych stanowią: urozmaicona rzeźba terenu z rozległymi kompleksami leśnymi, malownicze głęboko wcięte doliny licznych rzek, moreny czołowe i doliny rynnowe z licznymi jeziorami, miejsca lęgowe i ostoje rzadkich i ginących zwierząt, m.in. tracza nurogęsi, orla bielika, orlika krzykliwego, żubra i bobra, oraz miejsca zlotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek.

Uchwałą Nr XXXVIII/272/2014 Rady Miejskiej w Krajenie z dnia 8 maja 2014 r. ustanowiono użytki ekologiczne. Są to grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra położone w Skórcie reprezentowane przez bagna i uroczyska. Wymienione grunty, na których ustanowiono użytki ekologiczne z przyrodniczego punktu widzenia są bardzo cennymi fragmentami środowiska przyrodniczego i mają duże znaczenie dla różnorodności biologicznej na terenie obszaru Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów, ssaków, owadów i roślin.

Na terenie Miasta i Gminy Krajenka znajduje się 17 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa i grupy drzew.

Zasoby przyrodnicze jednostki są elementem, który z jednej strony może świadczyć o potencjale rozwojowym (np. wydobycie surowców mineralnych, fauna i flora warunkująca rozwój turystyki), a z drugiej zahamować go poprzez ich niszczenie czy nieodpowiednio poprowadzoną politykę przestrzenną. Do obszarów problemowych, w których zachodzić

może kolizja pomiędzy ochroną zasobów przyrodniczych, a potrzebą zagospodarowania określonych obszarów należy zaliczyć:

- obszary zajmowane pod zabudowę – obszar zwartych części miejscowości zajętych przez zabudowę,
- obszary narażone na oddziaływanie odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu – przez teren Gminy i Miasta Krajenka przebiegają drogi wojewódzkie co potencjalnie stanowi pewną barierę dla rozwoju zasobów przyrodniczych, lokalizacji siedlisk fauny i flory oraz potencjalne uciążliwości dla mieszkańców,
- miejsca uwalniania zanieczyszczeń do wód podziemnych i powierzchniowych – są to przede wszystkim miejsca wzdłuż dróg, parkingów, miejsc magazynowania substancji, ale także potencjalna możliwość zanieczyszczenia wód przez przedostanie się nieczystości ciekłych do wód na terenach nieobjętych siecią kanalizacyjną,
- emisje zanieczyszczeń pochodzących z gospodarstw domowych korzystających z tradycyjnych źródeł energii – dotyczy to większości zabudowy miejscowości terenu Gminy i Miasta Krajenka,
- zagrożenia dla fauny i flory – powodowane fragmentacją siedlisk poprzez rozwój zabudowy i rozbudowę ciągów komunikacyjnych,
- obszary użytkowane rolniczo – w Gminie i Mieście Krajenka dominują tereny silnie użytkowane rolniczo co wpływa na potencjalną możliwość zanieczyszczenia wód gruntowych, np. przez stosowane środki ochrony roślin czy nawozy.

6.7. WALORY TURYSTYCZNE

Potencjał Gminy i Miasta Krajenka opiera się na walorach środowiska przyrodniczego, które opisano we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania, a także walorów kulturowych.

Podstawowym atutem Gminy i Miasta Krajenka jest jej położenie z dala od punktów koncentracji ruchu turystycznego, a więc stosunkowo słaba penetracja, brak przemysłu oraz bliskość regionalnego ośrodka, czyli Piły.

Na terenie Gminy i Miasta Krajenka funkcjonuje szereg obszarów chronionych ze względu na wartości przyrodnicze co opisano na poprzednich kartach niniejszego opracowania. Tereny te świadczą o potencjale turystycznym i rekreacyjnym opisywanego obszaru. Walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjają więc rozwojowi turystyki krajoznawczej i stwarzają możliwości zagospodarowania terenu dla niektórych form turystyki, takich jak ścieżki rowerowe czy ścieżki dydaktyczne.

Ważnym elementem świadczącym o potencjale kulturowym Gminy i Miasta Krajenka są zabytki. Obiekty te są zauważalnymi „wizytówkami”, które odznaczają się na tle pozostałych. Zabytki stanowią najgłębszy wyraz pozostałości wcześniejszych pokoleń wśród wszystkich historycznych obiektów. Są zatem wielkowiekową spuścizną o najbardziej wartościowym znaczeniu. Historyczne założenia zachowane w pierwotnym i równocześnie dobrym stanie pozytywnie oddziałują na mieszkańców. W przypadku ich złego stanu zachowania i braku opieki nad nimi mogą stać się miejscami, które będą sprzyjały licznym patologiom społecznym (np. nieoświetlony park, czy też popadające w stan ruiny obiekty budowlane).

Dlatego w myśl zasady wspólnego dbania o dziedzictwo kulturowe oraz niedopuszczenie do rodzenia się patologii społecznych (zgodnie z zasadą ex – ante) obiekty te powinny być utrzymywane, modernizowane i w dalszym etapie monitorowane. Zabytki nieruchome mogą być również obiektami użyteczności publicznej, które służą mieszkańcom gminy jako przestrzenie otwarte (np. parki) lub zamknięte (obiekty budowlane).

W Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu prowadzony jest m.in. rejestr zabytków nieruchomych, na podstawie którego wykazano zabytki nieruchome z terenu Gminy i Miasta Krajenka. Są nimi:

a. w Krajeńcu:

- historyczny układ urbanistyczny, XIII-1 poł. XX, nr rej.: 680/Wlkp/A z 19.06.2008,
- kościół par. pw. św. Anny, ul. Szkolna, XV, k. XVIII, nr rej.: A-182 z 2.04.1959,
- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pomocniczy pw. św. Józefa, Rynek, 1846-47, nr rej.: 650/Wlkp/A z 28.12.1992,
- zespół dworski, XVIII/XIX, nr rej.: A-502 z 25.11.1965: dwór, ob. szkoła, 1825, park,
- młyn wodny, ul. Młyńska, XIX/XX, nr rej.: 895/Wlkp/A z 4.06.2013,
- dom młynarza (budynek mieszkalno-gospodarczy), szach, 2 poł. XIX, nr rej.: 895/Wlkp/A z 4.06.2013

b. w Maryńcu:

zespół pałacowy, XIX/XX, nr rej.: A-447 z 26.09.1983: pałac, park.

Natomiast w Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się ponad 300 zabytków nieruchomych. Ewidencja prowadzona jest przez Gminę, w ścisłej współpracy z Konserwatorem Zabytków, i jest ważnym narzędziem przy kształtowaniu ładu przestrzennego całej gminy.

VII. ANALIZA PROBLEMÓW GMINY I POTENCJAŁÓW ROZWOJU

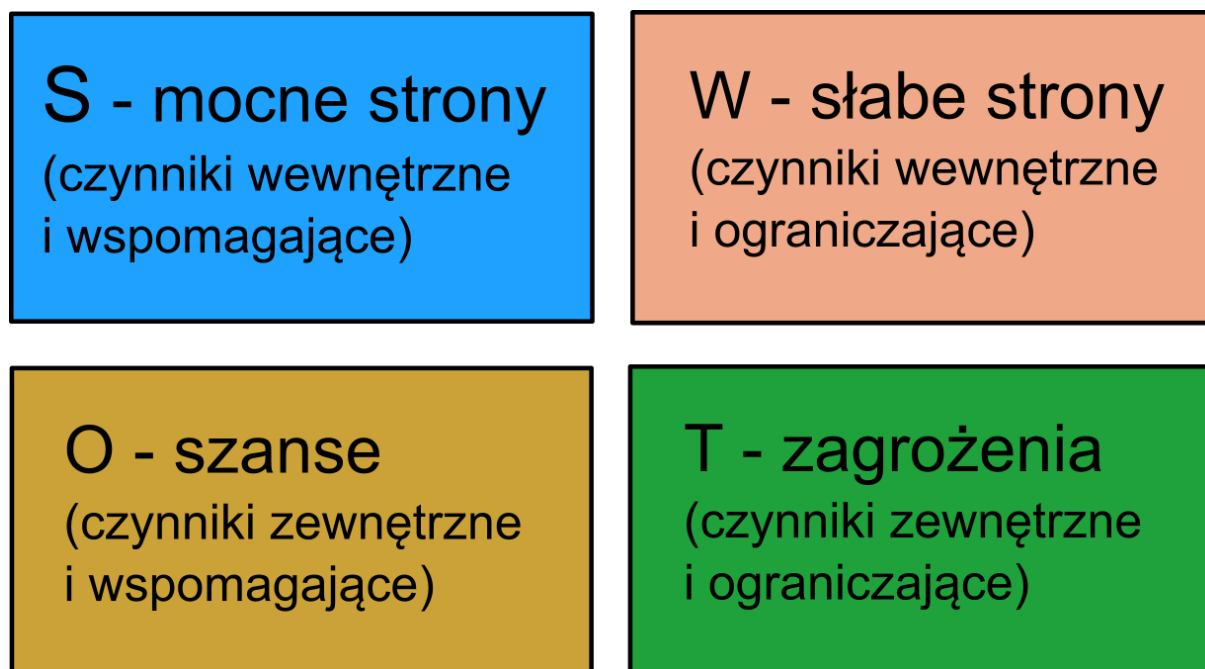
7.1. METODOLOGIA – ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych metod badawczych stosowanych w gospodarce przestrzennej czy przygotowywaniu strategii rozwoju wybranych regionów. Stanowi jedno z najczęściej stosowanych narzędzi analitycznych w procesie zarządzania strategicznego jednostkami terytorialnymi, przydatne szczególnie w procedurach związanych z planowaniem ich rozwoju społeczno - gospodarczego².

Metoda SWOT charakteryzuje się „*elastycznością i jest relatywnie łatwa do przeprowadzenia, posiada możliwość zastosowania w odniesieniu do całego obszaru, wybranej jego części, lub danego składnika potencjału*”.

Omawiana metoda polega na określeniu silnych i słabych stron jednostki oraz jej szans i zagrożeń. Wskazane mocne strony oraz szanse powinny być fundamentem rozwojowym Gminy i Miasta Krajenka. Natomiast słabe strony powinny być wzmacniane przy jednoczesnym ograniczaniu i likwidacji zagrożeń.

Schemat analizy SWOT dokładnie opisuje poradnik Planowanie strategiczne – Poradnik dla pracowników administracji publicznej, przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w 2012 r.

Ryc. 18. Schemat analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne

Poradnik wskazuje, że:

1. **Czynniki wewnętrzne pozytywne** tj. silne lub mocne strony danej jednostki, atuty należy traktować jako cechy, które wyróżniają analizowaną Gminę i Miasto od innych jednostek i stanowią przewagę konkurencyjną. Punktem odniesienia mogą być sąsiednie jednostki lub grupa jednostek o podobnym charakterze.

² Zajadacz A., Śniadek J. (2009) „Ocena potencjału turystycznego”. W: Młynarczyk Z., Zajadacz A. (red.) „Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki t. 3”, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań

2. **Czynniki wewnętrzne negatywne** czyli słabe strony danej jednostki, należy rozumieć jako konsekwencje ograniczeń szeroko rozumianych zasobów.
3. **Czynniki zewnętrzne pozytywne**, tj. szanse - korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym danej jednostki, które właściwie wykorzystane mogą stanowić dla niej istotny impuls rozwojowy.
4. **Czynniki zewnętrzne negatywne**, czyli zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne, które mogą być poważną barierą rozwoju dla danej jednostki. Istniejące zagrożenia wyraźnie osłabiają też silne strony gminy czy regionu, a także mogą poważnie ograniczyć możliwość wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych.

7.2. SILNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY I MIASTA KRAJENKA

Przeprowadzenie analizy dla Gminy i Miasta Krajenka pozwoli na określenie jej mocnych stron, wyróżniających ją na tle regionu, przy jednoczesnym wskazaniu słabości. Takie rozwiązanie pomoże wskazać czy obszar posiada odpowiednie zasoby i czynniki warunkujące rozwój, a także możliwości rozwojowe i kierunek w jakim powinna podążać jednostka celem dalszego rozwoju.

W wyniku prowadzonych prac wskazano silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla rozwoju Gminy i Miasta Krajenka.

Tabela 2. Analiza SWOT dla Gminy i Miasta Krajenka – silne i słabe strony

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
Spółeczeństwo	
<ul style="list-style-type: none"> - duże zasoby siły roboczej do wykorzystania przez pracodawców, - prace społeczno użyteczne, - stosunkowo mały udział osób w wieku poprodukcyjnym – na opisywanym obszarze negatywne procesy demograficzne (starzenie się społeczeństwa) są mniej intensywne niż w wielu porównywalnych jednostkach administracyjnych), - baza oświatowa z wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną, co przekłada się na wysoką jakość kształcenia w szkołach, - sprawny dowóz uczniów do szkół, - zdolna młodzież, zainteresowana rozwijaniem umiejętności i zdobywaniem wiedzy, - funkcjonowanie Krajeńskiego Ośrodka Kultury jako jednostki krzewiącej kulturę na terenie Gminy i Miasta Krajenka, - duże zainteresowanie uczestnictwem w wydarzeniach kulturalnych, - dobre warunki lokalowe do rozwoju kultury, - świetlice i sale wiejskie stanowiące bazę dla aktywizacji i integracji mieszkańców sołectw, - organizacja imprez kulturalnych i promujących 	<ul style="list-style-type: none"> - brak miejsc pracy spełniających oczekiwania potencjalnych pracowników, - duża liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej, - słabo rozwinięta baza ochrony zdrowia w zakresie specjalistycznych usług medycznych, - niskie zainteresowanie uczestnictwem w życiu publicznym, - brak zinstytucjonalizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3 (brak żłobka, klubu dziecięcego), - brak zinstytucjonalizowanej opieki nad osobami starszymi,

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>miejscowe tradycje i historię,</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych, co gwarantuje wysoki poziom bezpieczeństwa, - współpraca z organizacjami pozarządowymi 	
Gospodarka	
<ul style="list-style-type: none"> - posiadanie dokumentów strategicznych dla gminy (POŚ, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, - korzystne warunki do produkcji rolnej, - dobra współpraca z sołectwami, - dobre zaplecze dla działalności firm obsługujących rolników, - możliwość rozwoju agroturystyki, - duże zasoby stosunkowo taniej siły roboczej, - niskie koszty gruntów i budynków na cele prowadzenia działalności gospodarczych, - niższe niż w innych gminach (większych miastach) ceny działek pod budowę obiektów i budynków na potrzeby średnich i małych firm, - niższe niż w większych jednostkach administracyjnych koszty produkcji i robocizny, zachęty dla przedsiębiorców w postaci pomocy de minimis oferowanej przez Gminę, - atrakcyjne w skali lokalnej tereny do uprawiania turystyki aktywnej, pieszej, biegowej co powoduje dobre warunki dla rozwoju turystyki aktywnej dla mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielka liczba dużych zakładów pracy, - brak kapitału i trudność jego gromadzenia wskutek niskich dochodów mieszkańców, - brak grup kapitałowych produkcji rolnej, - słabo rozwinięte rodzinne / lokalne przetwórstwo rolno – spożywcze, - brak baz danych usprawniających ruch turystyczny

Infrastruktura techniczna	
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie modernizacji i termomodernizacji budynków użytku publicznego w celu zapewnienia wysokiej jakości obsługi i wysokiego stopnia efektywności energetycznej budynków, - dostęp do dróg wojewódzkich co gwarantuje dostępność komunikacyjną w skali województwa i kraju, - współpraca z samorządami powiatowymi i wojewódzkimi, - dobra i stopniowo rozbudowywana i modernizowana sieć wodociągowa i kanalizacyjna, - zmodernizowana i rozbudowana oczyszczalnia ścieków w Krajence, - rozwijające się wyposażenie w bazę sportowo – rekreacyjną, duża liczba zmodernizowanych boisk sportowych, - rozwój selektywnej zbiórki odpadów, rekultywacja składowiska odpadów w Krajence, - budowa PSZOK w Krajence, - termomodernizacja budynków oświatowych, - objęcie terenu gminy światłowodową siecią szerokopasmową 	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeby związane z modernizacją nawierzchni dróg i budową chodników, - ruch tranzytowy przebiegający przez centrum Krajenki, - ograniczona liczba połączeń kolejowych, - ograniczony dostęp do ścieżek rowerowych, - trudności lokalowe (mieszkalne), - położenie poza trasą dróg krajowych i ekspresowych
Środowisko	
<ul style="list-style-type: none"> - czyste środowisko naturalne (lasy, jeziora, rzeki), - duża lesistość, - korzystne warunki (naturalne) dla rolnictwa ekologicznego, - występowanie terenów cennych przyrodniczo - objęte ochroną prawną ostoje dla flory i fauny (występowanie form ochrony przyrody, Natura 2000 oraz użytki ekologiczne), - rozwój kanalizacji wzmacniający ochronę wód gruntowych przed zanieczyszczeniem, - duży potencjał wykorzystania źródeł energii odnawialnej, - położenie gminy poza trasą dróg krajowych i ekspresowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - problem niskiej emisji, pochodzącej głównie z indywidualnych systemów grzewczych, - niska jakość źródeł ogrzewania budynków (piece), - zmiany środowiska w związku z rozwojem zabudowy i presją ze strony intensywnego rolnictwa, - narażenie na hałas związany z przebiegiem dróg wojewódzkich, - problem utrzymania w dobrym stanie technicznym urządzeń i sieci melioracyjnych.

Źródło: opracowane własne

Tabela 3. Analiza SWOT dla Gminy i Miasta Krajenka – szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
Społeczeństwo	
<ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja zawodowa ludności, mająca na celu przystosowanie do zmieniającego się rynku pracy, – współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, – wzrastająca liczba osób władających językiem obcym, np. angielskim, – dostępne środki UE w zróżnicowanych obszarach działań, – dobry poziom nauczania, – wykorzystanie działalności kulturowej oraz organizacja dużych cyklicznych imprez promujących region, – podniesienie standardów i rozszerzenie usług opieki medycznej na poziomie regionu, – aktywizacja kulturowa i rekreacyjna coraz większej części społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – wysokie koszty utrzymania sieci szkół przy niskiej liczbie wychowanków, – migracja wykształconej kadry do większych ośrodków miejskich, – występowanie patologii społecznych, – zwiększające się potrzeby społeczeństwa często przekraczające możliwości finansowe, – prowadzona polityka socjalna potencjalnie ograniczająca własny rozwój zawodowy.
Gospodarka	
<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie finansowe dla rolników rozwijających działalność ze środków unijnych, – możliwość pozyskania dotacji na start i rozwój własnej działalności gospodarczej, – stopniowe upraszczanie procedury prowadzenia działalności gospodarczej, – warunki rozwoju agroturystyki jako element wspomagającej formy uzyskiwania dodatkowych dochodów poza rolnictwem oraz sposób na podniesienie poziomu życia, – szanse rozwoju rodzinnego przetwórstwa rolno – spożywczego (wyroby regionalne), – tworzenie grup producenckich zdolnych do działań marketingowych i inwestycyjnych, – wspieranie rozwoju lokalnych firm, – możliwość pozyskiwania funduszy unijnych na rozwój turystyki. 	<ul style="list-style-type: none"> – często zmieniające się prawo, utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej, – wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, wzrastające koszty utrzymania pracowników, – udział szarej strefy w zatrudnieniu, – ograniczony rynek zbytu przetworzonych produktów rolnych, – często występujące negatywne zjawiska pogodowe, – potencjalna konkurencyjność inwestycyjna sąsiednich większych ośrodków, np. Piły.
Infrastruktura techniczna	
<ul style="list-style-type: none"> – możliwość współfinansowania projektów ze środków unijnych, – możliwość pozyskania środków na inwestycje ze źródeł krajowych, – dalsza rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – uzależnienie inwestycji od dostępnych środków zewnętrznych, – niewystarczający dostęp do alternatywnych źródeł energii (np. gaz), – niska rentowność przewozów pasażerskich, – sformalizowanie procedury przy współfinansowaniu projektów ze źródeł krajowych i UE.

Środowisko	
<ul style="list-style-type: none"> – istnienie szeregu przepisów prawnych warunkujących rozwój zrównoważony, – krajowe zobowiązania dotyczące zapewnienia odpowiedniego poziomu energii odnawialnej i biopaliw na poziomie krajowym, w zużyciu końcowym, – wymagania UE dotyczące efektywności energetycznej, – nacisk na racjonalne gospodarowanie energią i ograniczanie emisji w skali europejskiej i krajowej, – rozwój technologii energooszczędnych oraz ich coraz większa dostępność (np. tanie energooszczędne źródła światła), – rosnąca świadomość ekologiczna mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> – zagrożenie dla środowiska ze strony zmieniającego się klimatu i coraz częściej występujących zjawisk atmosferycznych, – kosztowne instalacje / inwestycje oparte na odnawialnych źródłach energii, – ograniczone środki finansowe na działania termomodernizacyjne, – ograniczone środki finansowe zewnętrzne na działania prośrodowiskowe, – ogólnokrajowy trend wzrostu zużycia energii elektrycznej, – wyższe koszty rozwoju uwzględniającego ochronę środowiska.

Źródło: opracowane własne

VIII. UDZIAŁ INTERESARIUSZY W OPRACOWANIU STRATEGII ROZWOJU

8.1. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Ważnym elementem opracowania „Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027” jest udział lokalnej społeczności w diagnozowaniu występujących problemów, wskazywaniu kierunków działań oraz opracowaniu wizji i misji Gminy i Miasta Krajenka.

Konsultacje społeczne na potrzeby opracowania dokumentacji (etap diagnostyczny) prowadzone były od 31 stycznia do 6 marca 2018 r. w następujących formach:

- możliwość wypełnienia ankiety na potrzeby opracowania dokumentu – zakres tematyczny ankiety i jej wyniki zostały przedstawione poniżej,
- możliwości składania swoich uwag, opinii i pomysłów do projektu Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027.

Zapewniono również możliwość udziału w spotkaniu otwartym połączonym z debatą w dniu 15 lutego 2018 r. – charakterystykę spotkania przedstawiono poniżej.

Szczegółowe informacje w tej sprawie zostały zamieszczone na stronie internetowej Gminy i Miasta Krajenka.

8.2. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

W dniach od 31 stycznia do 6 marca 2018 r. na terenie Gminy i Miasta Krajenka przeprowadzona została ankietyzacja na potrzeby sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027.

Ankieta była dostępna na stronie www.krajenka.pl w formie elektronicznej do samodzielnego wydruku oraz w formie papierowej w Urzędzie Gminy i Miasta Krajenka. Interesariusze mieli możliwość dostarczenia wypełnionych ankiet drogą elektroniczną lub do Urzędu Gminy i Miasta Krajenka. W pełni interaktywne wypełnienie i jej wysłanie możliwe było dzięki opublikowanemu linkowi.

W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji uzyskano 58 ankiet, z czego 45 wypełniono w formie interaktywnej (internetowo) natomiast 13 w formie papierowej. Warunki życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka scharakteryzowano w oparciu o obszary działań.

W obszarze **komunikacja i dostęp do mediów** ankietowani pozytywnie ocenili dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, gaz). Respondenci pozytywnie odnieśli się także do obecnego dostępu do nowoczesnych technologii (komputer, Internet). Zdecydowanie źle oceniono dostęp do ścieżek rowerowych, których na opisywanym terenie brakuje. Zróżnicowane są odpowiedzi dotyczące jakości dróg i ulic, dostępności chodników oraz ich stanu. Należy przypuszczać, że ankietowani oceniali te parametry na podstawie swojego otoczenia a nie całej jednostki. Dlatego osoby żyjące w centrum Krajenki mogą dobrze oceniać sytuację w tym zakresie, a np. osoby mieszkające w małych miejscowościach narzekają na brak dobrych dróg i chodników.

Tabela 4. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze komunikacja i dostęp do mediów

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	Liczba udzielonych odpowiedzi				
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość dróg, ulic	5	27	16	10	0
dostępność chodników	11	28	15	2	2
stan, jakość chodników	5	37	11	1	4
dostęp do ścieżek rowerowych	0	1	19	32	6
dostęp do komunikacji zbiorowej (pks, busy)	8	34	9	6	1
dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)	11	32	9	4	1
dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)	9	35	9	4	1
dostęp do infrastruktury technicznej (gazociągi)	7	30	10	8	3
dostęp do nowoczesnych technologii (komputer, internet)	19	25	7	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

Zdaniem ankietowanych obszar działania **edukacja, struktura organizacyjna placówek oświaty, kultura** przedstawia dość korzystny obraz biorąc pod uwagę liczebność klas w szkołach oraz jakość kształcenia. Kilkanaście osób nie potrafiło ocenić sytuacji w badanym zakresie, gdyż nie posiadają dzieci w wieku szkolnym. W opinii większości ankietowanych, istniejące przedszkole zaspokajają istniejące potrzeby. Dość korzystny jest także dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe). Odmiennie w przypadku dostępu do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia), jest ich zbyt mało. Istniejąca oferta kulturalna, dla znacznej liczby ankietowanych jest wystarczająca.

Tabela 5. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze edukacja, struktura organizacyjna placówek oświaty, kultura

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	Liczba udzielonych odpowiedzi				
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość kształcenia w szkołach	12	25	9	0	12
liczebność klas w szkołach	10	23	8	3	14
dostępność przedszkoli	11	23	11	1	12
dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)	2	15	22	7	12
dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe)	11	29	7	4	7
oferta kulturalna	11	27	10	2	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

W obszarze działania **sport, zdrowie** dokonano oceny dostępności lekarzy. O ile dostęp do lekarza rodzinnego jest raczej dobry, to bardzo źle oceniono dostępność lekarzy specjalistów. W kwestii oceny jakości świadczonych usług opieki zdrowotnej zdania są podzielone. Duża część ankietowanych uważa, że zarówno dostępność placów zabaw jak również ich stan i wyposażenie są raczej dobre lub bardzo dobre. Dobrze oceniono także dostępność miejsc sportu i rekreacji. Podobnie zdania podzielone są w ocenie dostępności lekarza rodzinnego. Ankietowani raczej dobrze oceniają poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.

Tabela 6. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze sport, zdrowie

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	Liczba udzielonych odpowiedzi				
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
dostępność lekarza rodzinnego	12	32	9	3	2
dostępność lekarzy specjalistów	1	4	31	17	4
jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej	4	31	11	3	9
dostępność placu zabaw	27	27	1	0	3
stan i wyposażenie placów zabaw	27	23	5	0	2
poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	14	32	6	2	3
dostępność miejsc sportu i rekreacji	17	25	7	5	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

Informacje udzielone w obszarze działania **ochrona środowiska i wygląd gminy** pokazały, że mieszkańcy są podzieleni w opiniach na ten temat. Zdaniem ankietowanych problem hałasu jest niewielki, jednak większa presja na środowisko występuje w zakresie jakości powietrza. Należy wnioskować, że w zwartej zabudowie istotny jest problem niskiej emisji – szczególnie w okresie grzewczym. Zróżnicowany przestrzennie jest stan i jakość terenów rekreacyjnych.

Większość respondentów dobrze ocenia czystość i porządek na terenie Gminy i Miasta Krajenka, choć nie brakuje głosów, że pod tym względem jest raczej źle. Zdania są zróżnicowane przy ocenie estetyki miejscowości i poszczególnych nieruchomości. W konsekwencji nie można jednoznacznie określić, czy atrakcyjność turystyczna Gminy i Miasta Krajenka jest wysoka czy niska. Bazując jednak na danych zebranych podczas rozmów z mieszkańcami, można powiedzieć, że walory turystyczne Gminy i Miasta Krajenka pozwalają na ich wykorzystanie w skali lokalnej.

Tabela 7. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze ochrona środowiska i wygląd gminy

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	Liczba udzielonych odpowiedzi				
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
stan środowiska przyrodniczego	8	37	10	0	3
narażenie na zanieczyszczenia powietrza	3	24	14	6	11
narażenie na hałas	5	34	7	2	9
stan oświetlenia ulicznego	9	34	13	1	1
stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych	8	22	19	4	5
estetykę miejscowości i poszczególnych nieruchomości	5	37	10	2	4
atrakcyjność turystyczną Gminy i Miasta Krajenka	5	24	13	7	9
czystość i porządek na terenie Gminy i Miasta Krajenka	6	35	13	1	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

Ankietowani zostali poproszeni o określenie stopnia występowania patologii społecznych, w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że problem nie występuje lub jest znikomy, natomiast 5 oznacza, że problem występuje z dużym nasileniem.

Analizując odpowiedzi, należy stwierdzić, że najbardziej znaczący jest problem alkoholizmu. Duża ilość osób wskazała, że na opisywanym terenie występuje problem ubóstwa i uzależnień. Brakuje także pracy. W znacznie mniejszym stopniu zauważalny jest problem przemocy.

Tabela 8. Ocena poziomu występowania problemów na terenie Gminy i Miasta Krajenka w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że problem występuje z dużym nasileniem, natomiast 5 oznacza, że problem nie występuje lub jest znikomy

Punktacja	1	2	3	4	5
alkoholizm	1	13	24	15	5
przemoc	12	29	15	2	0
uzależnienia	4	23	19	9	3
ubóstwo	5	13	32	6	2
bezrobocie	1	16	21	13	7
słaba oferta kulturalna	18	12	18	5	4
słaba oferta sportowa	16	17	13	8	4

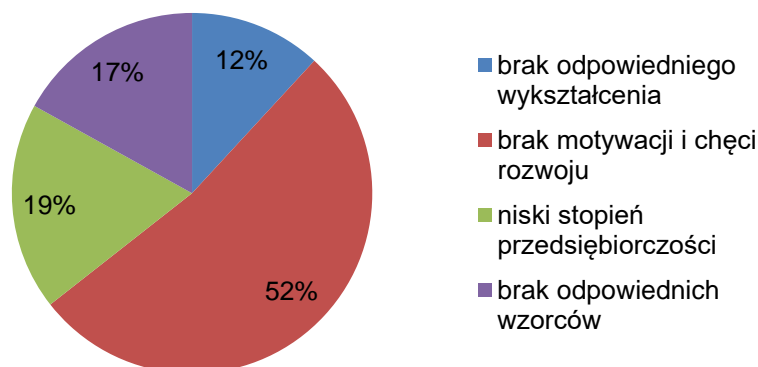
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

Aktywność ludności poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych, grupach działania jest zróżnicowana. W zasadzie odpowiedzi są rozłożone po połowie, gdyż zdaniem 29 badanych ich aktywność jest duża i bardzo duża, a 28 ankietowanych twierdzi, że ta aktywność jest mała lub bardzo mała.

Podobnie jest w przypadku imprez sportowych i rekreacyjnych. Wśród ankietowanych 54 % uczestniczy w nich rzadko, 39 % często, a jedynie 7 % zawsze, gdy się odbywają.

Należy jednak stwierdzić, że sposób spędzania wolnego czasu jest wśród mieszkańców zróżnicowany. Część mieszkańców odpoczywa wtedy w domu, jednak znaczna część respondentów uprawia sport, spaceruje lub odwiedza znajomych lub rodzinę. Mniejsza liczba osób ma inne aktywności np. koncert, piknik, imprezę lub podróżuje.

Głównym powodem problemów społecznych i zawodowych mieszkańców jest brak motywacji i chęci rozwoju (ponad 52 %). Pozostałymi problemami są: niski stopień przedsiębiorczości, brak odpowiednich wzorców lub brak odpowiedniego wykształcenia. Dane w tym zakresie przedstawiono w formie ryciny.

Ryc. 19. Główne powody występowania problemów społecznych i zawodowych mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

Zdaniem respondentów, najbardziej narażone na wykluczenie społeczne są osoby starsze (44 % odpowiedzi) i osoby bezrobotne (31 % odpowiedzi). Osób niepełnosprawnych jest mniej, jednak one również są narażone na wykluczenie społeczne (25 %).

Respondenci dość zachowawczo patrzą w przyszłość. Zdaniem dużej części z nich sytuacja społeczno – materialna na przestrzeni kolejnych 5 lat nie ulegnie znaczącej zmianie (59 %), a jedynie 26 % uważa że ich sytuacja poprawi się znacznie. Pozostali ankietowani są zdania, że ich sytuacja ulegnie pogorszeniu.

Odzwierciedleniem takiej postawy jest ocena podstawowych elementów przestrzeni funkcjonowania człowieka. Wśród silnych stron Gminy i Miasta Krajenka wymieniano najczęściej walory przyrodnicze, walory historyczne i zabytkowe, wyposażenie w infrastrukturę komunalną (wodociągi, kanalizacja) oraz dostęp do nowoczesnych technologii i Internetu.

Z kolei jako słabości opisywanego obszaru wskazywano: rynek pracy, przedsiębiorczość mieszkańców czy aktywność związków i stowarzyszeń. Szereg czynników oceniono w sposób odmienny przez różnych ankietowanych lub stwierdzono, że jest to czynnik obojętny. Tak było w przypadku dostępności komunikacyjnej, oferty edukacyjnej, sportowo – rekreacyjnej, turystycznej czy kultywowania tradycji i zwyczajów.

Tabela 9. Mocne i słabe strony Gminy i Miasta Krajenka mierzone ilością odpowiedzi udzielonych na zadane w ankiecie pytanie

Kryterium / ocena	zdecydowanie słaba strona	słaba strona	czynnik obojętny	silna strona	zdecydowanie silna strona
dostępność komunikacyjna	11	8	18	16	5
infrastruktura komunalna (wodociągi)	4	8	20	23	3
infrastruktura komunalna (kanalizacja)	4	7	21	23	3
infrastruktura komunalna (gaz)	6	10	22	16	4
dostęp do nowoczesnych technologii i internetu	3	6	20	23	6
rynek pracy	21	20	13	3	1
oferta edukacyjna	10	17	15	15	1
oferta sportowo - rekreacyjna	2	17	16	17	5
oferta turystyczna	8	23	15	10	2
kultywowanie tradycji i zwyczajów	4	10	24	15	5
przedsiębiorczość mieszkańców	8	21	21	7	1
aktywność związków i stowarzyszeń itp.	10	16	18	11	3
walory przyrodnicze	1	8	12	24	12
walory historyczne i zabytkowe	3	9	12	25	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

W opinii respondentów, priorytetem działań powinny być: rozbudowa dróg, ulic i parkingów, aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi, poprawa warunków dla inwestorów, inwestycje w odnawialne źródła energii, inwestycje w oświatę i edukację oraz dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych.

Tabela 10. Ocena najważniejszych potrzeb na najbliższe lata na terenie Gminy i Miasta Krajenka w oparciu o badanie ankietowe

Kierunek działania	Ilość udzielonych odpowiedzi	Udział procentowy udzielonych odpowiedzi
Rozbudowa dróg, ulic i parkingów	42	13,0
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	13	4,0
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	10	3,1
Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej	14	4,3
Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej	14	4,3
Inwestycje w odnawialne źródła energii	28	8,7
Inwestycje w oświatę i edukację	22	6,8
Poprawa dostępności przedszkoli i żłobków	16	5,0

Kierunek działania	Ilość udzielonych odpowiedzi	Udział procentowy udzielonych odpowiedzi
Aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi	34	10,6
Poprawa warunków dla inwestorów	32	9,9
Wsparcie dla osób najbiedniejszych	13	4,0
Dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych	22	6,8
Rozwój terenów sportowych rekreacyjnych	16	5,0
Promocja i rozwój turystyki	15	4,7
Organizacja imprez sportowych, inwestycje w sport	11	3,4
Promocja i inwestycje w kulturę	20	6,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

W pytaniu dotyczącym pomysłów, uwag i wniosków jakie należy wykorzystać przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 ankietowani wpisywali przede wszystkim na:

- poprawę stanu dróg,
- podjęcie działań na rzecz poprawy rynku pracy,
- zagospodarowania sportowo - rekreacyjnego terenów dla mieszkańców i osób odwiedzających Gminę i Miasto,
- aktywizację i opiekę nad osobami starszymi,
- edukację różnych grup wiekowych,
- działania na rzecz kształtowania i ochrony wartości przyrodniczych Gminy i Miasta.

Wszystkie odpowiedzi przedstawiono na ostatnich stronach niniejszego opracowania w wynikach ankietyzacji.

Badanie przeprowadzono na grupie 58 osób, wśród których dominowały osoby z przedziału wiekowego 36-50 lat (35 %). Wśród osób, które wypełniły ankietę było więcej kobiet.

Biorąc pod uwagę związek ankietowanego z Gminą i Miastem Krajenka wśród respondentów dominowały dość równomiernie rozłożyły się głosy osób, które tu mieszkają i pracują lub wyłącznie mieszkają, a pracują poza opisywaną jednostką terytorialną.

Szczegółowe wyniki badania ankietowego przedstawiono w załączniku do niniejszego opracowania.

8.3. WYNIKI SPOTKANIA OTWARTEGO POŁĄCZONEGO Z DEBATĄ

W trakcie opracowania Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 na etapie diagnostycznym zostało zorganizowane 1 spotkanie otwarte połączone z debatą służące zebraniu materiałów na cele opracowania projektu dokumentu i poznania oczekiwań.

Spotkanie połączone z debatą przeprowadzono w Krajeńskim Ośrodku Kultury w Krajenke, dnia 15 lutego 2018 r. o godzinie 17.00. Na listę obecności ze spotkania wpisało się 10 osób wśród których byli mieszkańcy, radni, sołtysi, pracownicy jednostek Gminy i Miasta Krajenka.

Podczas spotkań, po krótkiej prezentacji mającej na celu przybliżenie potrzeby opracowania dokumentu, jego specyfiki i poruszanych kwestii do dyskusji zostali włączeni uczestnicy.

Podczas spotkania przeprowadzono debatę w ramach której uczestnicy indywidualnie odpowiadali na pięć pytań. Odpowiedzi na te pytania zestawiono poniżej. Należy podkreślić, że niżej wymienione wskazania i oczekiwania pochodzą z wypełnionych przez uczestników spotkania kart. Dlatego w niektórych przypadkach odpowiedzi są indywidualną i subiektywną opinią uczestników spotkania podlegały dyskusji i ocenie na dalszych etapach opracowania niniejszej strategii.

Pytanie nr 1. Na początek proszę o przykłady konstruktywnej krytyki. Czego Państwa zdaniem w ostatnich latach nie udało się wykonać, a było zaplanowane i Państwo tego oczekiwali?

Uczestnicy odpowiadali, że zabrakło realizacji takich zadań jak:

- ścieżki rowerowe na terenie Miasta i Gminy, których brakuje, np. realizowanych wspólnie z gminą, powiatem, województwem np. na trasie Krajenka - Złotów,
- promenada przy rzece Głómii,
- poprawa stanu dróg gruntowych, dojazdowych do posesji,
- remont dróg wojewódzkich,
- remont budynków socjalnych, komunalnych,
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenach wiejskich,
- modernizacja, przebudowa kanalizacji deszczowej,
- zagospodarowanie parków w Krajence,
- połączenie ulicy Sportowej z chodnikami w Mieście, przez co dzieci nie mają możliwości dotarcia do szkoły chodnikiem,
- zadaszenia, przystanki dla dzieci oczekujących na autobus szkolny,
- parking przy kościele,
- doświetlenie ulic i placów integracyjnych,
- baterie słoneczne do oświetlenia dróg lokalnych – lampy oświetleniowe,
- wygospodarowanie pomieszczenia na spotkania integracyjne przy kawie dla młodzieży, pomieszczenie na dyskoteki,
- balustrady na mostkach i kanałach.

Pytanie nr 2. Czy zauważyli Państwo na terenie innych gmin rozwiązania, pomysły, inwestycje które warto byłoby zrealizować u siebie? Proszę je wymienić.

Według uczestników spotkania pomysły, które warto zaczerpnąć od innych gmin i zrealizować na terenie Gminy i Miasta Krajenka to:

- ścieżki rowerowe,
- zagospodarowanie brzegów rzeki, stworzenie miejsca rekreacji,
- seanse filmowe w domu kultury,
- zagospodarowanie parków miejskich,
- fontanna na rynku w Krajence, więcej gazonów z kwiatami,
- wykorzystanie budynków – młyna np. jako muzeum czy skansen,
- dofinansowanie do wymiany pieców grzewczych emitujących CO₂ na piece gazowe,
- boiska do gry w piłkę na wsiach,
- mini skate – parki na wsiach,
- warsztaty dla dzieci i młodzieży,

- spotkania dla seniorów na wsi,
- ścieżki zdrowia,
- więcej lekarzy specjalistów, przychodnia,
- przebudowa amfiteatru,
- więcej imprez kulturalnych i wymiana sprzętu nagłaśniającego i oświetleniowego, który mógłby przyczynić się do ich organizacji,
- hotelik dla przyjezdnych,
- toalety miejskie.

Pytanie nr 3. Co Państwa zdaniem wyróżnia Gminę i Miasto Krajenka wśród innych i może być przyczyną sukcesów w najbliższych latach? Proszę wymienić zalety i potencjały.

Uczestnicy spotkania jako zalety i potencjały Gminy i Miasta Krajenka wymieniali:

- walory przyrodnicze, występowanie obszarów Natura 2000,
- dobrą bazę oświatową (zmodernizowane budynki lub w trakcie modernizacji),
- dostępność placów integracyjnych, (plac zabaw) w każdym sołectwie,
- rozwiniętą infrastrukturę sieci kanalizacyjnej,
- przebudowaną, zmodernizowaną Stację Uzdatniania Wody w Krajenke, w trakcie modernizacji Stacja Uzdatniania Wody w Skórcie – dobra jakość wody,
- zagospodarowanie terenu,
- zdolną młodzież, dzieci utalentowane sportowo i artystycznie,
- obiekty możliwe do wykorzystania, np. posiadanie internatu, który w sezonie letnim jest pusty i mógłby np. zostać zagospodarowany do przyjmowania kolonii bądź obozów sportowych i przyczynić się do rozwoju turystyki,
- posiadane świetlice i sale wiejskie,
- tereny gminne możliwe do wykorzystania,
- potencjał historyczny – wykorzystanie zabytków celem zainteresowania osób odwiedzających,
- rozwój małej działalności gospodarczej,
- stary młyn stojący nieużytkowany z ogromnymi halami, który mógłby być odremontowany jako zabytek (np. muzeum młynarstwa) lub przekształcony w miejsce pracy,
- możliwość zaadaptowania budynku / pomieszczenia dla ludzi starszych, np. w szkole podstawowej w Krajenke lub budynku gdzie dawniej mieścił się urząd gminy,
- potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- dobra promocja Gminy i Miasta Krajenka,
- dbałość o gospodarkę wodno – ściekową.

Pytanie nr 4. Są zapewne elementy, które utrudniają rozwój Gminy i Miasta Krajenka? Proszę wymienić wady i zagrożenia.

Uczestnicy jako wady i zagrożenia wskazywali:

- słabą jakość dróg, konieczność modernizacji dróg gruntowych,
- duża ilość tych dróg powoduje konieczność ponoszenia wysokich nakładów finansowych,
- małe zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne,

- niskie dochody Gminy i Miasta Krajenka co wprowadza konieczność etapowania zadań,
- ograniczone środki finansowe na realizację zadań przez różne podmioty,
- brak dużych inwestycji,
- niewykorzystane mienie powiatu, np. młyn zabytkowy,
- słaby dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- migracje młodych ludzi do większych miast,
- szybkie starzenie się społeczeństwa,
- zbyt mało szkoleń dotyczących zdrowia i środowiska.

Pytanie nr 5. Na koniec proszę wyobrazić sobie, że mogą Państwo zrealizować trzy inwestycje / działania dla Gminy i Miasta Krajenka w granicach możliwości finansowych Gminy i Miasta Krajenka. Jakie byłyby to zadania?

Uczestnicy odpowiadali następująco:

- remont dróg gruntowych, poszerzenie dróg gminnych, utwardzenie kruszywem,
- budowa i remonty chodników, w tym również na terenach wiejskich,
- ścieżki rowerowe łączące miejscowości,
- promenada przy rzece Głomii,
- zajęcia angażujące seniorów,
- dom opieki dla osób starszych z lekarzem i całodobową obsługą,
- pełnowartościowe boisko sportowe,
- remont stacji kolejowej oraz ulic przyległych,
- doświetlenie placów integracyjnych i wiat,
- modernizacja budynków będących zabytkami,
- inwestycje w ekologię: wymiana przestarzałych pieców, likwidacja procederu spalania śmieci, kontrola zbiorników na nieczystości,
- wykorzystanie nieużytków na cele parkingowe lub działki budowlane (np. wzdłuż chodnika między ulicą Jagiełły a ulicą Floriańską w Krajence),
- nowy cmentarz.

8.4. WYNIKI SKŁADANIA FORMULARZY PROJEKTOWYCH NA CELE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych na potrzeby sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 na etapie diagnostycznym interesariusze zostali poproszeni o aktywne przekazywanie informacji na cele opracowania projektu dokumentu.

Na podstawie zebranych formularzy projektów i pomysłów złożonych przez mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka zostały przedstawione następujące wnioski:

- opracować projekt obwodnicy Krajenki,
- zagospodarować teren jeziora we wsi Głubczyn,
- budowa parkingów,
- dokończyć remont kościoła w Głubczynie,
- zagospodarowanie młyna w Krajence,
- wygospodarować nowe miejsce na cmentarz,

- odnowić stary cmentarz ewangelicki,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (m.in. Filia Biblioteki w Augustowie, świetlica wiejska w Paruszcze),
- przebudowa dróg powiatowych i gminnych,
- organizowanie imprez i spotkań integracyjnych,
- oświetlenie dróg gminnych,
- modernizacja wiejskich boisk sportowych,
- rozbudowa placów integracyjnych.

Podsumowując, w wyniku prowadzonych konsultacji społecznych zebrano szereg projektów możliwych do realizacji w ramach strategii. Poznano także oczekiwania wobec projektowanego dokumentu. Możliwe było określenie silnych i słabych stron Gminy i Miasta Krajenka, szans i zagrożeń rozwoju. Wyniki konsultacji społecznych są ważnym wkładem w ostateczny projekt Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027.

8.5. WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU

Burmistrz Gminy i Miasta Krajenka po opracowaniu „Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027” oraz prognozy oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu poinformował o możliwościach zapoznania się z dokumentacją oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu.

Z dokumentami w wersji papierowej można było zapoznać się w Urzędzie Gminy i Miasta Krajenka. Projekty dokumentów w wersji elektronicznej zostały zamieszczone na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Krajenka www.bip.krajenka.pl jako załączniki do informacji o konsultacjach społecznych.

Uwagi i wnioski można było składać w terminie od 7 do 28 czerwca 2018 r.

Burmistrz Gminy i Miasta Krajenka zaprosił również do aktywnego udziału w konsultacjach społecznych poprzez uczestnictwo w spotkaniach konsultacyjnych. Odbyły się one w dniu 13 czerwca 2018 r. W zależności od możliwości czasowych można było uczestniczyć w spotkaniu o godz. 11.00 oraz o godz. 17.00. Oba spotkania odbyły się w Krajeńskim Ośrodku Kultury. Podczas spotkania przedstawione zostały podstawowe założenie wynikające z opracowanego projektu. Była również możliwość udziału w dyskusji dotyczącej aktualnych zapisów i możliwości ich modyfikacji.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji nie było potrzeby wprowadzania uwag i wniosków do przedstawionej dokumentacji.

8.6. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU

Zgodnie z art. 53, 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przystępując do opracowywania dokumentu wystąpiono do właściwych organów, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu

z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu, co wymienione jednostki uzgodniły:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem nr WOO-III.411.27.2018.ET.2 z dnia 6 lutego 2018 r.
- Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem nr DN-NS.9012.144.2018 z dnia 6 lutego 2018 r.

W związku z powyższym, dla „Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027” sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem nr DN-NS.9012.758.2018 z dnia 7 czerwca 2018 r. zaopiniował przedstawioną dokumentację pozytywnie bez uwag. Organ stwierdził, że została ona opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony zdrowia i środowiska.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem nr WOO-III.410.348.2018.ET.1 z dnia 18 czerwca 2018 r. przedstawił opinie na temat projektu Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Zgodnie z przedstawionymi uwagami w ostatecznym kształcie dokumentacji dokonano następujących zmian:

- w prognozie określając wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na środowisko odniesiono się bezpośrednio do konkretnych zadań inwestycyjnych,
- zweryfikowano zapisy prognozy dotyczące inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- w prognozie przeanalizowano w jaki sposób przewidywane zmiany klimatu (mikroklimatu) wpłyną na pozostałe komponenty środowiska,
- w oparciu o nowe informacje jakie opublikował Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu dokonano oceny stanu środowiska przyrodniczego w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych, pól elektromagnetycznych,
- w prognozie doprecyzowano zapisy dotyczące zgodności Strategii z dokumentami na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym,
- zapisy prognozy uzupełniono o charakterystykę wskaźników monitorowania Strategii,
- w przedstawionej dokumentacji wskazano aktualnie obowiązujące dzienniki ustaw i odwołano się do obowiązujących aktów prawnych.

Realizacja postanowień niniejszego dokumentu nie powinna spowodować znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi. Celem zaprojektowanych działań jest między innymi poprawa jakości środowiska przyrodniczego na obszarze Gminy i Miasta, która niewątpliwie przełoży się na polepszenie warunków życia mieszkańców.

Realizacja zaplanowanych działań obejmuje obszar w granicach Gminy i Miasta Krajenka. Wykonanie postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

IX. WYZNACZONE CELE ROZWOJU GMINY

9.1. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

We wcześniejszych rozdziałach przeprowadzono analizę uwarunkowań społeczno - gospodarczych oraz stanu środowiska na terenie Gminy i Miasta Krajenka. Konsekwencją dokonanej diagnozy jest zaproponowanie działań zmierzających do stworzenia warunków zrównoważonego rozwoju. Wymaga to wyznaczenia:

- celów strategicznych, które ma jednostka osiągać w celu dalszego rozwoju,
- celów operacyjnych wyznaczonych w ramach celów strategicznych,
- zadań w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka oparta została o postanowienia dokumentów wyższego szczebla, z uwzględnieniem wymogów wynikających z obowiązujących przepisów. Cele i zadania dla Gminy i Miasta Krajenka są realizacją zadań przewidzianych w dokumentach wyższego szczebla z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych.

Osiągnięcie określonych celów w ramach wyznaczonych zadań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań inwestycyjnych, które określone są szczegółowo chociażby w corocznym budżecie.

Punktem wyjścia dla rozważań zgodności założeń Strategii z innymi dokumentami jest omówienie dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowych, do realizacji których Polska jest zobowiązana. Założenia dokumentów, umów i konwencji międzynarodowych przekładają się na konstruowanie zapisów prawodawstwa polskiego. W 1992 roku opracowany został jeden z najważniejszych dokumentów związanych ze zrównoważonym rozwojem, tzw. „**Agenda 21 - Światowy Program Rozwoju Zrównoważonego**”.

Obecnie priorytetowe dla Polski jest dostosowanie swoich działań również do polityki Unii Europejskiej. Główne założenia polityki Wspólnoty w zakresie rozwoju określone są w poszczególnych tytułach **Traktatu Ustanawiającego WE, a zwłaszcza w Tytule XX - Współpraca Na Rzecz Rozwoju**. Zgodnie z traktatem Polityka Wspólnoty w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, stanowiąc uzupełnienie polityk realizowanych przez Państwa Członkowskie, sprzyja:

- trwałemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu krajów rozwijających się, a w szczególności najmniej uprzywilejowanym spośród nich,
- harmonijnemu i stopniowemu włączaniu krajów rozwijających się do gospodarki światowej,
- walce z ubóstwem w krajach rozwijających się.

Kolejnym unijnym dokumentem mającym znaczenie dla rozwoju państw członkowskich jest unijna strategia wzrostu na okres od 2010 do 2020 r., „**Europa 2020**”. Obejmuje ona o wiele więcej niż samo wyjście z kryzysu, z którym nadal boryka się wiele europejskich krajów. Strategia ta ma pomóc skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Działania podejmowane są w ramach 5 obszarów:

- zatrudnienie,

- badania i rozwój,
- zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii,
- edukacja,
- walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Na poziomie krajowym istnieje szereg dokumentów strategicznych i sektorowych, które wytyczają drogę do zrównoważonego rozwoju. Do istotnych, z którymi niniejsza strategia koresponduje należą:

1. **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”** – przyjęta uchwałą Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (M. P. 2013, poz. 121),
2. **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.** – przyjęta uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r. (M. P. 2017, poz. 260),
3. **Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”** – przyjęta uchwałą Nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” (M. P. 2014, poz. 469),
4. **Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”** – przyjęta uchwałą Nr 7 Rady Ministrów z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (M. P. 2013, poz. 73),
5. **Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)** – przyjęta uchwałą Nr 6 Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.) (M. P. 2013, poz. 75),
6. **Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020** – przyjęta uchwałą Nr 163 Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie przyjęcia „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa” na lata 2012–2020 (M. P. 2012, poz. 839),
7. **Polityka energetyczna Polski do 2030 roku** - obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r. (M. P. 2010 nr 2, poz. 11),
8. **Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce** - komunikat Ministra Środowiska z dnia 17 września 2015 r. w sprawie Krajowego Programu Ochrony Powietrza (M. P. 2015 poz. 905),
9. **Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych** - obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie ogłoszenia aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (M. P. 2016 poz. 652),
10. **Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030** – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r.,
11. **Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej** – przyjęty uchwałą Nr 213 Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie zatwierdzenia „Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015–2020” (M. P. 2015 poz. 1207),
12. **Krajowy plan gospodarki odpadami** – przyjęty uchwałą Nr 88 Rady Ministrów

- z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 (M. P. 2016 poz. 784),
13. **Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów** – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 czerwca 2014 r.
 14. **Sprawne Państwo 2020** – przyjęta uchwałą Nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia strategii „Sprawne Państwo 2020” (M. P. 2013 poz. 136),
 15. **Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022** – przyjęta uchwałą Nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022” (M. P. 2013 poz. 377),
 16. **Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie** - przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą w dniu 13 lipca 2010 r. (M. P. 2011 nr 36 poz. 423),
 17. **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020** – przyjęta uchwałą Nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (M. P. 2013 poz. 640),
 18. **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020** – przyjęta uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020” (M. P. 2013 poz. 378).
 19. **Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032** – przyjęty uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. (M. P. 2009 nr 50 poz. 735 ze zm.).

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku przyjęta została Uchwałą Nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r.

Cel generalny strategii wojewódzkiej to *„efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”*. Będzie on realizowany poprzez cele strategiczne:

- poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
- poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- lepsze zarządzanie energią,
- zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie,
- zwiększenie spójności województwa,
- wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,
- wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2015-2020 przyjęta została Uchwałą Nr XI/63/2015 Rady Powiatu Złotowskiego z dnia 30 września 2015 r. Powiat złotowski zgodnie z misją strategii powinien być powiatem rozwiniętej małej i średniej przedsiębiorczości, ekologicznego rolnictwa i bogatej oferty usług

turystycznych. W strategii wyznaczono zadania priorytetowe w następujących obszarach kluczowych:

1. Bezpieczeństwo publiczne.
2. Edukacja.
3. Zdrowie.
4. Infrastruktura drogowa.
5. Bezrobocie.
6. Pomoc społeczna.
7. Rolnictwo i ochrona środowiska.

Opracowana Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 uwzględnia również zapisy dotychczas prowadzonej polityki rozwoju, ponieważ ważnym aspektem prowadzenia polityki rozwoju jest ciągłość podejmowanych działań, tym bardziej, że wiele z zapisów dotąd obowiązujących dokumentów wciąż są aktualne.

Nacisk kładzie się, na rozwój przedsiębiorczości, infrastruktury technicznej, oświaty czy ochrony środowiska naturalnego, czyli obszarów, w których wciąż potrzebne są inwestycje w celu polepszania jakości i konkurencyjności jednostki, z drugiej strony, działania w tych obszarach spowodują rozwój jednostki na innych polach.

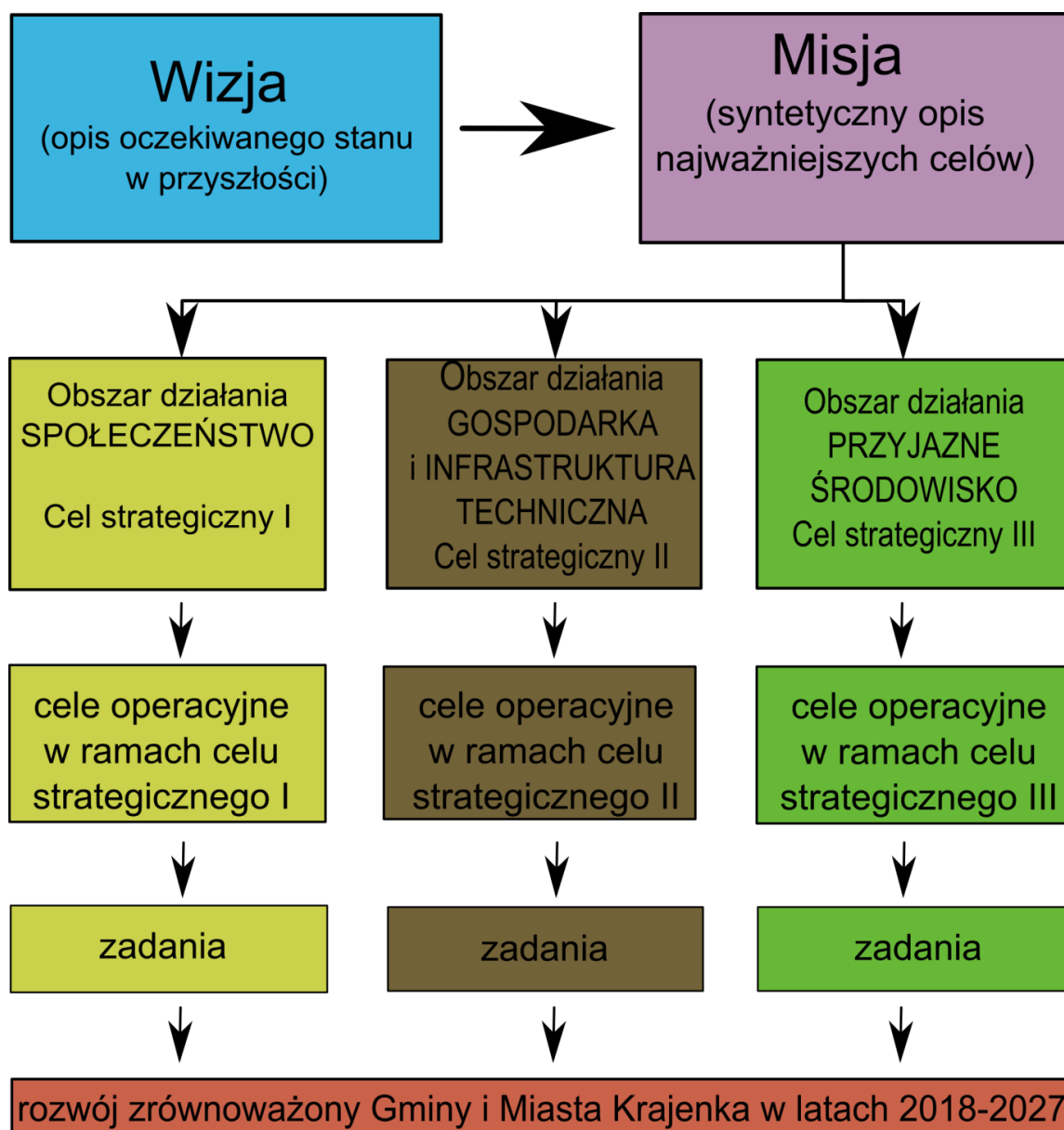
Zaznaczyć należy, że Gmina i Miasto Krajenka sukcesywnie realizowała priorytetowe cele przyjęte w poprzednich latach. Jak wynika z analizy przeprowadzonych inwestycji i wydatkowanych środków, Gmina i Miasto Krajenka to samorząd, który przeznaczając znaczne nakłady finansowe oraz administracyjne na rozwój jednostki, zarówno w ramach prowadzonych inwestycji i przedsięwzięć, jak i działań organizacyjnych.

Zadania, wpisujące się w założenia strategii rozwoju, prowadzone w ostatnich latach skupiały się głównie na inwestycjach w infrastrukturę, uporządkowaniu gospodarki wodno – ściekowej, a także na działaniach mających na celu polepszenie zaplecza społecznego.

9.2. WIZJA I MISJA GMINY

W ramach strategii rozwoju konieczne jest opracowanie wizji czyli opis oczekiwanego w przyszłości stanu tego obszaru oraz misji tj. syntetycznego opisu najważniejszych celów strategicznych. Następnie zostaną wskazane cele strategiczne oraz kierunki działań mające prowadzić do zrównoważonego rozwoju Gminy i Miasta Krajenka w latach 2018-2027.

Na rycinie przedstawiono schemat poszczególnych poziomów planowania w Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027.

Ryc. 20. Planowanie strategiczne w Gminy i Miasta Krajenka

Źródło: opracowanie własne

Wizja Gminy to opis oczekiwanego w przyszłości stanu jednostki. Przy sformułowaniu wizji pomocne są dokładna analiza obszaru, rozmowy z władzami samorządowymi, spotkanie z mieszkańcami, a także ich ankietyzacja, co daje możliwość poznania rodzajów problemów występujących na terenie analizowanej jednostki oraz relacji występujących pomiędzy nimi, a w dalszej kolejności wyobrażenia sobie, jak powinna wyglądać Gmina i Miasto Krajenka za kilka lat.

Analiza stanu obecnego Gminy i Miasta Krajenka w zakresie infrastruktury, kapitału społecznego oraz ocena potrzeb mieszkańców wynikająca z badania ankietowego, pozwala na sformułowanie następującej wizji:

„Gmina i Miasto Krajenka to obszar atrakcyjny dla mieszkańców, przyciągający inwestorów, ciekawy dla osób odwiedzających oraz dbający o posiadane walory i zasoby przyrodnicze i kulturowe”

Misję Gminy i Miasta Krajenka formułuje się w następujący sposób:

„Misja Gminy i Miasta Krajenka to zrównoważony rozwój, uwzględniający potrzeby mieszkańców, odpowiadający na uwarunkowania rynku pracy, uwzględniający konieczność rozbudowy infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym poszanowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych”

Strategia rozwoju zakłada realizację działań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz planowanymi przez jednostkę inwestycjami. Zadania własne Gminy i Miasta Krajenka, w zakresie spraw związanych z rozwojem lokalnym wynikają przede wszystkim z ustawy o samorządzie gminnym, ale także z innych ustaw sektorowych dotyczących np. ochrony środowiska, gospodarki odpadami, sieci infrastrukturalnych, w szczególności wodociągów i kanalizacji itp.

Przy sporządzaniu celów strategicznych w zakresie szeroko pojętej polityki rozwoju Gminy i Miasta Krajenka opierano się na zapisach ustaw, jednak w większości cele i działania kierunkowe sporządzone zostały w oparciu o wyniki ankietyzacji mieszkańców, spotkanie z mieszkańcami, a także w oparciu o zaplanowane przez samorząd gminny oraz instytucje i podmioty działające na tym terenie, inwestycje i przedsięwzięcia.

Wyznaczone cele strategiczne, a w ich ramach kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie polityki rozwoju na terenie Gminy i Miasta Krajenka, stanowią podstawę dla realizacji konkretnych zadań inwestycyjnych na przestrzeni wielu lat.

Zaznacza się, że część zadań realizowanych w ramach jednego celu, może także wpływać na realizację innych celów.

Strategia przewiduje szereg działań o charakterze kompleksowym, w zakresie odnowy obszarów problemowych, zwanych obszarami zdegradowanymi i ich rewitalizacji.

Rewitalizacja jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji, nierozzerwalnie wiąże się z realizacją niniejszej strategii. Jednym z podstawowych celów Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 jest aktywizacja społeczno – gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

W chwili obecnej można przyjąć, że na terenie Gminy i Miasta Krajenka znajdują się obszary w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych,

w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, które zostały wyznaczone jako obszar zdegradowany ze względu na współwystępowanie na tym obszarze również negatywnych zjawisk o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym.

Bez wątpliwości można stwierdzić, że na opisywanym terenie występują negatywne zjawiska o charakterze gospodarczym, co związane jest z niskim stopniem przedsiębiorczości i słabą kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Zostało to potwierdzone podczas ankietyzacji lokalnej społeczności.

Zgodnie z danymi dotyczącymi infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, wskazuje się na potrzebę rozwoju i modernizacji. W chwili obecnej wyposażenie Gminy i Miasta Krajenka w infrastrukturę techniczną i społeczną wymaga dalszych prac. Niewystarczająca jest również jakość terenów publicznych i oferta kulturalna tego obszaru.

Zebrane dane wskazują również na degradację techniczną części budynków zarówno użyteczności publicznej, komunalnych, będących w zasobie firm i instytucji, jak również obiektów prywatnych. Znikoma jest ilość obiektów wyposażonych w rozwiązania techniczne w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W niniejszej Strategii zawarto ogólne wskazówki do działań rewitalizacyjnych oraz wskazuje się na potrzebę przyjęcia do realizacji programu rewitalizacji.

Niniejsza Strategia przewiduje rozwój społeczno-gospodarczy i infrastrukturalny Gminy i Miasta Krajenka. Należy przy tym stwierdzić, że główne działania skupione są na rozwoju aktywności lokalnego społeczeństwa.

Wszelkie działania w zakresie rozwoju infrastruktury będą realizowane jako czynnik niezbędny dla zapewnienia dla miejscowej ludności warunków do odpowiedniego rozwoju społecznego, zawodowego czy podnoszenia jakości kształcenia. Przykładowo budowa czy rozbudowa miejsc aktywizacji społecznej realizowana będzie dla zapewnienia odpowiednich warunków realizacji przedsięwzięć o charakterze kulturalnym i rozwojowym dla miejscowej ludności. Natomiast rozwój sieci infrastrukturalnej (np. wodociągowa, kanalizacyjna, itp.) czy dalsze kształtowanie systemu gospodarowania odpadami będą skutkowały wzrostem atrakcyjności terenu Gminy i Miasta Krajenka dla inwestorów. Przełoży się to w konsekwencji na tworzenie nowych miejsc pracy w analizowanej jednostce i spadek liczby osób bezrobotnych.

Z kolei rozbudowa sieci drogowej regionu połączona z tworzeniem sieci ścieżek pieszych i rowerowych zaowocuje wzrostem bezpieczeństwa dla osób korzystających z tej infrastruktury.

W strategii przewidziano działania na rzecz wykorzystania zasobów przyrodniczych Gminy i Miasta Krajenka, m.in. poprzez kształtowanie i ochronę terenów zielonych oraz zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne poszczególnych obszarów. Będzie ono połączone z dostosowaniem terenów, tak by były one dostępne dla wszystkich, również dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej czy osób starszych.

Niniejszy dokument przewiduje również działania na rzecz efektywnego wykorzystywania budynków poprzez ich termomodernizację i wyposażenie w instalacje do wykorzystywania energii odnawialnej (kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła). Takie działania mają na celu poprawę warunków rozwoju mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka oraz pokonywanie barier rozwojowych pomiędzy sąsiednimi regionami.

Na realizację wyznaczonych celów strategicznych, w największej mierze ma wpływ Urząd Gminy i Miasta w Krajenca, który realizuje zadania własne i zadania koordynowane (wspólne z innymi jednostkami oraz innymi podmiotami zajmującymi się chociażby

infrastrukturą drogową, np. powiat). Zadania własne to przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji Gminy i Miasta Krajenka. Natomiast zadania koordynowane to pozostałe zadania, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i krajowego, bądź instytucji działających na terenie Gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim, bądź centralnym.

Należy zaznaczyć, że polityka rozwoju oraz działania mające prowadzić do zrównoważonego rozwoju nie są tylko zadaniami realizowanymi na poziomie lokalnym, przez samorząd gminny. Działania Gminy i Miasta Krajenka są ukierunkowane poprzez działania prowadzone na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz regionalnym.

Proces zarządzania jednostką samorządową w postaci planowania konkretnych inwestycji spoczywa głównie na władzach samorządowych. Mając na uwadze spójność koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych, a także współpracę z pozostałymi partnerami, zarządzanie rozwojem Gminy i Miasta Krajenka przy pomocy strategii rozwoju wymagać będzie ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jej realizację oraz systemu monitoringu.

Władze Gminy i Miasta Krajenka pełnią w odniesieniu do strategii kilka funkcji. Jedną z ważniejszych jest funkcja regulacyjna, na którą składają się akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień gospodarczych. Władze pełnią również funkcje wykonawcze i kontrolne. Pożądane jest, aby Władze pełniły również funkcje wspierające dla podmiotów zaangażowanych w rozwój obszaru oraz funkcje kreujące działania ukierunkowane na poprawę stanu jednostki.

9.3. CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA W OBSZARZE DZIAŁANIA: SPOŁECZEŃSTWO

OBSZAR DZIAŁANIA: SPOŁECZEŃSTWO

Cel strategiczny I: Oferowanie usług społecznych wysokiej jakości oraz aktywizacja społeczeństwa

1) Cel operacyjny - Stworzenie warunków dla rozwoju społeczno – zawodowego miejscowej ludności – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- rozwój działalności Krajeńskiego Ośrodka Kultury w Krajenca,
- wspieranie rozwoju szkół i placówek filialnych wraz z ich zasobem bibliotecznym,
- budowa, rozbudowa i wyposażenie obiektów aktywizacji społecznej mieszkańców (świetlice wiejskie, remizy osp, siedziby organizacji pozarządowych itp.),
- budowa / modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych (boiska sportowe, siłownie zewnętrzne itp.),

- budowa / modernizacja placów zabaw w celu zapewnienia miejsc aktywności dla dzieci,
- wsparcie dla szkoleń i przekwalifikowania bezrobotnych do potrzeb rynku pracy (we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie),
- prowadzenie i wspieranie działań związanych z aktywizacją zawodową mieszkańców oraz działań mających na celu przystosowanie bezrobotnych do nowych zawodów, w tym zwiększenie mobilności zawodowej,
- tworzenie atrakcyjnych warunków do powszechnego uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym (np. poprzez organizację kursów, wydarzeń artystycznych),
- rozwój edukacji poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych,
- współpraca instytucji kultury, organizacji pozarządowych, placówek oświaty w celu tworzenia i realizowania zadań z zakresu edukacji kulturalnej wszystkich grup wiekowych mieszkańców,
- promocja jednostki w regionie,
- organizacja cyklicznych wydarzeń o zasięgu regionalnym.

2) Cel operacyjny - Poprawa obsługi mieszkańców w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- rozwój specjalistycznych usług medycznych dla mieszkańców oraz podnoszenie jakości świadczonych usług medycznych,
- zapewnienie wsparcia środowiskowego dla osób w trudnej sytuacji materialnej, osób niepełnosprawnych i starszych, w tym dostosowanie istniejącej oferty i infrastruktury do potrzeb tych osób,
- aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi,
- promocja wiedzy o zdrowiu i aktywnym trybie spędzania wolnego czasu,
- rozwój bazy oświaty i doskonalenie pracowników oświaty, w tym zakup potrzebnego sprzętu dydaktycznego,
- dostosowanie i rozwój oferty edukacyjnej (zajęcia sportowe, kluby i koła zainteresowań) do potrzeb lokalnej społeczności,
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin.

3) Cel operacyjny - Zwiększenie współpracy Urzędu Gminy i Miasta Krajenka z mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- zwiększenie zaangażowania interesariuszy w sprawy Gminy i Miasta Krajenka poprzez konsultacje społeczne, spotkania w sołectwach, bieżące informowanie o aktualnych sprawach Gminy i Miasta Krajenka poprzez stronę internetową i w sposób zwyczajowy,
- rozwój e-komunikacji – wykorzystanie strony internetowej Gminy i Miasta Krajenka jako narzędzia wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi,
- zapewnienie powszechnego dostępu do e-usług i e-administracji,

- wzmocnienie przekazu o walorach i zasobach Gminy i Miasta Krajenka oraz jej potencjale inwestycyjnym za pomocą interaktywnych środków przekazu, strony internetowej, lokalnych mediów (prasa, radio, telewizja).

9.4. CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA W OBSZARZE DZIAŁANIA: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

OBSZAR DZIAŁANIA: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Cel strategiczny II: Wzmocnienie potencjału gospodarczego oraz rozwój infrastruktury technicznej

- 1) Cel operacyjny - Poprawa warunków dla inwestorów chcących prowadzić działalność gospodarczą na terenie Gminy i Miasta Krajenka – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:**
 - zapewnienie i odpowiednie uzbrojenie terenów inwestycyjnych oraz ich promocja,
 - zapewnienie powszechnego doradztwa dla podejmujących działalność gospodarczą,
 - pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskiwania środków na utworzenie lub rozwój firm,
 - dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy,
 - planowanie przestrzenne uwzględniające potrzeby inwestorów, mieszkańców i środowiska przyrodniczego,
 - wsparcie dla przedsiębiorców, np. w postaci ulg podatkowych,
 - promowanie Gminy i Miasta Krajenka jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania.
- 2) Cel operacyjny - Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i poprawa warunków rozwoju małych przedsiębiorstw – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:**
 - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie w zakresie podejmowania działań ograniczających bezrobocie na terenie Gminy i Miasta Krajenka, w tym podejmowanie działań informacyjnych o formach wsparcia oferowanych na rzecz osób pozostających bez pracy,
 - dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy,
 - wspieranie lokalnych przedsiębiorców w szkoleniu młodych pracowników,
 - wspieranie powstawania grup kapitałowych w ramach rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego (wyroby regionalne) metodami ekologicznymi,
 - rozwój rolnictwa w kierunku produkcji i promocji produktu regionalnego,
 - wspieranie rozwoju agroturystyki,
 - wykorzystanie strony internetowej Gminy i Miasta Krajenka na cele utworzenia bazy informacji turystycznej, prezentującej informacje o miejscach noclegowych, obiektach gastronomicznych, miejscach rozrywki i kultury.

3) Cel operacyjny - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- rozbudowa, modernizacja i utrzymanie dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie, chodniki, drogi rowerowe itp.),
- rozbudowa, modernizacja i utrzymanie pozostałych dróg,
- budowa infrastruktury pieszej i rowerowej,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie jest planowana budowa sieci kanalizacyjnej,
- podjęcie działań na rzecz wzmocnienia połączeń komunikacyjnych pomiędzy miejscowościami w Gminie i Mieście Krajenka, w tym komunikacji zbiorowej,
- zapewnienie dostępu do sieci gazowej,
- modernizacja i rozbudowa sieci energetycznych,
- rozwój gospodarki odpadami,
- budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- zwiększenie zasięgu sieci Internet i sieci telefonii komórkowej,
- sukcesywne prowadzenie remontów i modernizacji budynków, ze szczególnym uwzględnieniem budynków będących w zasobie komunalnym Gminy i Miasta Krajenka.

9.5. CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA W OBSZARZE DZIAŁANIA: PRZYJAZNE ŚRODOWISKO

OBSZAR DZIAŁANIA: PRZYJAZNE ŚRODOWISKO
Cel strategiczny III: Kształtowanie i ochrona zasobów i walorów
Gminy i Miasta Krajenka

1) Cel operacyjny - Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy i Miasta Krajenka – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- pielęgnacja zieleni i obszarów cennych pod względem przyrodniczym w celu zachowania ich wartości,
- zagospodarowanie terenów przeznaczonych do celów rekreacji: wyposażenie w infrastrukturę rekreacyjną oraz sanitarną,
- ochrona zasobów wód podziemnych poprzez właściwe zagospodarowanie nieczystości ciekłych,
- właściwe zarządzanie wodami opadowymi.

2) Cel operacyjny - Inwestycje w odnawialne źródła energii i poprawa sprawności energetycznej budynków – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- inwestycje w odnawialne źródła energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła),
- eliminacja źródeł niskiej emisji, wymiana źródeł ogrzewania budynków,
- poprawa parametrów energetycznych budynków poprzez prowadzenie kompleksowej termomodernizacji,
- prowadzenie edukacji społeczeństwa i promocji efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii i ekologicznego trybu życia.

3) Cel operacyjny - Ochrona i właściwe wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego Gminy i Miasta Krajenka – realizowany będzie poprzez realizację następujących zadań:

- utrzymanie pełnej wartości terenów cennych przyrodniczo,
- wdrożenie stałej strategii estetyzacji miejscowości,
- podjęcie działań mających na celu zachęcenie mieszkańców do dbałości o teren własnych posesji i otoczenia, np. poprzez organizację konkursów na najpiękniejszy ogród czy najlepiej utrzymaną posesję,
- zapewnienie warunków do zrównoważonego rozwoju Gminy i Miasta Krajenka z poszanowaniem środowiska przyrodniczego,
- odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i historycznych przy wykorzystaniu dostępnych środków,
- wyprowadzenie ze stanu kryzysowego zdegradowanych pod względem architektonicznym i estetycznym obszarów zabudowy,
- prowadzenie i wspieranie inicjatyw z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego,
- zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, historycznych i kulturowych,
- promocja walorów i zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych m.in. poprzez przewodniki, biuletyny, mapy i inne dostępne media.

9.6. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI

Na bazie wyznaczonych celów strategicznych, celów operacyjnych i zadań dla Gminy i Miasta Krajenka możliwe jest wskazanie zadań szczegółowych przewidzianych do realizacji. Ich wykaz stanowi zbiór otwarty i konieczne będzie dostosowanie terminu ich realizacji do możliwości pozyskania niezbędnych środków finansowych.

Perspektywa do roku 2027 jest na tyle odległa, że inne, niewymienione w tabeli zadania szczegółowe będą wynikały z obranych celów strategicznych i celów operacyjnych.

Tabela 11. Zadania szczegółowe przewidziane do realizacji do roku 2027

Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Szacunkowe koszty realizacji (zł)	Źródła finansowania	Czas realizacji
Rozwój kultury, edukacji				
Przebudowa i modernizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem	Gmina	300 000	budżet Gminy, fundusze UE	2019-2023
Budowa sali wiejskiej w Skórcie	Gmina	1 400 000	budżet Gminy, fundusz sołecki, fundusze UE	2018-2021
Budowa sali wiejskiej w Głubczynie	Gmina	1 100 000	budżet Gminy, fundusz sołecki, fundusze UE	2018-2021
Projekty edukacyjne w szkołach na terenie Gminy i Miasta	Gmina	koszty uzależnione od zrealizowanych projektów	budżet Gminy	zadanie ciągłe
Współpraca z Konserwatorem Zabytków oraz Parafiami i osobami fizycznymi w zakresie konserwacji zabytków na terenie Gminy Krajenka	Gmina	koszty uzależnione od zrealizowanych zadań	budżet Gminy	2018 – 2027
Promocja sportu, zapewnienie miejsc sportu i rekreacji				
Doposażanie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	Gmina	koszty uzależnione od zakupionego sprzętu	budżet Gminy, fundusz sołecki	zadanie ciągłe
Promenada przy rzece Głomii – budowa	Gmina	850 000	budżet Gminy,	2018-2020

Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Szacunkowe koszty realizacji (zł)	Źródła finansowania	Czas realizacji
ciągu komunikacyjnego wzdłuż rzeki Głomia w m. Krajenka			fundusze UE	
Budowa wiaty oraz montaż urządzeń siłowni zewnętrznej przy Stadionie Miejskim w Krajence	Gmina	100 000	budżet Gminy, fundusze UE	2018-2019
Termomodernizacja budynków, budowa ścieżek rowerowych, ograniczanie niskiej emisji				
Modernizacja budynku socjalnego w Krajence, ul. Ogrodowa 3	Gmina	950 000	budżet Gminy, fundusze UE	2019-2022
Przebudowa i modernizacja budynku w Krajence przy ul. Wł. Jagiełły 9	Gmina		budżet Gminy, fundusze UE	2019-2022
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Krajence, ul. Bydgoska 3	Gmina	1 550 000	budżet Gminy, WRPO 2014+	2018
Budowa ścieżki rowerowej od parku przy ul. Złotowskiej do dworca PKP w Krajence	Gmina	900 000	budżet Gminy, fundusze UE, WRPO 2014+	2019
Modernizacje dróg i placów				
Systematyczna poprawa i modernizacja dróg gruntowych na terenie Gminy i Miasta	Gmina, KZUP	koszty uzależnione od aktualnych potrzeb i możliwości budżetowych	budżet Gminy	zadanie ciągłe
Przebudowa ulicy Polnej, Zielnej, Krótkiej w Krajence	Gmina	850 000	budżet Gminy, fundusze UE	2018
Przebudowa ulicy Piłkarskiej i Sportowej w Krajence	Gmina	630 000	budżet Gminy, fundusze UE	2019 – 2022
Przebudowa drogi gminnej na osiedlu mieszkaniowym przy ul. Bydgoskiej w Krajence	Gmina	206 000	budżet Gminy, fundusze UE	2019- 2022
Przebudowa drogi gminnej w m. Barankowo	Gmina	350 000	budżet Gminy, fundusze UE	2018 – 2022
Przebudowa drogi gminnej w m. Śmiardowo Krajeńskie	Gmina	400 000	budżet Gminy, fundusze UE	2019 – 2022

Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Szacunkowe koszty realizacji (zł)	Źródła finansowania	Czas realizacji
Przebudowa drogi w Skórcie ul. Nad Rzeką	Gmina	1 500 000	budżet Gminy, fundusze UE	2020 - 2022
Współpraca z samorządami: powiatowym i wojewódzkim w zakresie modernizacji i przebudowy sieci dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy Krajenka (przebudowa drogi DW 190)	Gmina	koszty do ustalenia	budżet Gminy	2018 - 2027
Przebudowa terenów utwardzonych przy placówkach oświatowych: Szkoła Podstawowa w Krajence, Szkoła Podstawowa w Głubczynie, Szkoła Podstawowa w Skórcie	Gmina	koszty uzależnione od przygotowywanych kosztorysów	budżet Gminy, fundusze UE	2020 - 2023
Inwestycje np. rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, modernizacja oczyszczalni ścieków				
Sieć wodociągowa na Wąsoszkach	Gmina	I etap 405 000 II etap 195 000	budżet Gminy, fundusze UE	2019-2022
Kanalizacja deszczowa w Krajence	Gmina	200.000	budżet Gminy, fundusze UE	2020 - 2023
Rozbudowa systemu gospodarowania odpadami, utrzymanie porządku, monitoring terenów składowania odpadów, rekultywacja terenu				
Dążenie do ograniczania ilości zmieszanych odpadów komunalnych poprzez edukację ekologiczną mieszkańców Gminy oraz warsztaty proekologiczne w placówkach oświatowych na terenie Gminy	Gmina, Związek Międzygminny PRGOK	koszty uzależnione od zrealizowanych zadań	budżet PRGOK	zadanie ciągłe
Budowa i utrzymanie PSZOK	Związek Międzygminny PRGOK	koszty do ustalenia	budżet PRGOK	2018-2019
Pielęgnacja zieleni, tworzenie terenów rekreacyjnych, rozwój turystyki				
Miejsce rekreacyjno-kulturalne „Letnia Galeria” przy KOK w Krajence	Towarzystwo Miłośników	88 000	budżet Towarzystwa Miłośników Krajenki, fundusze UE- PROW	2017-2018

Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Szacunkowe koszty realizacji (zł)	Źródła finansowania	Czas realizacji
	Krajenki			
Ścieżka przyrodnicza w Głubczynie	Stowarzyszenie Pomocy Publicznej Szkole Podstawowej w Głubczynie	59 000	budżet Stowarzyszenia Pomocy Publicznej SP w Głubczynie, fundusze UE - PROW	2018
Park Miejski św. Anny i Park przy dworcu PKP	Gmina	koszty uzależnione od zrealizowanych zadań	budżet Gminy	2018-2023
Wielopłaszczyznowa współpraca podejmowana w zakresie zachowania w dobrym stanie pomników przyrody i innych form ochrony przyrody	Gmina	koszty uzależnione od zrealizowanych zadań	Budżet Gminy	2018 - 2027
Bezpieczeństwo publiczne, zagrożenia poważnymi awariami				
Doposażenie magazynu ochrony ludności i zwalczania klęsk żywiołowych w sprzęt i materiały	Gmina	systematyczne doposażanie uzależnione od zgłaszanych potrzeb	budżet Gminy	zadanie ciągłe
Unowocześnienie systemu powiadamiania i alarmowania ludności na terenie Gminy poprzez zakup syren elektronicznych	Gmina	do ustalenia	budżet Gminy, Państwowe fundusze celowe, fundusze UE	zadanie ciągłe
Systematyczne doposażanie jednostek OSP w niezbędny sprzęt ratowniczy (m.in. zakup samochodu ciężkiego i lekkiego dla OSP Krajenka)	Gmina	koszty uzależnione od zgłaszanych potrzeb	budżet Gminy	zadanie ciągłe
Budowa budynku gospodarczo-garażowego dla OSP Śmiardowo Krajeńskie i KGWA	Gmina	160 000	budżet Gminy, fundusze UE	2018 - 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Krajenka

X. ZAŁOŻENIA FINANSOWE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

10.1. ANALIZA BUDŻETU GMINY I MIASTA KRAJENKA

Budżet Gminy połączony jest z rozwojem jednostki. Jego forma, rozłożenie dochodów i wydatków według poszczególnych działów wpływa na poszczególne obszary gospodarki. Wydatki odzwierciedlają jaki rodzaj i w jakiej skali zaspokajane są potrzeby inwestycyjne.

Tabela 12. Struktura dochodów i wydatków Gminy i Miasta Krajenka w ujęciu procentowym

Ogółem	Dochody i wydatki Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010 – 2016 (w tys. zł) ze wskazaniem czy zanotowano nadwyżkę czy deficyt						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dochody	19 043	23 725	28 112	31 245	25 554	25 892	35 931
Wydatki	27 794	23 411	32 158	30 717	25 757	24 886	32 565
Różnica pomiędzy dochodami, a wydatkami (deficyt / nadwyżka)	deficyt	nadwyżka	deficyt	nadwyżka	deficyt	nadwyżka	nadwyżka

Źródło: dane GUS za lata 2014-2016

Z powyżej zamieszczonych informacji wynika, że budżet Gminy i Miasta Krajenka w porównaniu do roku 2010 zwiększył się pod względem kwoty dochodów i wydatków. Co więcej należy stwierdzić, że na korzyść zmieniła się relacja pomiędzy dochodami a wydatkami. W roku 2010 przy dochodach wynoszących nieznacznie powyżej 19 mln zł, wydatki wyniosły prawie 28 mln zł. Z kolei w roku 2016 dochody wyniosły prawie 36 mln zł, a wydatki niecałe 33 mln.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono strukturę dochodów oraz wydatków budżetu Gminy i Miasta Krajenka za okres lat 2014-2016 na podstawie danych GUS, możliwych do porównania z innymi jednostkami terytorialnymi. Nie prezentowano wszystkich lat z przedziału 2010-2016, gdyż okres 3-letni daje w tym przypadku pewien średni pułap dochodów i wydatków.

Tabela 13. Struktura dochodów i wydatków Gminy i Miasta Krajenka w ujęciu procentowym

Ogółem	Udział procentowy w dochodach ogółem			Udział procentowy w wydatkach ogółem		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Rolnictwo i łowiectwo	2,6	2,8	2,1	2,1	2,0	1,7
Transport i łączność	0,9	0,3	0,7	6,6	3,8	5,9
Gospodarka mieszkaniowa	5,2	2,2	1,2	1,1	1,1	0,2
Administracja publiczna	0,4	0,3	0,3	10,4	14,2	9,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,0	1,5	1,2	0,9
Różne rozliczenia	38,8	39,6	44,4	-	-	-
Oświata i wychowanie	2,5	2,4	1,5	41,1	43,3	33,5

Ogółem	Udział procentowy w dochodach ogółem			Udział procentowy w wydatkach ogółem		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Pomoc społeczna	12,2	11,7	20,1	15,5	16,0	25,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,5	0,3	0,2	0,6	0,4	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6,0	7,2	6,2	11,2	10,6	16,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,0	0,0	-	5,0	3,5	3,0
Kultura fizyczna	0,6	0,0	0,9	2,4	1,1	1,5
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	28,8	32,3	22,1	-	-	-
Działalność usługowa	-	-	-	0,3	0,3	0,2
Pozostałe	0,3	0,7	0,1	1,5	1,4	1,1
suma	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: dane GUS za lata 2014-2016

W 2016 r. dochody Gminy i Miasta Krajenka w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4 756 zł. Dochody własne stanowiły w dochodach budżetu ogółem 45,7 %. Udział wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wyniósł 23,3 %.

W Gminie i Mieście Krajenka w 2016 r. całość wydatków majątkowych przeznaczono na cele inwestycyjne. Wydatki inwestycyjne stanowiły 16,6 % wydatków budżetowych ogółem. W roku 2016 wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4 310 zł.

10.2. KOSZTY REALIZACJI I SYSTEM FINANSOWANIA STRATEGII - PLAN FINANSOWY REALIZACJI STRATEGII

Przedstawiony plan finansowy szacunkowo określa wagę środków, które wydawane będą na realizację poszczególnych celów. Dokładne wielkości nakładów, jak i koszty realizacji poszczególnych przedsięwzięć wpisujących się w realizację celów strategicznych określone będą na poziomie planowania budżetu Gminy.

Budżet Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2016 kształtował się na poziomie pomiędzy 19 a 36 milionów złotych. Ponieważ Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 obejmuje swym działaniem bardzo szeroki obszar działań to ogólny koszt realizacji zapisów niniejszego dokumentu w każdym roku powinien być bliski tej kwoty lub wyższy. Dotyczy to oczywiście kosztów realizacji dokumentu na poziomie Gminy i Miasta Krajenka. Koszt ten będzie zwiększony o koszty poniesione przez inne jednostki działające na terenie opisywanego obszaru, np. powiat, województwo, zarządców sieci infrastrukturalnej i komunikacyjnej czy środki własne przedsiębiorców.

Nie określa się natomiast szczegółowego podziału środków finansowych na realizację w poszczególnych obszarach działań, tj. społeczeństwo, gospodarka i infrastruktura techniczna, środowisko. Podział środków w danym roku będzie zależny od otrzymanych

środków zewnętrznych, możliwości pozyskania środków na konkretne projekty infrastrukturalne czy społeczne.

Zakłada się, że największe środki będą przekazane na realizację zadań z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności. Trzeba przy tym wskazać, że konieczne jest zagospodarowanie terenów również dla potrzeb przedsiębiorców i inwestorów. W Gminie i Mieście Krajenka wyraźnie zaznacza się problem bezrobocia i niskiego stopnia przedsiębiorczości mieszkańców. Niezbędne są więc działania aktywizujące, wzmacniające rozwój małych przedsiębiorstw. Równocześnie należy zapewnić tereny inwestycyjne i odpowiednio je promować.

Istotne są również inwestycje z zakresu termomodernizacji budynków i ich wyposażenia w odnawialne źródła energii. Taki rozkład środków założono ze względu na fakt, iż o ile inwestycje i przedsięwzięcia, jak i działania organizacyjne (np. budowa dróg, gospodarka wodno – ściekowa), wpisujące się w cel rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności, pochłaniają duże koszty finansowe to są to wydatki jednorazowe, które w jednym roku mogą występować, natomiast w drugim już nie. Natomiast na inwestycje w odnawialne źródła energii i poprawę sprawności energetycznej budynków w nowej perspektywie finansowej NFOŚiGW oraz WFOŚiGW kładzie się bardzo duży nacisk i są to przedsięwzięcia, z dużą możliwością dofinansowania zewnętrznego.

Stosunkowo niewielki koszt przewidziany jest na realizację zwiększenia współpracy Urzędu Gminy i Miasta Krajenka z mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi poprzez rozbudowę strony internetowej jako narzędzia przekazu informacji i promocji Gminy i Miasta Krajenka. W skali wszystkich przedsięwzięć podejmowanych w strategii koszt tego działania jest niewielki, natomiast wyniki będą bardzo znaczące.

10.3. KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE PROGRAMY PROMUJĄCE ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY, INTEGRACJĘ I WSPÓŁPRACĘ MIĘDZYNARODOWĄ

Realizacja założeń i celów wymienionych w strategii wymaga znacznych nakładów finansowych, w związku z czym należy dążyć do zwiększania wpływów do budżetu. Poniżej przedstawione zostały potencjalne źródła finansowania.

Po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej pojawiły się nowe możliwości i szanse na lepszy rozwój gospodarczy zgodny z ideą ekorozwoju. Uzyskanie funduszy pochodzących ze źródeł unijnych bądź innych organizacji międzynarodowych jest obecnie możliwe poprzez przystępowanie zainteresowanych stron do konkretnych programów i projektów. W obecnych warunkach gospodarczych kraju, są to często jedyne źródła finansowania i realizacji inwestycji. Bardzo ważnym jest, aby władze lokalne podejmowały próby uzyskania tych funduszy, a tym samym wykorzystały szansę na rozwój zrównoważony swojego regionu i polepszenie w nim warunków życia ludności.

Środki z Funduszy Strukturalnych są dystrybuowane w Polsce przez Programy Operacyjne. Najwięcej inwestycji w ramach rozwoju regionalnego będzie dotowanych zapewne z największego ze wszystkich programów operacyjnych – PO Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ), jednak uzupełnieniem będą inne programy.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2014 - 2020)

Źródłem funduszy na działania z zakresu infrastruktury i środowiska jest przede wszystkim Program Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

To właśnie z niego będzie dotowanych najwięcej inwestycji z zakresu ochrony środowiska. Głównym celem programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Cel główny programu został oparty na równowadze oraz wzajemnym uzupełnianiu się działań w trzech podstawowych obszarach:

- czystej i efektywnej energii, w tym efektywności energetycznej, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych, rozwoju energii ze źródeł odnawialnych oraz integracji i poprawy funkcjonowania europejskiego rynku energii,
- adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów, wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie,
- konkurencyjności, w tym wnoszeniu istotnego wkładu w utrzymanie przez UE prowadzenia na światowym rynku technologii przyjaznych środowisku, zapewniając jednocześnie efektywne korzystanie z zasobów i usuwając przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Głównym celem Programu jest wzrost konkurencyjności rolnictwa z uwzględnieniem celów środowiskowych. PROW 2014 – 2020 realizuje wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich.
2. Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami.
3. Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem.
5. Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu.
6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (2014 - 2020)

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój został przyjęty przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014 r. Jego nadrzędnym celem jest wzrost poziomu zatrudnienia oraz spójności społecznej, a także poprawa funkcjonowania administracji publicznej.

Interwencja podejmowana z poziomu krajowego koncentrować się będzie przede wszystkim na rozwiązaniach systemowych, projektach pilotażowych oraz działaniach o zasięgu ogólnokrajowym. Głównymi celami tematycznymi Programu są:

- wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników,
- wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem,
- inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie,
- wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Program Operacyjny Polska Cyfrowa (2014 - 2020)

Dofinansowanie z programu Polska Cyfrowa kierowane będzie przede wszystkim na projekty inwestycyjne poszerzające dostęp do sieci szerokopasmowych. Jednocześnie kontynuowane będzie wdrażanie systemów stwarzających możliwość załatwiania wielu spraw urzędowych, związanych z edukacją czy usługami zdrowotnymi on-line.

Aby w pełni wykorzystać potencjał nowych internetowych rozwiązań finansowane będą też działania pomagające odnaleźć się w wirtualnej rzeczywistości osobom, które mogą mieć z tym problemy, np. w wieku 50+ lub niepełnosprawnym. Specjalne wsparcie będzie też skierowane na wzmocnienie i wykorzystanie potencjału młodych, kreatywnych programistów.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (2014 - 2020)

Źródłem funduszy na działania z zakresu wzrostu innowacyjności gospodarki jest przede wszystkim Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014 – 2020. Program został zaakceptowany przez Komisję Europejską (KE) decyzją C(2015) 855 z dnia 12 lutego 2015 r. Podejmowane w ramach programu działania skoncentrowane są głównie na wzmocnieniu powiązań między biznesem a nauką, a tym samym na zwiększeniu stopnia komercjalizacji wyników prac i ich praktycznego wykorzystania w gospodarce, a także na wsparciu innowacyjności firm.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego

Ważny jest także Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego obejmujący perspektywę lat 2014-2020.

Jest to program, którego celem jest podjęcie wyzwań rozwojowych stojących przed województwem wielkopolskim w sferze gospodarczej, edukacji, aktywności zawodowej i społecznej, wykorzystania specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów, systemu transportowego, energii i środowiska.

Poszczególne osie priorytetowe określone zostały następująco:

- 1) Oś priorytetowa 1. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka.
- 2) Oś priorytetowa 2. Społeczeństwo informacyjne.
- 3) Oś priorytetowa 3. Energia.
- 4) Oś priorytetowa 4 Środowisko.
- 5) Oś priorytetowa 5. Transport.
- 6) Oś priorytetowa 6. Rynek pracy.
- 7) Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne.
- 8) Oś priorytetowa 8. Edukacja.
- 9) Oś priorytetowa 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego.
- 10) Oś priorytetowa 10. Pomoc techniczna.

Z nowymi programami można zapoznać się na stronach funduszy europejskich oraz poszczególnych jednostek odpowiadających za zarządzanie programami.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu oferują możliwość dofinansowania szerokiej gamy projektów w ramach różnych programów priorytetowych ogłaszanych często jako konkursy. Są także podmiotami, które koordynują dofinansowanie z innych instrumentów finansowych. Działanie jednostek opiera się na Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013 - 2016 z perspektywą do 2020 roku. Zgodnie z nią, misją instytucji jest *skuteczne wspieranie działań na rzecz środowiska*, natomiast celem generalnym jest *Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku*. Zakłada się, że osiągnięcie celu generalnego będzie realizowane w ramach priorytetów środowiskowych tj.:

1. Ochrona wód i gospodarka wodna, a w szczególności:

- *budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa kanalizacji sanitarnych dociągających istniejące oczyszczalnie, zawartych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,*
- *porządkowanie gospodarki ściekowej zgodnie z właściwymi programami dla zlewni, powiatów lub gmin,*
- *retencja zgodnie z programem małej retencji,*
- *budowa lub modernizacja urządzeń i budowli zwiększających bezpieczeństwo przeciwpowodziowe,*
- *budowa, rozbudowa i modernizacja instalacji związanych z gospodarką osadami ściekowymi.*

2. Ochrona powietrza, a w szczególności:

- *ograniczenie niskiej emisji: w strefach i aglomeracjach, dla których opracowano programy ochrony powietrza, na terenach zwartej zabudowy, w obiektach zabytkowych i na terenach chronionych,*
- *zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,*
- *wdrażanie kompleksowych działań w zakresie oszczędności energii i poprawy efektywności energetycznej,*
- *ochrona powierzchni ziemi i zagospodarowanie odpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego,*
- *wdrażanie ponadlokalnych systemów gospodarki odpadami innymi niż obojętne i niebezpieczne,*
- *zabezpieczanie i rekultywacja nieczynnych oraz niespełniających wymagań składowisk na terenach objętych ponadlokalnymi systemami gospodarki odpadami oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,*
- *unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.*

3. Ochrona przyrody, a w szczególności:

- *sporządzanie i wdrażanie planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla obszarów NATURA 2000 i innych form obszarowych ochrony przyrody,*

- czynna ochrona przyrody na terenach prawnie chronionych z uwzględnieniem zachowania różnorodności biologicznej zgodnie z zapisami planów ich ochrony lub planów zadań ochronnych,
- przyrodnicza rewaloryzacja parków zabytkowych,
- tworzenie i uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień w krajobrazie rolniczym,
- działania na rzecz utrzymania i odbudowy populacji zagrożonych i zanikających rodzimych gatunków flory i fauny.

4. Edukacja ekologiczna, a w szczególności:

- rozwój ośrodków edukacyjnych i przyrodniczych, tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych,
- upowszechnianie wśród społeczeństwa zachowań przyjaznych środowisku poprzez publikacje wydawane drukiem i w wersji elektronicznej, audycje radiowe lub telewizyjne, dotyczące obszaru województwa wielkopolskiego,
- podnoszenie kwalifikacji specjalistów na szczeblu województwa w zakresie ochrony środowiska, w szczególności w odniesieniu do obszarów objętych priorytetami A-D,
- konkursy, olimpiady i inne imprezy upowszechniające wiedzę ekologiczną i przyrodniczą obejmujące znaczącą liczbę uczestników,
- seminaria, konferencje, warsztaty, szkolenia i sympozja z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

5. Inne zadania, a w szczególności:

- wspomaganie realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska,
- realizacja przedsięwzięć związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii istotnych w skali regionalnej,
- ekspertyzy wdrożeniowe oraz wymagane ustawowo plany i programy,
- wsparcie systemu kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat,
- badanie jakości wody kąpielisk wykonywane w ramach obowiązków nałożonych na organizatorów kąpielisk ustawą Prawo wodne.

Dodatkowo, Fundusze co roku ogłaszają listę programów priorytetowych na rok kolejny, które pomagają im zrealizować zadania zgodnie z przyjętą Strategią. Strategię NFOŚiGW, jak i WFOŚiGW w Poznaniu, a także listy priorytetowe zamieszczone są na ich stronach internetowych (www.nfosigw.gov.pl i www.wfosgw.poznan.pl).

Wśród wielu możliwych źródeł finansowania inwestycji jednostki samorządowe każdorazowo i indywidualnie powinny dopasowywać system możliwości finansowania do danej inwestycji i przedsięwzięcia.

XI. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ ROZWOJU

Warunkiem realizacji strategii rozwoju jest ustalenie systemu zarządzania nią. Zarządzanie strategią odbywa się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

W odniesieniu do gminnej strategii rozwoju jednostką, na której spoczywać będą główne zadania zarządzania tą strategią będzie Gmina i Miasto Krajenka, jednak całościowe

zarządzanie rozwojem będzie odbywać się na kilku szczeblach. Oprócz szczebla gminnego są jeszcze szczeble powiatowy i wojewódzki, obejmujące działania podejmowane w skali powiatu i województwa, a także szczeble jednostek organizacyjnych, obejmujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze działające na danym terenie. Na każdą z tych jednostek nałożone są różne (czasami zbieżne) obowiązki.

Instrumenty służące do zarządzania strategią rozwoju wynikają z obowiązujących aktów prawnych (np. ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym itp.) i można je podzielić na instrumenty prawne, finansowe, społeczne oraz strukturalne.

11.1. INSTRUMENTY PRAWNE

Instrumentami prawnymi są wszystkie konkretne rozwiązania ukierunkowane na osiągnięcie celu strategicznego, z których Gmina i Miasto Krajenka może korzystać i jednocześnie mają one odniesienie prawne – wynikają z obowiązujących przepisów prawnych. Instrumenty prawne dają jednostkom samorządu terytorialnego i instytucjom działającym w zakresie polityki rozwoju możliwość nałożenia określonych obowiązków i postanowień na podmioty.

Do instrumentów prawnych zalicza się przykładowo: uchwały zatwierdzające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (dające możliwość stworzenia dogodnych terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą), decyzje ustalające lokalizację inwestycji celu publicznego lub warunki zabudowy i zagospodarowania terenu itd.

11.2. INSTRUMENTY FINANSOWE

Posiadanie odpowiednich środków finansowych na realizację strategii jest niezbędnym warunkiem wdrożenia polityk rozwoju. Do instrumentów finansowych mogących być źródłem realizacji przedsięwzięć zalicza się:

- administracyjne kary pieniężne,
- odpowiedzialność cywilną, karną i administracyjną,
- kredyty i dotacje,
- pomoc publiczną na rozwój w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych.

11.3. INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Uzgodnienia ze społeczeństwem poprzez udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji i uchwalaniu dokumentacji są ważnym elementem skutecznego zarządzania, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju i uwzględnianie racji społecznych.

Bardzo istotnym elementem instrumentów społecznych jest edukacja. Pod tym pojęciem należy rozumieć różnorodne działania, które zmierzają do kształtowania świadomości społeczeństwa na temat zrównoważonego rozwoju. Podstawą jest tu rzetelne i ciągłe przekazywanie wiedzy oraz komunikowanie się władz samorządów lokalnych ze społeczeństwem na drodze podejmowanych działań inwestycyjnych.

Ważna dla rozwoju jednostki jest również współpraca pomiędzy samorządami powiatowymi i gminnymi, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi oraz podmiotami gospodarczymi. Wzajemne relacje powinny opierać się na partnerstwie, które będą prowadziły do wspólnej realizacji poszczególnych przedsięwzięć

Niezbędne jest, aby prowadzona komunikacja społeczna objęła swym zasięgiem wszystkie grupy społeczeństwa. Bardzo ważną sprawą jest właściwe, rzetelne i odpowiednio wcześniejsze informowanie tych mieszkańców, których planowane inwestycje będą dotyczyły w sposób bezpośredni. Podmioty zajmujące się rozwojem lokalnym oraz podmioty gospodarcze nie mogą dopuścić do zaistnienia sytuacji, kiedy to mieszkańcy dowiadują się o planowanych zamierzeniach z „innych” źródeł np. z prasy. W takim przypadku wielokrotnie zajmą oni postawę negatywną w stosunku do planowanej inwestycji.

11.4. INSTRUMENTY STRUKTURALNE

Do instrumentów strukturalnych należą wszelkie programy strategiczne np. plany rozwoju lokalnego wraz z programami sektorowymi, a także program ochrony środowiska, program opieki nad zabytkami, plan gospodarki niskoemisyjnej, plan zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe i to one wytyczają główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego, infrastrukturalnego i ochrony środowiska.

Nadrzędnym dokumentem powinna być właśnie strategia rozwoju gminy. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych np. rozwoju przedsiębiorczości, gospodarki niskoemisyjnej, ochrony zdrowia, turystyki, ochrony środowiska itp.

XII. MONITOROWANIE STRATEGII

12.1. ZASADY MONITORINGU

W procesie wdrażania strategii ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w niej wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania oraz będą mogły być dokonane modyfikacje strategii.

Monitorowanie powinno być oparte o system wskaźników, które odnoszą się do postawionych celów, określenie ich wartości obecnej jak i zakładanej, oczekiwanej po okresie wdrażania zapisów strategii. Inaczej mówiąc, wskaźniki monitorowania projektowanych przedsięwzięć powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania.

Monitoring powinien dostarczać informacji o efektach wszystkich działań na rzecz rozwoju jednostki i może być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki rozwoju. Jest jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których tworzona jest nowa polityka.

Najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny. Powodem mogą być np. brak czasu, środków finansowych, zasobów ludzkich lub też zmiana kolejności przewidzianych w strategii zadań priorytetowych,

niekorzystna sytuacja zewnętrzna i wewnętrzna jednostki, brak wsparcia instytucjonalnego, ograniczające prawo.

Ważnym elementem jest także monitoring odczuć społecznych sprawowany na podstawie badań opinii społecznej i specjalistycznych opracowań służących jakościowej ocenie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz rozwoju, a także ocenie odbioru przez społeczeństwo efektów strategii.

12.2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW STRATEGICZNYCH

W ocenie postępu wdrażania strategii rozwoju oraz jej faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie realizacji założonych celów. Powinny one być realizowane przy pomocy wskaźników (mierników) omówionych powyżej.

Poniżej zaproponowano najistotniejsze wskaźniki, przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i może być modyfikowana:

- procent mieszkańców objętych siecią wodociągową,
- procent mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną,
- procent mieszkańców objętych siecią gazową,
- wysokość dochodów do budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca,
- wysokość wydatków z budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca,
- długość wybudowanych / zmodernizowanych dróg,
- liczba budynków przekształconych na cele aktywizacji społecznej mieszkańców,
- ilość wybudowanych mieszkań socjalnych,
- liczba zrealizowanych projektów z UE,
- % lesistości,
- liczba pomników przyrody,
- roczna powierzchnia nasadzeń / zalesień,
- ilość wykonanych działań pielęgnacyjnych terenów zielonych,
- jakość środowiska przyrodniczego: jakość wód, powietrza, gleb itd.,
- masa zebranych odpadów komunalnych,
- osiągnięty wskaźnik recyklingu, ograniczenia składowania bioodpadów,
- wyniki sprawdzianów i testów na etapie szkoły podstawowej i gimnazjum,
- liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe,
- ilość interwencji służb bezpieczeństwa (policji, straży pożarnej),
- ilość placówek zdrowia,
- ilość specjalistów dyżurujących w placówce zdrowia,
- ilość nowych zakładów pracy,
- ilość powstałych nowych miejsc pracy,
- liczba budynków poddanych termomodernizacji,
- ilość zainstalowanych odnawialnych źródeł energii,
- udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%),
- udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności (%),
- udział dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci (%),
- liczba osób bezrobotnych,

- stopa bezrobocia,
- liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 1 000 mieszkańców,
- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- liczba projektów zrealizowanych na rzecz rozwoju (konkursy, szkolenia itp.),
- liczba wydarzeń kulturalnych,
- ilość lokalnych stowarzyszeń i grup działania,
- długość ścieżek rowerowych, pieszych, ciągów rowerowo - pieszych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD	20
Tabela 2. Analiza SWOT dla Gminy i Miasta Krajenka – silne i słabe strony	42
Tabela 3. Analiza SWOT dla Gminy i Miasta Krajenka – szanse i zagrożenia	45
Tabela 4. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze komunikacja i dostęp do mediów	48
Tabela 5. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze edukacja, struktura organizacyjna placówek oświaty, kultura	48
Tabela 6. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze sport, zdrowie	49
Tabela 7. Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka w obszarze ochrona środowiska i wygląd gminy	50
Tabela 8. Ocena poziomu występowania problemów na terenie Gminy i Miasta Krajenka w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że problem występuje z dużym nasileniem, natomiast 5 oznacza, że problem nie występuje lub jest znikomy	50
Tabela 9. Mocne i słabe strony Gminy i Miasta Krajenka mierzone ilością odpowiedzi udzielonych na zadane w ankiecie pytanie	52
Tabela 10. Ocena najważniejszych potrzeb na najbliższe lata na terenie Gminy i Miasta Krajenka w oparciu o badanie ankietowe	52
Tabela 11. Zadania szczegółowe przewidziane do realizacji do roku 2027.....	71
Tabela 12. Struktura dochodów i wydatków Gminy i Miasta Krajenka w ujęciu procentowym	75
Tabela 13. Struktura dochodów i wydatków Gminy i Miasta Krajenka w ujęciu procentowym	75

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Położenie Gminy i Miasta Krajenka na tle województwa wielkopolskiego.....	9
Ryc. 2. Obszar Gminy i Miasta Krajenka na tle sieci komunikacyjnej, wód powierzchniowych i lasów.....	10
Ryc. 3. Zmiany liczby ludności Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2017 z uwzględnieniem płci.....	12
Ryc. 4. Piramida wieku ludności Gminy i Miasta Krajenka w roku 2016.....	13
Ryc. 5. Udział liczby ludności Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2017 wg ekonomicznych grup wieku	14
Ryc. 6. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.....	14
Ryc. 7. Wskaźniki obciążenia demograficznego	15
Ryc. 8. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2010-2017	16
Ryc. 9. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium czasu pozostawania bez pracy	17
Ryc. 10. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium wykształcenia	17
Ryc. 11. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium wieku	18
Ryc. 12. Udział (%) osób bezrobotnych w ogólnej ilości osób bezrobotnych wg kryterium stażu pracy	18
Ryc. 13. Podmioty gospodarki narodowej Gminy i Miasta Krajenka – analiza wskaźnikowa za lata 2010-2017	21
Ryc. 14. Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej – porównanie	22
Ryc. 15. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2017	22
Ryc. 16. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	23
Ryc. 17. Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy i Miasta Krajenka w latach 2010-2016	27
Ryc. 18. Schemat analizy SWOT	41
Ryc. 19. Główne powody występowania problemów społecznych i zawodowych mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka	51
Ryc. 20. Planowanie strategiczne w Gminy i Miasta Krajenka	63

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO STRATEGII ROZWOJU GMINY I MIASTA KRAJENKA NA LATA 2018-2027 – WYNIKI ANKIETYZACJI

Przed przystąpieniem do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027 przeprowadzona została ankietyzacja. W jej wyniku zebrano 45 ankiet wypełnionych interaktywnie (przez internet) oraz 13 ankiet papierowych co daje łącznie 58 ankiet.

Poniżej przedstawiono wyniki ankietyzacji poprzez podanie liczby udzielonych odpowiedzi. Należy podkreślić, że liczba odpowiedzi nie zawsze daje sumę liczby ankiet, gdyż na część pytań ankietowani udzielili kilka odpowiedzi lub nie udzielili żadnej odpowiedzi.

Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka biorąc pod uwagę temat: komunikacja i dostęp do mediów

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość dróg, ulic	5	27	16	10	0
dostępność chodników	11	28	15	2	2
stan, jakość chodników	5	37	11	1	4
dostęp do ścieżek rowerowych	0	1	19	32	6
dostęp do komunikacji zbiorowej (pks, busy)	8	34	9	6	1
dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)	11	32	9	4	1
dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)	9	35	9	4	1
dostęp do infrastruktury technicznej (gazociągi)	7	30	10	8	3
dostęp do nowoczesnych technologii (komputer, internet)	19	25	7	4	2

Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka biorąc pod uwagę temat: edukacja, struktura organizacyjna placówek oświaty, kultura

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość kształcenia w szkołach	12	25	9	0	12
liczebność klas w szkołach	10	23	8	3	14
dostępność przedszkoli	11	23	11	1	12
dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)	2	15	22	7	12
dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe)	11	29	7	4	7
oferta kulturalna	11	27	10	2	8

Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka biorąc pod uwagę temat: sport, zdrowie

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
dostępność lekarza rodzinnego	12	32	9	3	2
dostępność lekarzy specjalistów	1	4	31	17	4
jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej	4	31	11	3	9
dostępność placu zabaw	27	27	1	0	3
stan i wyposażenie placów zabaw	27	23	5	0	2
poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	14	32	6	2	3
dostępność miejsc sportu i rekreacji	17	25	7	5	4

Ocena warunków życia na terenie Gminy i Miasta Krajenka biorąc pod uwagę temat: ochrona środowiska i wygląd Gminy i Miasta Krajenka

Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
stan środowiska przyrodniczego	8	37	10	0	3
narażenie na zanieczyszczenia powietrza	3	24	14	6	11
narażenie na hałas	5	34	7	2	9
stan oświetlenia ulicznego	9	34	13	1	1
stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych	8	22	19	4	5
estetykę miejscowości i poszczególnych nieruchomości	5	37	10	2	4
atrakcyjność turystyczną Gminy i Miasta Krajenka	5	24	13	7	9
czystość i porządek na terenie Gminy i Miasta Krajenka	6	35	13	1	3

I. Ocena jakości życia i diagnoza aktywności ludności

Proszę ocenić poziom występowania problemów na terenie Gminy i Miasta Krajenka w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że problem nie występuje lub jest znikomy, natomiast 5 oznacza, że problem występuje z dużym nasileniem.

punktacja	1	2	3	4	5
alkoholizm	1	13	24	15	5
przemoc	12	29	15	2	0
uzależnienia	4	23	19	9	3
ubóstwo	5	13	32	6	2
bezrobocie	1	16	21	13	7
słaba oferta kulturalna	18	12	18	5	4
słaba oferta sportowa	16	17	13	8	4

Jak ocenia Pan(i) aktywność ludności poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych, grupach działania na terenie Gminy i Miasta Krajenka?

- bardzo duża 4**
- duża 25**
- mała 24**
- bardzo mała 4**

Czy uczestniczy Pan(i) w imprezach sportowych i rekreacyjnych organizowanych na terenie Gminy i Miasta Krajenka?

- zawsze 4**
- często 22**
- rzadko 31**

Jak spędza Pan(i) swój wolny czas?

- odpoczywam w domu (tv, komputer) 26**
- uprawiam sport, idę na spacer 31**
- odwiedzam znajomych lub rodzinę 35**
- idę na koncert, piknik, imprezę 16**
- podróżuję 19**

Jak często korzysta Pan(i) z infrastruktury rekreacyjnej (boisko, plac zabaw, tereny spacerowe) na terenie Gminy i Miasta Krajenka?

- zawsze 2**
- często 25**
- rzadko 31**

Kto Pani/Pana zdaniem jest najbardziej narażony na wykluczenie społeczne na terenie Gminy i Miasta Krajenka (proszę wybrać jedną odpowiedź)?

- bezrobotni 18**
- niepełnosprawni 15**
- osoby starsze 26**

Jaki jest główny powód problemów społecznych i zawodowych mieszkańców Gminy i Miasta Krajenka (proszę wybrać jedną odpowiedź)?

- brak odpowiedniego wykształcenia 7**
- brak motywacji i chęci rozwoju 31**
- niski stopień przedsiębiorczości 11**
- brak odpowiednich wzorców 10**

Jak wyobraża sobie Pani/Pan swoją sytuację społeczno – materialną za 5 lat?

- moja sytuacja poprawi się znacznie 15**
- moja sytuacja będzie na podobnym jak obecnie poziomie 34**
- moja sytuacja ulegnie pogorszeniu 9**

II. Mocne i słabe strony

Jakie są według Pani/Pana największe problemy Gminy i Miasta Krajenka, a gdzie widać perspektywy rozwoju. Prosimy ocenić elementy wymienione w tabeli (znakiem X).

	zdecydowanie słaba strona	słaba strona	czynnik obojętny	silna strona	zdecydowanie silna strona
dostępność komunikacyjna	11	8	18	16	5
infrastruktura komunalna (wodociągi)	4	8	20	23	3
infrastruktura komunalna (kanalizacja)	4	7	21	23	3
infrastruktura komunalna (gaz)	6	10	22	16	4
dostęp do nowoczesnych technologii i internetu	3	6	20	23	6
rynek pracy	21	20	13	3	1
oferta edukacyjna	10	17	15	15	1
oferta sportowo - rekreacyjna	2	17	16	17	5
oferta turystyczna	8	23	15	10	2
kultywowanie tradycji i zwyczajów	4	10	24	15	5
przedsiębiorczość mieszkańców	8	21	21	7	1
aktywność związków i stowarzyszeń itp.	10	16	18	11	3
walory przyrodnicze	1	8	12	24	12
walory historyczne i zabytkowe	3	9	12	25	9

III. Ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy i Miasta Krajenka?

- Rozbudowa dróg, ulic i parkingów **42**
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej **13**
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej **10**
- Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej **14**
- Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej **14**
- Inwestycje w odnawialne źródła energii **28**
- Inwestycje w oświatę i edukację **22**
- Poprawa dostępności przedszkoli i żłobków **16**
- Aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi **34**
- Poprawa warunków dla inwestorów **32**
- Wsparcie dla osób najbiedniejszych **13**
- Dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych **22**
- Rozwój terenów sportowych rekreacyjnych **16**
- Promocja i rozwój turystyki **15**
- Organizacja imprez sportowych, inwestycje w sport **11**
- Promocja i inwestycje w kulturę **20**
- Inne.....

IV. Jeśli mają Państwo własne pomysły, uwagi i wnioski jakie należy wykorzystać przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2018-2027, to proszę je wskazać poniżej?

Ankietowani udzielili następujących odpowiedzi:

- plaża - kąpielisko, zagospodarowanie jeziora w Głubczynie, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, wodne, kajakowe,
- drogi, jeszcze raz drogi,
- rozbudowa dróg, oświetlenie,
- budowa boiska do gry w piłkę nożną i mini SKATE-PARKU na placu integracyjnym w Paruszcze z oświetleniem solarnym LED,
- dzienny dom opieki dla seniorów,
- nie wydawać co roku pieniędzy na szlaki, tłuczeń na drogi wiejskie tylko wylać asfalt raz a porządnie,
- przestać pomijać wsie w których jest mniej mieszkańców, przecież tam też ktoś mieszka i zasługuje na dogodne warunki życia,
- wybudowanie obiecanej sali w Skórcie,
- polityka przychylna przedsiębiorcom, dającym zatrudnienie młodym ludziom przez co miasto stanie się atrakcyjniejsze i „młodsze”,
- proszę rozważyć remont drogi Śmiardowo Krajeńskie centrum do Krajenki zamiast łątać tym czymś co i tak woda wymywa lepiej od razu zrobić nową drogę, a jeśli jeszcze by był chodnik to wszyscy byli by szczęśliwi,
- poprawienie stanu dróg gminnych (polnych) które stanowią dojazd do domów mieszkalnych,
- aktywacja osób 60 +,
- basen, pływalnia, turystyka ,kółka zainteresowań,
- warto zainwestować w stypendia oraz nagrody dla najlepszych uczniów, sportowców, czy trenerów co jest ogromną motywacją dla do dalszego działania. Warto zadbać o stan dróg we wsiach, tak aby każdy mógł spokojnie dojeżdżać do szkoły i pracy,
- utwardzenie dróg wiejskich,
- wykorzystać potencjał turystyczny gminy,
- wyeliminować uciążliwe dla środowiska sposoby ogrzewania,
- wydzielić strefy inwestycyjne które zainteresują inwestorów i dadzą miejsca pracy,
- czas wolny na wsiach - brak zajęć dla dzieci,
- strefy ekonomiczne dla przedsiębiorców,
- więcej zajęć w KOK dla dorosłych,
- zdecydowanie trzeba próbować ściągnąć inwestorów, wyznaczyć tereny przemysłowe i wspierać wszelkie działania zmniejszające bezrobocie,
- opracowanie warunków oraz terenów na jakie gmina może zaprosić inwestorów, aby nakłonić ich do inwestowania na terenie gminy,
- patrząc na walory estetyczne "uzielenić" bardziej gminę (rynek) zadbać o parki przy pkp, orlen, stadionie,
- zadbać o system edukacji wczesnoszkolnej, aby ludzie mieli po co tu przyjechać, mieli za co żyć, mieli gdzie zostawić na czas pracy potomstwo, a wieczorem mieli gdzie odpocząć, czy gdzie iść na spacer.

V. Metryczka**W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje?**

- do 24 lat **12**
- 25-35 lat **17**
- 36-50 lat **20**
- 51-70 lat **8**
- co najmniej 71 lat **1**

Płeć:

- kobieta **35**
- mężczyzna **23**

Proszę określić swój związek z Gminą i Miastem Krajenka:

- tu mieszkam i pracuję **29**
- tylko tu mieszkam **28**

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY!

Wypełnione ankiety można było dostarczać w terminie od 31 stycznia do 6 marca 2018 r.: drogą elektroniczną na adres strodowisko@krajenka.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy i Miasta Krajenka, ul. Szkolna 17, 77-430 Krajenka, z dopiskiem „ankiety – strategia” lub bezpośrednio do Urzędu Gminy i Miasta Krajenka, ul. Szkolna 17, 77-430 Krajenka, (sprawą zajmowała się Pani Anna Baran). Ankietę można było wypełnić też interaktywnie pod adresem <https://goo.gl/forms/AxHBzlpPyEOr2LZh1>